

**АЛМАНАХ
НОВА
БЪЛГАРСКА
ЛИТЕРАТУРА**

***Детски истории
2019***

БУКВИТЕ

Алманах „Нова българска литература“
Детски истории 2019
Copyright © 2019 Фондация „Буквите“
© Рисунка корица - Геолина Стефанова

ISSN 2367-9344

РУМУВАНУ
ИСТОРИУ
ПОЕЗИЈА

ЗИМНА ПРИКАЗКА

Селцето забулено във наметало
и къщички гушат се в бяло одеяло.
Коминчета пушат като лулички,
врабчета надзъртат от скрити стрехички.

Снежинки танцуват кат бели мушици,
посипват еличките с нежни къдрици.
Прозорчета трепкат със светли очета
и гледат с надежда към бели полета.

А вечер звездици с фенерчета ясни
огряват снежинки в кристали прекрасни.
Луната подканя ни с бледа усмивка
във тихата нощ към сладка почивка.

ПРОЛЕТНО УТРО

Отскубна заревото си денят,
лъчите му нахлуха в мойта стая,
очите дръзко ще ми заслепят
и като огънчета там ще заиграят.

До мене, на прозореца – пчела
към цъфналата ябълка се вглежда,
помахва с нетърпение крила –
за полет устремена и с надежда.

Разтворих и прозорци, и врата
и заедно с ведрината на деня
усетих чист дъха на пролетта
и мириса на цъфнали цветя.

Пчелата срещна розовия цвят,
щастлива се наведе и целуна,
за да напълни своята пита с мед
и слънчев плод през зимата да има.

ЛЯТНА ВАКАНЦИЯ

Ела, ела, безгрижно лято,
със песни, с весели игри!
Дечицата кат волно ято
да тичат по поля, гори.

Ваканцията идва, ето
как радва всичките деца –
хвърчило пускаме в небето,
ведно със птици полета.

Обичам те, възшебно лято,
със пеперуди и цветя,
със слънце и със смях облято,
със детска глъч и синева.

БУБОЛЕЧКА

Забелязах аз веднъж,
щом навън закапа дъжд,
че до топлата ни печка
лази малка буболечка.

Може би дошла е тя
тук на топло през нощта.
Няма да я гоня аз,
нека да живее с нас.

ЕСЕННА БАЛЕРИНА

По пустите улици пее дъжда,
пее ни песен за медена есен,
а балерина сама през нощта
боса танцува дъждовния танц.

Тя стъпва на пръсти – въздушна и лека –
по влажната, мека и пъстра земя,
а жълтите листи, втъкали пътека,
целуват петите на малката фея.

Със музика нежна залива дъжда
балерината малка и бледа,
горе в небето изгрява луна –
чудна и светла, омаяна гледа.

Последните листи окапват самотно –
възторжени сълзи на нейната публика.
Събира ги тя и с букета трогателно
се покланя в невидима зала.

ГЕОГРАФИЯ

География в захлас
уча и чета на глас.
Екваториален климат
африканците си имат.

Там дървета и лиани
в земните меридиани,
шимпанзета и горили
във горите са се скрили.

И река Заир потича,
Конго още се нарича.
Във реката – крокодили,
а в пустинята – камили.

Моето въображение
се изля в стихотворение.
Ех, на рими колко лесен
е урокът като песен.

ВЛАДКО

Владко днес си има
ново камионче.
Счупи колелата,
после и стъклата.

Ревна той на мама
ново да му дава.
Тя е нежна, строга:
– Ето ти бонбона.

Замълчава Владко,
много му е сладко.
Но без камиона
как ще вози слона?

ИСКАМ ДА ВИЖДАМ

Искам да виждам дървета разлистени
и по земята тревите поникнали,
в росни градини цветята разцъфнали
и по небето птици политнали.
Искам да виждам деня в светлина.
Искам да има в дома топлина.
Искам да виждам света в цветовете.
Искам да има земя с плодове.
Искам да тичам по тучни ливади
и да рисувам лунни пейзажи.
Искам да има в сърцата любов.
Искам да виждам света чист и нов.
Искам за всички Мир и Любов!

БОЙ

Вън на двора
в битка смела
вкопчиха се
два петела.
Лъсна гребен,
светна шпора.
Кой е долу,
кой – отгоре?
Шум се вдигна
за стотина.
Вредом хвръкна
перушина.
Час ли, два ли
те се биха.
Най-подир се
умориха.
Прашни, мръсни,
цели в рани,
тръгнаха си
умълчани.
И си мислят,
поглед свели:
никой боя
не спечели.
Мисли оня,
мисли тоя:
за какво ли
беше боя?

КРОКОДИЛЧЕ

Лакома уста раззинал
и очи грамадни в мене впил –
даже и на детско кино
страшно е видиш крокодил.
Но и тоя страшен крокодил
крокодилче мъничко е бил...
Ех, да може крокодил-дете
вкъщи като мене да расте.
Ще му пея, ще го галя,
ще го люшкам в люлката без страх.
Ще го мъмря, че се каля –
щом не слуша, ще яде пердах.
Вече твърдо съм решил, че
ще се къпем двамата във Нил...
От такова крокодилче
няма да порасне крокодил!

БЕЗ ТАТКО

В къщи за това не се говори –
смеем се, но радостни не сме.
Всеки сам със мъката се бори –
ако плача, плача насаме.
Мама с поглед казва: „Забрави го“,
ама как да го забравя, как?
Видя ли моливи, шах и книга,
и сърцето ми се свива пак.
Вечер на вратата мама срещам,
с нея бях на кино неведнъж.
Колко искам мама да усеща,
че до нея е пораснал мъж.

ТАРАЛЕЖ

Внезапно татко се ядосва:
— При тая скорост как да спреш!
А след колата ни се просва
един прегазен таралеж.
Под гумите асфалтът съска.
И ме пронизва зъл бодеж –
в гърдите сякаш че се блъска
един настръхнал таралеж.

ПРЕЖДА

Оня ден Надежда
купи жълта прежда.
Взе да я оглежда,
но така, изглежда,
се обърка в прежда,
че сега Надежда
само се навежда –
друго не поглежда,
ами все подрежда
тая пуста прежда.

ПОЧИВНИ ДНИ

Във събота рано стани.
Прелиствай тетрадките нотни.
Петстотин по пет пресметни...
И стават за мене работни
на мама почивните дни.
Вън смях като присмех звъни.
Сълзите си в ъгъла бърша.
А, мамичко, ти извини,
че моля по-скоро да свършат,
да свършат почивните дни.

БАБА

Мойта прабаба –
баба на мама,
мама на баба –
вече я няма.

Скоро във къщи
двете седяхме –
гледахме книжки,
песни си пяхме.

Днес от портрета
баба ме гледа –
пита защо съм
толкова бледа.

Слагам до нея
мъничко цвете –
нежно в листата
капчица свети.

СЕСТРИЧЕТА ЛИ, БРАТЧЕТА...

Сестричета ли, братчета –
кой може ги разбра,
подскачаха две зайчета
във весела игра.

Светът бе син отгоре,
отдолу пък – зелен
в най-хубавата пролет,
в най-слънчевия ден.

В най-хубавата пролет,
в най-слънчевия ден
сви се облак,

иззад трън
блъвна огън,
тресна гръм!

Сестриче или братче –
от него ни следа...

И как едничко плаче,
ловецът не видя.

ПРЕГЪРНИ МЕ, МОРЕ!

От малка, знаеш, че си моя слабост
и днес отпивам пак от твойта сладост.
Посрещаш ме с прохладния си бриз:
— Здравей, здравей, море – сюрприз!

Прегръщат ме вълните ти пенливи,
приветстват ме и чайките кресливи.
Крака във пясъка горещ заравям,
за грижите и болките забравям.

Със топла магия докосваш ме ти,
обливат ме слънчеви златни лъчи.
И цял-целеничък денят обладан
от цветно безгрижие, в блаженство облян.

Пристъпи ли бавно и бурно нощта,
в нюанси на синьо прелива страстта.
Посрещаме изгрева с къпане нощно,
Обичам те, море, море – разкошно!

Не бих могла за миг да си представя
напред без теб и крачка да направя.
Сърцето ми бунтува се дори
и все по теб, ми казва, ще тупти.

До нови срещи, към дома пътувам,
горещо и солено те целувам.
И не забравяй, пак ще дойде твоето дете,
а сега прегърни ме, прегърни ме, море!

С ОЧИТЕ НА ДЕТЕ

Пак виждам пурпурни зори
да вплитат злато в нежните коси.

Пак виждам пътища и магистрали,
снагите си напред, напред разстлали.

Пак виждам хора, улици, деца,
отново са с усмихнати лица.

Пак виждам люляци и пролети,
и волни щъркелови полети.

Пак виждам море, реки и язовири,
в дъната изненадите си скрили.

Пак виждам облаци от пух,
направени са сякаш от захарен памук.

Пак виждам борови гори
с кристал от кехлибарени смоли.

Пак виждам във нюанси есента,
пречистена под цветната дъга.

Пак виждам преспите от сняг
и снежинки, бягащи над тях.

Пак виждам залеzi горящи,
а под тях души, сърца любящи.

Пак виждам го живота в цветовете,
с очите на невръстно, търсещо дете.

НА МОМЧЕТО С ЧЕРНИТЕ ОЧИ

(на моя племенник)

В твоите детски черни очи
денем греят с приплам светлини,
а нощем играят закачливи звезди
в красивите ти гарвановочерни коси.

Казват, бил си палав, в часовете – приказлив,
но знанието е в тебе, ти буден си и жив!
...Може би не знаеш колко си ми скъп,
върви и гледай смело по стръмния си път!

Ти още си малък, мое гълъбче пернато,
с житейските въпроси – не си запознато,
но аз тайно се моля през моите дни
с устрем да летиш към светли бъднини.

На тебе залагам със двете ръце,
че ти ще си умно и успяло момче.
И знай, мое мило, чаровно дете,
че родом си – от Знатни родове!

ПОЕМА ЗА МОИТЕ ЧЕТИРИНОГИ ЛЮБИМЦИ

Вкъщи имаме две котки,
много милички и... кротки.
Смейте ми се, колкото си щете,
но безумно ги Обичам двете.

С интелект дарени са... Щастливи,
с две думи: Умни и Красиви!
Щом ги виждам здрави, живи,
в мен прииждат нови сили.

Безусловно ни Обичат,
все в краката ни са... тичат...
Чувствата ни са взаимни
с тези същества невинни.

Само с поглед ме разбират,
мисъл с телепатия развиват.
Те са ни природните находки,
те за нас са повече от... котки.

ДЯДО КОЛЕДА!

Дядо Коледа, пристигай!
И недей, не ми намигай!
Искам Здравето от коша,
знаеш, че не бях аз лоша.

На семейството ми донеси
от онези пламенни звезди,
от които във вълшебство да гори
частие за вечни дни.

Не забравяй и за всички
чифт Рудолфови ушички,
разпръсни им из сърцата
мирен дух и добротата.

Коледни елхи да греят,
звънци песни да ни пеят.
И над цялата Земя
нека Властва Любовта!

СЪН С МАМА

Сънувах сън, но странен сън бе то...
загинах в катастрофа самолетна.
Душата ми се разпиля в небитието,
неясен ореол над мен просветна.

Съзрях, във другиго се преродих
и пъзела на части раздробих,
тъй уморена и объркана видях,
как мойто Аз превърна се във прах.

Потърсих се във бездната от спомени,
единствено дочух въздишките отронени.
Изгубих се, стопих се във безкрая,
разбрах, за мен това бе краят!

Потръпнах в хлад от факта, че ме няма,
но виждах ясно образа на мама.
Тя беше нежна, хубава и млада,
в представите ми от дете – такава.

Говореше ми сякаш със големите очи,
запомних жарките пронизващи искри.
Последните ѝ думи бяха само:
— Недей да тръгваш, остани си, мамо!

Събудих се, дори и без сълза,
различно чувство се разля в ума.
Намерих спомен в майчино сърце,
от... нейното обичащо дете.

РЕПОРТАЖ ОТ ЗООПАРКА

Слончето от Чили вчера
в зоопарка се намери.
Бе докарано за нас
по море от чичо Спас.
В зоопарка има мили
три прегърбени камили,
два орела лешояди,
тигърчета бели, млади
и една гоооляма мечка –
тя е много важна клечка.
Бавно, бавно в клетка ходи
и меченцето си води.
Вълк с вълчица. Пет фазана.
Шест маймунки от Хавана.
Мъничко е тъжен Слончо,
дъвче ябълково клонче.
Дъщеричката на шефа,
сладка кукличка – Жозефа,
си го храни и прегръща
като майка в родна къща.
В петък вечер има парти.
Пеем. Хапваме си торти.
В шадравана рибки плуват,
а паунът се надува.
Вири шарена опашка.
Ще го целна май със прашка,
че като сирена писка –
ръкопляскания иска.

РОСОМАХАТА ПАВЛИША

Росомахата Павлиша
нов роман от вчера пише –
за живота в планината,
за орлите и цветята.
Пет кафета вече пие,
дим цигарен тук се вие.
Тоз сюжет не ѝ върви,
нещо куца, а пък три
росомахчета в краката
се мотаят и премятат,
искат манджичка, целувки,
мъничката Роска – джувки,
че опашката несресана
като трънче е в пиесата –
„Росомахски щур живот“ ...
И романът на компот
май ще стане, ала ето
татко Олгич взе детето,
среса, панделчици върза,
с другите игра набързо
футбол, после ги нахрани
и поспаха на поляна.
Мъж добър си Павли има
и за лете, и за зима,
Тя – писателка известна,
с мъж такъв – това е лесно.

МИГЪТ Е ОРЕХЧЕ ОТ ПРИКАЗКА ВЪЛШЕБНА

2 напред,
1 нагоре... –
3 мечета
в локва спорят
кой от тях е
по-голям
калпазан
и мързелан.
Къпинки няма
да ви дам,
кални мърльовци
за срам.
Я в реката се цопнете,
лапите си изчистете.
После мама Меца вкъщи
вече няма да се мръщи.

ОДА НА СУЕТАТА

Осъмна рано шипковият храст,
обсипан с нежнорозови цветчета.
Две пеперудки гледаха го във захлас,
омайна песничка засвири му щурчето.

И шипката веднага се наду –
„та аз съм тука първа хубавица,
цветчетата ми – истинско бижу,
а клонките – криле на горда птица.
Не кацай, пеперудо, върху мен,
че тежка си и хич не ми отиваш!
А ти, пчела, какво бръмчиш цял ден?!
Прави си мед от цвят на проста слива!“.
Тъй всички цъфналата шипка разпиля,
а Времето течеше си полека.
Задуха вятър и цветчетата обра.
Остана храстът гол край пустата пътека.
„Къде са щурчо, пеперудки и пчели?
Какви са тия топки грозни? Как тежат ми!
Цветчетата ми! Бързо ги върни!...
Върни ги, ветре, моля те, обратно!“

Но беше лято, после есен, застудя.
И никой вече фукльо не потърси.
Самотен храстът горд и важен залиня,
разбрал, че прошка да поиска май е късно.

ГАТАНКИ

...

Аз голям съм и студен,
с дълга нощ и кратък ден,
всичко е сковано в лед,
сняг затрупал е навред,
спят дървета и тревички,
работливите пчелички,
много празници си имам,
нищо, че е люта зима,
мечките са в тежък сън,
вие казвате, че съм?

(януари)

...

Малък съм и ме е яд,
затуй правя на инат,
нежното кокиче пак
ще покрия аз със сняг,
а на хората напук
грип докарвам все накуп,
най-гордея се с това:
празниците ми са два
и вълнуват те сърцата,
зачервяват и лицата.
Хубав, лош, това съм аз –
искам отговор от Вас?!

(февруари)

...

Когато дойда аз на власт,
изпращам зимата в запас¹,
извиквам вятъра от юг,
препуска той и там, и тук,
играе, пее и лудува,
в реките и морето плува,
пристига щъркел дългокрак,
в гнездото съчки сбира пак,
лястовички лекокрили
с кал гнезденце са си свили
и макар че не съм стара,
често ме наричат Баба!

(Баба Марта)

...

Като дойде моят ред,
тръгвам с четка аз навред
и редя си цвят след цвят,
става чуден, шарен свят.
Имам празници големи
със цветя, с яйца червени,
брезен, цветен ме наричат
и децата ме обичат!
Двоумите се комай,
ще ви кажа..., не е май!

брезен – от бреза
комай – сякаш
(април)

¹ запас-дълъг отпуск

...

Аз по име съм най-малък,
но по дни съм си голям,
няма в мене сняг и студ,
има земеделски труд,
слънцето високо грее,
славеят любовно пее,
имам празник на войската
и на двамата ни братя.
Бързо сетихте се май...
казвам се накратко...
(май)

...

Като дойде мойто време,
трябва билки да береме,
че са чисти, лековити,
с утринна роса измити.
А черешките червенки
хапвам си ги аз по двенки;
ягодки, с очи засмени,
вперили са поглед в мене.
Аз начало съм и край,
ако можеш, ме познай!
(юни)

...

При мене жътвата започва,
горещо е и суха почва,
комбайни шарят из полето,
коли пътуват към морето.

А на пазара зарзавати¹:
и краставици, и домати,
праскови, кайсии и сливи,
банани, пъпеша и киви.
Пък през последните години
похапнах си и сладки дини.
Но все още няма дюли,
сетихте се, че съм...
(юли)

...

Много сух съм и горещ,
въздухът е като в пещ
и прохлада търсят всички –
животинки, хора, птички.
Щъркелите пък от тук
ще заминат пак на юг,
колкото звезди в небето –
толкоз хора на морето.
Някои са с мойто име,
ако можеш, назови ме!
(август)

...

Няма вече в мене зной²,
има ученици в строй,
а и две свещени дати
с исторически обрати.
Над лозята свири кос:
„Виждам вече сладък грозд!“.

¹ зарзавати – плодове, зеленчуци

² зной – жегата, горещина

А винари бѣчви стягат,
тъмни обръчи притягат.
Има град със мойто име,
хайде, чакам, отгатни ме!
(септември)

...

Листо, листо, листопад –
пъстър, шарен, чуден свят!
На пазара – подредени:
чушки алени, зелени;
ябълки червени, златни
и салкъми¹ ароматни,
а цигулки жълтокори
се усмихват и говорят –
морковът навирил нос,
зелето се къдрокоси...
Аз съм тих, спокоен, мек,
нямам жег, зной и пек,
на латински² пък съм осми...
Спирам вече, казах доста,
бързо ти... сега мисли,
ако можеш – отгатни!

(октомври)

...

Аз студен съм и мъглив,
като март не съм лъжлив,

¹ салкъми – салкъм грозде

² латински – латински език, говорен от латините и използван в Древен Рим

сняг посипах по Балкана,
винце си наточих в кана,
зеленцето пък наложих
и туршийка цветна сложих.
Беден съм на важни дати
и на празници богати,
но пък имам Ден голям –
за душите ни е храм!
Ако знаеш, отгатни...
кой съм аз, кажи ми ти!
(ноември)

...

Имам празници през ден,
но и доста съм студен,
пък красиво е навън,
чува се камбанен звън
и се гонят светлинки
по искрящите елхи...
Старец – целият червен –
вози се в шейна с елен
и момченца с бодра крачка
носят гиздави сурвачки...
Май не ти е трудно вече –
чакам отговор човече!

(декември)

НЕДОВОЛСТВО

Блока, блока, блока –
всички си живеят там,
но всички се карат.
Момиченцето ги слуша,
слуша и им викна –
Ей, вие, хора!
Аз съм отвън.
Защо се карате?
Вижте ме,
не се карайте
и елате долу
да ви го кажа!

НОВ ПРИЯТЕЛ

Дърво, дърво
се клати,
падат листата.
Момиченце и момченце
си играят, но дойде
котенце и те го харесаха
за любимец.
Прибраха се у дома
и казват – Мамо,
мамо, намерихме коте.
Може ли да го вземем?
Майката каза – Да!

ЗАПОЗНАНСТВО

Момиче се катери
на катерушката
и пита – Ти какво си?

— Аз съм охлюв.

— Ти какво си?

— Аз съм човек.

Ако искаш,
ела да видиш и
да се покатериш.

— Да, ще се покатеря
и ще видя!

ЛЮЛКА

Там се люлее герданче,
там се люлее детенце,
там се люлее дървенце,
там се люлее цветенце,
там се люлее люлка,
люлка – герданче.

ХУДОЖНИК

Владко рисува синьо небе,
с облаче бяло, сякаш кораб в море,
без вятър попътен, без платна и флаг,
пътя поело към далечен бряг.

Мирно, спокойно изглежда небето.
Владко рисува под него полето -
градини с дървета, окичени с цвят,
но как да нарисува Владко аромат?

Ех, като стане голям художник,
мама ще му купи палитра и триножник,
да рисува картини с аромат и цвят,
да е Владко художник признат.

МЕДУНЧО

Снощи Мецана
гребна от казана
медец благодатен,
доста ароматен,
утре за закуска
Медунчо да хруска,
медени сладки
с орехови ядки.

Медунчо я издебна,
до късно не легна,
медеца излапа,
облиза черпака.

Зави се с юргана,
но сън не го хвана.

От леглото стана,
до горската поляна
нощес се довлече,
гол, без елече.

Боли го корема,
хвана го хрема.

Събуди се Мецана,
медеца го няма,
Медунчо реве,
ах, това дете,
медеца е излапал
и елечето изцапал.

Медунчо обеща
да не прави така –
да яде мед безконтролно,
а Меца усмихна се доволно.

Тя билков чай направи,

Медунчо да избави
от болки в корема
и от лоша хрема.

ЗАЙКО

Зайко има гърло зачервено,
тресе го и му е студено,
изял е два сладоледа,
доктор днес ще го прегледа.

Леля Зайка качва го в колата,
към доктора бърза горката,
търси го веднага спешно,
рождбата ѝ плаче безутешно.

Зайко цял гори във треска,
сладолед е ял повече днеска.
Зад пердето се е скрил,
кашля, киха там унил.

Докторът от кожената чанта
вади дългата си манта,
инжекция и сироп,
прахчета изважда, хоп,

към Зайко се насочва,
леглото бързо му посочва.
Зайко се преструва
и започва да хитрува:

— Аз съм вече по-добре,
дори спря да ме тресе.
Ще ми забрани ли, мамо, сладоледа,
докторът, щом ме прегледа?

— Няма, синко, няма, мамо,
докато си болен само.
Пак сладолед ще си ядеш,
бързо към леглото беж.

МАГАРЕТО МАРКО

— Зная, че съм музикален
с глас плътен, оригинален,
щом запея във захлас,
всички слушат моя глас.
Марко много се гордее,
от сутринта пее ли, пее.

Ядосана на двора
появи се така Теодора,
хубаво да го сгълчи,
та чаквикна: - Марко, спри.
Марко се заинати,
главата заклати,

високо гамата запя,
а тя едва го изтърпя.
Навън, който го слуша,
идва му до гуша,
знаци прави му да спре,
но Марко яко се дере:

— Пея винаги със чувство,
добре владее това изкуство,
понякога и фалшиво,
но винаги с чувство и на живо.
На плейбек не обичам да пея,
не ми харесва тази идея.
Аз музикален съм творец,
хубавец и пръв певец.

СЛАДКИ

Да прави сладки се захвана
Мама Меца от зарана.
За аромат им сложи билка,
източила е и кора с точилка.

Медунка – дъщеря ѝ мила,
формички е наредила
и без изобщо да се бави,
отрано е запретнала ръкави.

Реже сладки от кората
бързо слага ги в тавата –
камбанки, пойни птички,
елхички, цветя и сърнички.

Отгоре ги поръсва с ядки,
красиви стават тези сладки.
Да ги изпече и да са готови,
Меца във жаравата се рови.

КОС

Косът лее звънка песен
из лозята и тази есен.
При даден негов знак
се събра бригада пак.

Тръгна тя из лозята –
за реколта богата,
да позоби грозде-злато,
да се нагости богато.

Високо горе на баира
бригадата се спира,
има плашила на всеки метър,
дебнат всеки сантиметър.

Брей, бедата е голяма,
прехвърлили се от бостана,
плашилата, доста строги,
стоят на един крак, босоноги.

Изведнъж стройната бригада,
накъдето види, се разбяга.
Косът и той отбой даде,
без бой се предаде.
Плашилата из лозята
неочаквано спечелиха войната.

КАЛИНКИ

Калинка върху мъх зелен
за малко спря да си почине
ипокрай нея в този ден
една калинка друга мина.

Разбъбриха се двете там
под мъничко листо на сянка
и без да искат, как не знам
унесоха се в сладка дрямка.

Уж беше дълъг летен ден,
а Слънчо тръгна да си ходи,
калинкиният кът зелен,
студена тръпка го споходи.

В съня си стреснаха се двете
разпериха крилца червени
и към любимото си цвете
политна всяка озарена.

Светът е пълен с красота
и със местенца за отмора,
а най-красивите цветя
са в къщи близките ни хора.

КОНЧЕ

Искам конче да си имам
с мили и добри очички,
да го яхна и да кимам
от високо аз на всички.

Да е бяло, с буйна грива,
на челото със звездица,
смело, пъргаво, игриво
на вратлето със юздица.

Татко казва, че съм малък
и за конче ми е рано,
а пък мама ме записа
на уроци по пиано.

Аз клавишите натискам,
ала свирят те фалшиво.
На пиано не, не искам,
доведете конче живо.

КОСТЕНУРЧО - СЪДИЯ

Животинките в гората
весела да е играта
си измислиха за днес
луд колоездачен фест.

Костенурчо също иска
смело да поеме риска.
Стар велосипед с педали
братовчедите му дали.

С номер тениска облече
и към старта се завтече,
нареди се и зачака
да дадат сигнал с байрака.

Но петела кукуригна
и дружината изригна,
в суматохата голяма
Костенурчо изостана.

Колелото не вървеше,
къщичката му тежеше,
но се сети и се смръщи:
„Другите не носят къщи!“

Щом не е със всички равен,
съдия ще бъде главен.
Няма да се състезава,
а награди ще раздава.

КЪРТИЧЕ

Едно къртиче непослушно
в дъждовна утрин рано, рано
реши нагоре да се мушне
през дупка прясно изкопана.

Набързо то се изкатери
промъкна се през буренака
очичките си щом отвори
изписка силно и заплака.

Прибра го мама много бързо,
с мехлем от билки го намаза,
очите с бинтове превърза
и много, много строго каза:

— Къртиците навън не ходят,
че жители са те подземни,
за тях от памтивек се помни -
лъчите слънчеви са вредни.

За всички е света огромен,
но всеки трябва да си знае
къде е неговото място!
С опасности не се играе.

НОВИЯТ ДЕН

С блестящ ореол от лъчи
и ветрено развети коси
пристъпва леко по пръстта
сред ранни цъфнали цветя.
Облича си празнична дреха,
пухкава, облачна, лека –
на ревера – брошка, калинка,
кацнала на стрък детелинка.
Изправен и горд той върви,
чертае буболечкови следи.
После поръсва блестяща роса
по всички треви и листа...
С капки лавандулово ухание
в сърцата пробужда мечтание...
И забързан, усмихнат, напет,
бодро крачи напред
новият ден.

СЛЪНЦЕТО ХУДОЖНИК

По синята небесна коприна
слънцето рисува картина.
Топва лъчите в млечна мъгла,
после в зелената влажна трева.
Рисува по платното побеляло
ранното утро, с лице засияло,
високи върхове на планина,
алените макове и зеленина.
Жълто слънчогледово поле,
спокойното мастилено море.
Бяла шапка от сняг за върха,
златен пясък покрива брега.
Хвърчила и дечица игриви
тичат радостни, щастливи.
Чучулига над златни жита
волно лети, прославя света.
Слънцето художник спря,
загледа се и се засмя. Ха-ха-ха.
Под пъстроцветната дъга
земята българска събра.
Изми си четката в реката,
преди да потъне в мрака.

МИТКО И ИВАН

Решиха да станат музиканти
и обуха панталони с тиранти.
Взеха тенджери и тигани
и два капака за тимпани.
Тенджерата стана барабан,
палките са две лъжици.
Иван думка, думка-дум,
Митко сядна на стола
и свири на тигана виола.
Цигу-мигу, ци-гу-ми-гу.
И настана шумна олелия,
страшна неразбория.
Котката замаяука:
Какво ли става тука?
Кучето ужасен вой изви,
нейде на двора се скри.
Някой чука на вратата,
но нищо не чуват децата.
Думкат, свирят, нехаят,
за шума не искат да знаят.
Нали са музиканти,
музиканти с тиранти.

СНЯГ

Цяла нощ е сняг валял
и светът е побелял.
Покрил е с мека пелена
улицата, двора и градината.
Снежна бяла красота!
— Хайде, ставай, батко!
Ще викна и татко.
Мамо, морков дай.
Бабо, дай метлата.
Ще направим Снежко,
Снежко – Белодрешко.
И настана зимна олелия,
олелия, щуротия.
Весело навън се смеем,
трупаме снега и пеем.
Първо топка за главата,
после топка за краката.
Оранжев морков за носа,
две маслинки – за очите.
Стана чуден Белодрешко.
Бял войник стои на пост.
Връчваме му копие, метла.
После шапка за главата,
ръкавички за ръцете,
топъл шал за раменете
дадох му назаем.
Ще замръзне през нощта,
а аз на топличко ще спя.
— Не се страхувай, Снежко,
звездите ще те пазят,
луната ще ти свети.
През нощта отново сняг валял.
Снегът е трупал и затрупал
Снежко – Белодрешко,
шала, шапката и ръкавичките.
Трябва пак да почнем отначало.
— Хайде, батко, ставай!...

БЛАГА ВЕСТ

— Чук-чук! Чук-чук!
На перваза се почука.
Ще отворя на врабеца.
Той ми носи новини
още в ранните зари.
Цяла зима тук стои,
под дървената стряха спи.
Самотен, врабчо мечтае
с някой да си поиграе.
Тази сутрин скок-подскока,
тропа с клюн по водостока.
Пърха, пърха с крилцата,
тропа радостно с крачката.
Иска да събуди всички –
мечета, зайчета, катерички.
Че благата вест е дошла:
Утре ще пристигне Пролетта.
С върбова кошничка в ръка
ще засее чудни семена.
Ще раззелени гората,
ще разцъфнат цветята...
Врабчо разказва на всички,
че идват и пойните птички.
Това му казал Щъркът,
куриер и вестоносец.

ЧУДО

Сутринта дъжд заваля,
стана тъмно – загърмя.
Изплаших се и затова
покрих се презглава.

Под одеялото заспах
и за слънце замечтах:
да играя в градината,
да се люлея на люлката.

И тъмнината заблестя,
изведнъж изгря дъга.
На прозореца почука,
зърнах я през пролука.

Ех, че радост настана –
дъгата в стаята влезна,
прогони страха и зачака
да се скрие в храсталака.

Чудна шарена дъга изгря
и целият свят засия.

ШЕПНЕ ГОРАТА

Шепне гората със клони вълшебни –
вика ме приказен глас:

„Идвай, дете, цвят и билки целебни
сбрала съм в пазвата аз.

Сутрин разпръсквам уханна омая
чак до големия град.

Който отвори сърце, ще познае
тайнствен и прелестен свят.

В него стотици животни и твари
бродят под общ небосвод.

Слънце и въздух – едни господари,
дават на всичко живот.

Пойните птички откриват напролет
в моите дебри подслон,
с песен отмарят от дългия полет,
после оплитат си дом.

В техния глас се заслушай, детенце,
тихо в тревата легни,
после от моята свежест парченце
в теб наобратно вземи!“

ЛИСКА БОЛНА

Малко весело лисиче
имала си Кума Лиса,
хубаво като кокиче
и с ума си ще те слиса!

Но навред било известно,
че да учи не обича.
Всичко търсело на лесно,
дай му да играй и тича!

„Хайде, Лиске, ставай вече,
за училище се стягай!
Школото е надалече,
тръгването не отлагай,

че учителката каза,
имали сте днес матура!“
„Мамо, как аз да изляза,
болна съм, с температура!

А пък гърлото, да знаеш,
като с нож ме днес прорязва.
Да се чудиш, да се маеш,
как въобще със теб приказвам!“

„Ох, детето ми горкичко!
Сигурно е туй ангина...
Бързо ще оправим всичко,
ще забъркам медовина!

До контролното във сряда
ще си бодра, обещавам!”
„Олеле, перде ми пада,
струва ми се, че припадам!”

„Работата е сериозна, –
Кума Лиса се затюхка –
за инжекция венозна
ще извикам доктор Бухал.

От зелената отвара
аптекарят ще замеси,
после майчица ти стара
ще пои в оцет компреси!”

Лиска се прокашля леко:
„Може и да е настинка...
Ще полегна днес на меко
и ще пийна медовинка,

а пък утре ще будувам,
за да уча аз за сряда!
(Щом опитвам да хитрувам,
май така и ми се пада!)”.

РАННА РОЖБА

Рано рожбичка ранила,
рано песничка извила –
песен бодра, песен звънка,
смая даже Петльо вълка:
„Ставай, мамо, няма време!
Мене хич не ми се дреме,
че не ми достига пладне!
Ей го – слънцето ще падне!
Бързам да се налудувам,
бързам теб да нацелувам,
бързам вълка да играя,
не седи се в тази стая!
Знай, от всичко най обичам
като вятъра да тичам!
Идвай, че ще се принудя
всичко живо да събудя!”

ЩУРЧО

Свири Щурчо на цигулка,
че си търси вече булка.

А край него се събрали
и калинки със кавали.

Всички весело лудуват,
не забравят да танцуват.

Слънчо весело се смее
иска също да лудее.

КРАВА

Кравичката добродушна,
тя е винаги послушна.

С влажните очи красиви,
прави и движения игриви.

Млекарница си има тя,
за да радва НАС, децата.

БАБА МЕЦА

Седна Баба Меца
песничка да съчинява.
Драска ноти, пише думи,
ала песента не става.

Пише Баба Меца
и си мисли само
за медеца.

ЗИМА В ГОРАТА

Зимата на гости пак дойде,
всеки знае откъде.
Животните в гората пак
заиграха с пухкавия сняг.

ЗАЙО БАЙО

Зайо Байо Дългоухи
в хралупата се скрива,
че сърцето му от страх
се свива.

Моркови си трупа
в свидната хралупа.
Зимата да е добре,
трябва повечко да събере.

Ходи Зайо всеки ден
на гости при един елен,
да играят до насита
във гората ветровита.

ЗОО АКРОСТИХ

Агънцето наше сладко
бори се със моя батко.
Враната пък във гората
горделиво издига се над планината.
Доберманът пък си лае,
еленът не скучае.
Жабата в нашата река
зимата ще зъзне на студа.
И има още много да говори
Йори (магаренцето).
Косът пък стои си на дървото,
Лиса пак надава си ухото.
Мисля аз, че този животински свят
носи само благодат.
Охлювът се тътри
по пътечка,
работа го чака
с на чичо му децата.
Този цирк веч голям е,
утре продължаваме с
фазана.
Хитрата лисица вече
шари по криволичещо пътче.
Щъркелът през
юли
януари само гледа да се хвали.

ДЕТЕ И ПЧЕЛА

— Пчеличке, пчеличке
с точици като роса,
накъде днес летиш?

— Мило дете,
в градинка ароматна
прашец ще сбирам аз.
На розата ще кацна
в латинка ще погледна
астра, теменужка
и в полето чак ще ида.
Кога задухат хали
и сняг покрие вред,
баба чай ще ми направи
с дъхав мед.

ЛЮБОПИТКО

Пеперуди шарени
кацнали върху цветенца
алени.
Да отдъхнат са поспрели –
красота навред видели.
Шумят тревички,
в полето пеят птички,
само котаран
пристъпва едвам-едвам.
Кой ли там листата
мърда,
с леки стъпки
стъпва?
Скокна котаран –
лапичката си убоде
в тази топка от бодли.
Любопитен не бъди!

ЗИМА

Небето облаци пресява
за топла майчина погача.
Тестото втаса и превтаса,
върхове покри и долини.
Екна смях и ангели танцуват.
Литнаха децата със шейните,
блеснаха пързалки, грейнаха очите.
Ах, каква е зима!

БОЛЕН ЗАЮ

Заю Баю днес е болен.
Вчера на пързалката
ледени висулки хрупал.
Врана го видяла
и му се изсмяла,
че морков бял това не е.
Лежи сега в леглото
ангина мъчи го, горкото.
Чайник върху печката дими,
чай от билки мама му свари.

ЩАСТИЕ

Седнах в парка край детска площадка. Царство, изваяно като от приказка! Смях, глъч и олелия! На душата ми стана леко, леко... Загърбила делнични мисли, се върнах години назад.

Къси панталонки.

*И на пожълтелите снимки –
синини по колената.*

Слънцето хвърля последни отблясъци високо по върховете на дърветата. И животът ми клони към есента – богата съм!

В ръката ми се гуши детска ръчичка.

БЕЗКРАЙНО ДЕТСТВО

Нов ден. Майска утрин. От радост стрехите плачат.
Птиците отново са тук. Едно дете иска да стигне изгре-
ва. След птиците бяга изподрано.

В съня му приказки нахлуват.
То мечтае за едно безкрайно лято.

*Книжна лодчица –
във водата търси
спасителен бряг.*

ПАЯЧЕТО.

Паячето живееше си у дома.
Усмивваше се с паяжина голяма
опъната, като въже – премяна.
Стопанката я чистеше с метлата,
а паячето се скриваше със скоростта на светлината,
че от него не оставаше и грам следата.
Щом паяжинката изчисти госпожата –
паячето виреше главата.
Запретваше ръкави
и ето, нова паяжина направи.
В ъгъла за интериора – издокара.
Когато отново стопанката се появи
и започваше да се чуди и диви,
паячето пък
отново то се скри.
Иска да си хване
комари и мухи,
а само му се карат, че прави
мънички бели.

ИГРОСЛОВИЦА

Мечо във гората спи.
Зимните дни в броеница,
времето – брои.
Слънцето плете с лъчи
детски пролетни дни.
На хълмчето с игри
всеки ще се наслади,
на смешки и мечти.
Мечо щом се наспи,
ще отвори
големите си очи.
В потока ще се топи.
За да не се стопи,
с храна ще се нагости.
Тази веселба,
тази игрословица от рима
нека бъде незабравима.

ЗАЙКО И КОСТЕНУРЧО

Малко зайче,
малко другарче.
Тръгна по полето
да играе със детето.
Намери си костенурче,
тромаво сладурче.
Зайче бяга.
Скок, подскок.
Костенурче следва
го със бавен ход.
Толкова дълга игра,
че изморени начаса,
както легнаха, заспаха
и усмихнати, щастливи бяха.

НОЩНА ПРИКАЗКА

Катеричка рунтавелка
на пътя се изстрелка.
Лисицата и тя дойде
да догони малкото мишле.
Звездичките нежно,трепетно
пътя им чертаят.
Любовта във въздуха строи.
Язовецът дали ще се появи?
Ето че в нощта
приказката от животни оживя.
Две сърни в сутринта
на пътя показват своята красота в света.
Щом някой приближи, изчезват с бързина.
Колко всички са различни,
а как в едно си приличат сега,
да бягат, щом почувстват се в беда.

СВЕТУЛКИТЕ

Светулките са буболечки
със светещи крила.
Проправят си пътечки
в тъмата на нощта.
Хванеш ли ги във ръка,
тези малки същества,
гъделичкат те така –
да разтвориш
сърце за доброта.
Светулките са светлинките на нощта,
светлинките със душа.

ПРОЛЕТ

Кап, кап,
капчуците пеят.
Трак, трак,
щъркел прелита.
Звън, звън,
камбанка люлее
малкото бяло кокиче.
Чик, чик,
врабченце чирика.
Мяу, мяу,
му коте припява.
Троп, троп,
детенце подскача.
Чук, чук,
кълвач му приглася.
Пляс, пляс,
дъждец се изсипа.
Весело слънце
далеч го изрита.
Ореол от цветя...
Грейна дъга.

ДОБРЕ ДОШЛА, ПРОЛЕТ

Казват, рано сутринта
Пролетта дошла!
Дни наред летяла тя
върху птичите крила.
Със Южняка, свой другар,
Северняка изпровождат
и прощават се с тъга
със Зимата добра.
Малкото Кокиче
първо ги зачака,
а след него, вижте,
цъфна Кукуряка.
Под есенни клони
нещо се синее...
скромни Теменужки
тихичко си пеят.
Нарцисите бели
весело танцуват,
жълтите Лулички,
техните сестрички,
с тях лудуват.
Лалетата пъстри
Зюмбюла прегръщат,
снежец ги посипва
от бухнала Слива.
Розово възшебство
Кайсията праща.
Пчелите жужат.
Вредом се носи
вишнев аромат...
Добре дошла, Пролет!

ПРЕДЕСЕННО

Детелина, детелина,
трактор весел те подмина.
Щурчо скача през полето,
тъй разнася си късмета,
вече жътвата отмина
и ще свири пак в комина.
Идва есен златокоса,
радостен ще бъде Коса,
грозде има тук за всички,
за пчелички и за птички.
Дюли, ябълки и круши
ще зарадват всеки дом,
топли багри ще огреят
слънчевия небосклон.

УЧИЛИЩЕ

Камбанка весело звъни –
Ела, детенце, и учи!
Но аз си имам интернет! –
детенцето отвърща –
Кое ще е за мен добро,
да ходя в твоето школо?
Деца реални има в мен,
игрите тук са по-забавни.
Приятелска прегръдка
можеш да получиш
и да дадеш усмивка
истиска и смях,
а не емотикон.

ВЪЛШЕБСТВО

В снежна вечер
от гората във
града дойде
баба Меца
при децата
мед да донесе.
Срещна Зайо
бързокраки,
рече му: „Къде?“
Стреснат,
Зайо ѝ отвърна:
— В детското море!
Пухкаво и бяло,
захар разпиляна...
Снежните човеци
аз ще посетя.
Техните нослета
ще си прибера.
Тъй в раздумката
приятна,
Утрото ги посети
и героите прекрасни
се превърнаха
в Елхи.

НАРИЧАНЕ

Сурва, весела година!
Старата си веч замина.
Новата стои на прага
и какво ли тя ни стяга?
Щур купон ли ни приляга
или тиха вечер – блага?
Със здраве тя да ни дари,
с друго ще се справиме сами.
Китни да са ни полята,
а пък радостни децата.
Вредом щастие, любов
да е нашият благослов.
Зло под камъка да спи
в Тилилейските гори!
Сурва, весела година!
Догодина, до амина!

НАЙ-ХУБАВИЯТ ПОДАРЪК

На бебе Сашко и мама Мери

То си има креватче и бели терлички,
но още не знае и притваря очички.
Нека мама и тати да се сетят самички
дали е сърдито или спи като всички,
дали изморено е и си почива!
Додето се чудят, то отново заспива.

Че на белия свят е дошло отдалече.
Не само мечта, а човече е вече!
То риткало, махало, тръгвало, спирало,
за мама, рожденичката, подарък избирало,
но нищо тъй хубаво то не намирало.

Тогава решило на нейния ден
да се измъкне от дългия плен,
че за мама най-хубав подарък от всички
ще са неговите малки и мили очички!

ПЪРВИЯТ ДЕН

Доктор го слуша, сестрата го мери
и дават го после на майката Мери.
Тя си го гушка, люлее го даже...
Как са го чакали, ще му разкаже.
Ще си погукат, ще си поахкат,
на таткото Сашо с ръка ще помахат...
И ще заспинка то изморено,
защото е бебенце новородено.
А няколко часа са толкова много
за нашето бебе спокойно и строго.
Задачата бебешка осъществена е,
дошло е да стопли декември студения
и да запали хиляда усмивки,
и да направи две баби щастливи,
и във дома си за радост на всичките
да бъде звездичката то на елхичката!

ДЕТСКА РАДОСТ

Въртележката върти
слънчеви усмивки.
Хора, колко сте добри!
Ние сме щастливци!
Пада весела игра,
слънцето се смее.
С мама, с тате за ръка
ходим по алеи.
Вкъщи чака ни обядът
и леглото меко.
Ще се видим с баба, с дядо –
те не са далеко.
Радвайте се всички с нас,
да ни бъде драго!
И ни дайте за кураж
думата си блага!

С КРАКАТА НАГОРЕ

*Искам куче да ми вземат, мама пък не ще.
— Стига вече с тази тема! Ама че дете!
От песен*

Аз съм си куче, домашен любимец,
но искам детенце в дома ни да има.
И моля, и казвам на моите стопани.
Те уж са заможни и уж са разбрани.
Но нещо се чудят и нещо се бавят
вместо детенце да си набавят.
Бих си споделяло с него леглото,
ако няма да има свое горкото.
И храна като гледам колко ми взели...
и от нея ще мога да му споделям.
И елече ми купиха, и яке с качулка,
и още много разни дрънкулки.
Аз съм си куче, не ми е студено.
Но как на човек да му бъде обяснено!?
Аз искам детенце, но те се страхуват,
че няма да могат да спят, да пътуват.
Детето за тях си е като бариера –
че няма да могат да правят кариера.
Че щяло диваните да им съсипва,
по килимите нещо все да разсипва.
Че щяло да мрънка, че щяло да плаче...
Пък аз си го виждам като малко юначе.
И обещавам – ще им помагам
с каквото когато им се налага.
Ще го приспивам, ще го люлея.
И кучешки песнички зная да пея.
Ще го разхождам, ще си играем.
Само кога ще го купят, не зная.

ПРОЛЕТТА В СОФИЯ

Слънцето Витоша гали,
вятърко облаци гони.
Горе снегът все намаля,
долу разцъфват бутони.
Грейват лалета, зюмбюли,
люлякът нежно ухае.
О, колко си хубава, чу ли!?
Ти, пролет, самата не знаеш!
Месецът Витоша гали,
птиците спират да пеят.
София лампите пали,
а вътре дечица се смеят.

ПРОЛЕТ

Пролетта разцъфтява със зелено и бяло.
Току-виж изтъняло е снежното одеяло.
Досега са мъждели, под снега са търпели
минзухарчета жълти и кокичета бели.
Отсега и нататък ще растат, ще се ежат,
и високото слънце ще ги забележи.
И далечното облаче ще ги полива,
за да бъде земята по-добра, по-красива!

ПРОЛЕТЕН ПОДАРЪК

Хубавите тези китки
кой ги сътвори?!
Гледа слънцето, не мига.
— Ти отговори!
Кланя се и се люлее
нежната върба.
Да бера цветя не смея.
Как да ги бера!?
Аз ще подаря на мама
всичкото това!
Ще я доведа да види
тази красота!
Ако ли пък тя не може
или не рачи,
да надникне да я види
в моите очи!

КУЧЕ ПРИЗРАК

Живее отдолу под нас едно куче.
На всеки може да му се случи.
Не съм го виждал, но много е страшно!
Майка ми винаги с него ме плаши.
„Недей да шумиш, че кучето чува!“
„Лягай вече да спиш, то отдавна сънува.“
„Яж и не мрънкай, да не го ядосаш!“
„И не задавай много въпроси!“
Въпросното куче, такова специално,
се питам дали съществува реално?!

СЕЛСКА КЪЩА

Някой хърка
във обора.
Коте мърка
там на двора.
Яре блее
до стобора.
Петльо пее
без умора.
Шаро лае,
без да знае,
че събуди
пátки луди.
Те пък крякат:
„Кря - кря - кря“.
Дядо вика:
„Тишинá!
Ще ви сгóтвя
на чорбá!“.
Баба óхка
под стрехá.
Внуче лáзи
по снегá.
Ех,че чудна
веселбá!

СВАТБА В САВАНАТА

Млад жираф глава проточи
във треви високи на савана.
Зебрата с копито нежно сочи:
„Днес реших да ти пристана!

Твоите райета ме плениха,
ноздрите ти мекички и черни!
Днес ще бъда аз щастлив – жениха.
Ти мисли, кани сватбари верни.“

Зебрата от радост силно скочи,
влюбена във дългата му шия.
Списък пълен вади и му сочи,
той премигва в сватбена магия.

„Ще поканим всички антилопи,
щрауса и газелите рогати.
Твоите братовчеди, тъй високи.
Цяло стадо биволи чепати.

И комшиите, слоновете, включих,
носорога също го поканих.
Ще сервират малките термити.
Всички ще сме там в тревите.“

Предоволен жирафът се облизва:

„Мила, туй ще бъде важен ден,
лъв измолих вчера да кумува.
С грива пищна, в жълто пременен
цял ден весел тука ще пирува.“

Под баобаба – шум и веселба,
че жираф и зебра се венчават.
А до тях лъвът се мръщи, въси,
чака гладен него да гощават.

Младоженец поздрави получил,
се завръща: „Ааа, булката избяга!?”.
На Саваната закона ненаучил,
гледа, кум доволен се протяга.

ХРАБРАТА ЧЕРНУШКА

Някога в едно селце,
там на двора, под сайванта,
дядо стар с добро сърце
гледал пиленца пискливи.
Всички жълтички, игриви
цял ден тичали по двора.
А сред тях едничко черно
сам-самичко до стобора.
Дядо кръстил го Чернушка
и обичал си го много.
Ходил често да го гушка:
„Дядова е тя Послушка!“.
Тупú р–тупú р! Все игриви,
цял ден скачали по двора.
Расли, расли те щастливи,
после станали кокошки.

До една били червени
и със гребени превити.
Само черната различна
и кат гарван страховита.
Нейните сестрици мили
с гняв кълвели ѝ крилата,
че била от тях различна.
Мътели ѝ все водата.

Дядо стар с добро сърце
с мъка гледал тез дела.
Що да стори най-добро,
за да свърши таз белá ?

Първом мислил да я отдели
от проклетите ѝ зли сестри.
В оградка да е тя сама.
Над селцето паднала нощта...
Кума Лиса хитрушана,
цяла в кожена премяна,
гладна още отзарана
спуснала се от балкана.
В дядовите двори спряла,
в кокошарника се свряла.
Толкоз много изгладняла,
черната кокошка не видяла.
Всички в ужас се стаили
и уплашени се свили.
Чакали сами в нощта
своята нерадостна съдба.
Само храбрата Чернушка
силно пля снала с крила.
И наежена кат бухал
крѝ кнала, като с трѝба!
Марко сивото магаре
почнал силно да реве.
Милко беличкото яре
все не спирал: „Мее,мее...”
Мунка, кравата голяма,
взела тежко да мучи.
Прасчо ровел слама
и започнал да грухти.
Дядото, от сън събуден,
взел голямата тояга.
Бързо влязъл под сайванта.
Взел лисица да налага!

Удрял силно и нареждал:
„Тъй се влиза в чужда къща!
Туй кожухче де го носиш
и на Баба ще приляга!...”

Ето как Чернушка храбра,
гонена от своите сестри,
всичките спасила от беда,
да живеят още сто лета.
А пък Дядото добричък
взел Чернушка у дома.
Давал ѝ пшеничени зрънца,
от паничка бистричка вода.

*ДРАСКУ
И ШАРКУ*

ПРОЗА

ПРИЯТЕЛИ

Безгрижното лято си отиваше. Пристъпваше царствено есента. Един съботен ден дядо помоли баба да му приготи две здрави чанти, за да иде за гъби в гората. Заподскачах и замолих да отида с него. Те ведро се съгласиха и баба ни изпроводи засмяно до портичката. Когато навлязохме в гората, пред нас изникна невероятна гледка – приказен пейзаж от всички нюанси на жълто до оранжево и червено. Тревата все още зеленееше, а нагоре по дърветата пламваше фойерверк от пъстри листа. На фона на синьото лазурно небе гората блестеше като омагьосана в злато. Припках около дядо, спирах пред красиви цветенца да им се полюбувам, а той, като намереше някоя гъба, ми казваше името ѝ и ми обясняваше как да я разпознавам. Открих една полянка, покрита с всякакви цветенца, а над тях прърхаха пъстроцветни пеперуди. Беше приказно. Докато гонех унесено пеперудите, се препънах в голяма буца пръст и паднах. В същото време дочух жалостно стенание като детско гласче. Огледах се в посока на звука. До буцата пръст имаше дупка, а оттам се полюшна една главица. Стреснато се обърнах към дядо:

— Дядо, дядо, ела! Тук има едно същество.

Дядо се приближи, клекна и погледна съществото.

— Я, това е малко сърне, бебе е още! – внимателно го вдигна и огледа. – Ами лявото му предно краче е счупено. Майката сигурно е бягала от вълци и е успяла да го скрие тук, да бъде в безопасност.

— Дядо, приближава зима, а сърнето е болно. Хайде го вземем вкъщи. Ще го излекуваме. Като си заминат студовете, ще го върнем в гората.

Дядо се замисли за миг и рече:

— Че може. Ще си прави компания с нашите агънца. Само баба ти да се съгласи.

Напълнихме по-здравата чанта с шума и дядо внимателно положи сърненцето вътре.

Върнахме се с две пълни чанти. Баба отдалеч ни посрещна с радостен възглас:

— Оо, браво на вас! Две чанти с гъбки сте напълнили.

Дядо леко се подсмиваше и тръпчинката на бузата го издаваше, но баба не забеляза, защото вече надничаше в чантите. Тя подскочи назад изненадано:

— А, ама тук има нещо живо!

— Сърне е, бабо, със счупено краче. Трябва да го излекуваме.

Баба погледна изпитателно към дядо, а той, вече възвърнал сериозния си вид, рече:

— През зимата вземаме в топлата соба малки агънца. Едно малко сърне в повече можем да отгледаме.

Баба негласно се съгласи и веднага тръгна да приготви свободния ъгъл под прозорците за новото гостенче. Постла слама, отгоре постави овча кожа и внимателно сложи безпомощното сърне върху ѝ.

— Така ще му е меко и удобно, все едно е в прегръдката на майка си – обясни ми баба. Дезинфектира крачето с памук, натопен в йод. Донесе малко шишенце с овче мляко и биберон, а то засука като малко бебе. Нарекохме го Ели.

Настъпи мразовита зима. В един от най-студените дни се родиха две агънца близначета. С малкия ми брат Сашко ги кръстихме Пижо и Пенда. Бяха много дребни и болнави, затова искахме с тези имена да им пожелаем да бъдат здрави и силни. Пижо беше тъмнокафяв, а

Пенда – бяла. Баба и дядо ги донесоха в собата, която се смали още повече, но стана някак по-топла и весела. В ъгъла сърничката Ели имаше вече компания. До нея лежаха двете бебета-агънца. Тя ги близна няколко пъти и вече се сприятелиха. Когато вечер се върнехме от детската градина, тичахме към бабината соба. Детският кът на сърничката Ели и агънцата Пижо и Пенда беше любимото ни място за игра. Говорехме им, галехме ги и ги гушкахме внимателно. Даже ни позволиха да ги храним. Давахме им шишето с биберон и се чувствахме горди, че се грижим за тях. Приемахме ги като наши малки другарчета, а не като животинки. Агънцата бяха пухкави и мили, а сърничката накуцваше до тях със слаби дълги краченца. И трите ни гледаха с големи кръгли и наивни очи. Бебетата заживяха задружно.

Но един мъглив следобед видяхме дядо да копае под снега дупка. След упоритите ни въпроси разбрахме, че майката на агънцата не се е възстановила и е мъртва. А мъртвите трябвало да бъдат погребани. Първите кокичета вече се бяха подали и всеки ден поставяхме на гроба ѝ букет от кокичета, после от минзухари. Беше ни мъчно за нея. Успокоявахме я, че децата ѝ са здрави и ѝ разказвахме за техните лудории.

Ели, Пижо и Пенда бяха пораснали и заякнали. Ели вече не куцаше. Изглеждаше много различна от тях – по-висока, елегантна и красива. Те бяха по-ниски и пухкави. Различаваха се само по цвят. Но и трите другарчета бяха задружни и не забелязваха разликата помежду си.

Един слънчев пролетен ден дядо каза:

— Нашите малки дечица вече пораснаха. Време е да излязат навън, да тичат и играят, да хапват прясна тревица. Хайде да ги пуснем в обора при възрастните

животни! Ще ходите там и пак ще виждате вашите приятели.

Ели, Пижо и Пенда усетиха свободата и силата в себе си. Щастливи подскачаха на воля. Когато заставахме със Сашко до оградата, тримата идваха и ни близяха по ръцете от радост, че ни виждат.

Веднъж се върнахме от детската градина и се затичахме към обора. Някой липсваше там. Огледахме се. Елегантната ни приятелка Ели не се виждаше до Пижо и Пенда. Въпросително погледнахме към дядо. Той се усмихна и посочи с ръка към гората:

— Нашата Ели прескочи обора и се завърна към родното си място. Там ще се чувства по-щастлива и свободна, защото гората е родният ѝ дом. Но няма да забрави приятелите си от топлата соба.

Беше майска слънчева утрин. Дядо усмихнат ни подкани:

— Хайде, поспаланковци, ставайте, че времето не чака! Баба ви е приготвила попара. Да хапваме и ще отидем на разходка в гората.

Бързо скочихме от леглата и се приготвихме за път. Гората беше наблизко, скоро навлязохме в нея. Толкова различна е от есента! Златната гора сега светеше в зелено. Дърветата цъфтяха в бели и розови цветове, ухаеха с нежни аромати, а около тях жужаха тържествуващо хиляди пчелички и бръмбари. Стигнахме до полянката. Тя сияеше в синьо от синец и теменужки, сякаш небето се оглеждаше в огледало...

— Како, ела да видиш колко теменужки! – викна ми удивен Сашко. В същия момент се спъна в буца пръст

и се претърколи в неголяма дупка. Не бях успяла да го предупредя за препятствието, което ми беше вече познато.

Зад нас нещо изшумоля. Обърнахме се изненадани. Към нас грациозно се приближи красива сърна. Наведе се, подуши ни и ни лизна по лицата с език.

— Ели! – извикахме в един глас. Тя направи елегантен поклон с дългата си шия, погледна ни с невероятно красивите си очи. Една блестяща сълза се плъзна по лицето ѝ и капна върху ръката ми. После пристъпи назад, обърна се и потъна в гората.

ДЕЦАТА СА СИ ДЕЦА

Двойка скорци си направиха гнездо в чимширеното дърво. След строителството на семейното гнездо дойдоха децата – малки черни косета. Гледам ги един ден – родителите крачат по зелената морава и търсят храна. Напред крачи бащата. Различавам го: мъжкият има лъскаво черно оперение, докато женската е с кафеникавобяла дреха с петна по гърдите. След малко заедно с майката внимателно се приземява и едно малко косе. Подскачат и самодоволно въртят глави. Спира косът и търси дъждовни червеи, зърна от цветята. Навежда се и с няколко клъввания вади червей и го пуска на тревата, сякаш иска да подскаже на младока какво трябва да направи, и пак крачи напред. А то подлитва и нехае за уроците на баща си. Майката бързо взема подадената храна и я пуска старателно в отворената човка на косето.

Усмивам се. Какво разглезено поколение – мързи го да се наведе и да си вземе храната. Подават му я в човката, само лигавче му липсва.

В това време виждам снаха ми как гони внука около къщата с паничка и лъжичка.

СЪРДИТА РИСУНКА

Есен е. Дърветата са окъпани в огън. Зеленото е като крѣпка.

Внукът Мартин рисува на моравата портрет. Вдъхновен е. Пот се лее от малкото му челце. Нанася пастелните тонове със замах. Трие. Плънчи с прѣст, примижава и пак отново.

По едно време ядосано присяда до мен:

— Не става! Много е сърдита!

Мачка дланите си състрадателно, философства и се кахъри. После хуква да играе на люлката. Забравил е бързо творческите си терзания. След час идва, дърпа ръката ми:

— Дядо, ела да видиш – смееща се есен!

Един червенообагрен лист от прасковата е паднал върху рисунката. Усмивката на Леонардовата Мадона загадъчно ни намига.

ЮНАЦИ С МУСТАЦИ!

Мокро до кости. Летен провлачен дъждец. Ситен, ситен като водна мараня, сякаш извира от земята. Внуците седят на терасата и с тъжни очи гледат мократа трева, посърналите храсти и плачещите дървета. Чувам болезненото им цвърчене. Спорят, прехвъркват искрици. Сърдите размахват малки юмручета, подскачайки от столчетата. Викат ме.

— Дядо, бързо! Виж, кос с мустаци! Скачат радостно и сочат към градината.

По наквасената до уши морава крачи чернодрехата птица и ловко вади червеи.

— Погледни де! Имат мустаци като хайдути! Виж само как висят надолу.

— А сега ги няма! – подсказва друг.

— Да, ама като се целунаха с малкото пиленце, изчезнаха.

— Може да е бръснар! – рече трети.

— Това е нашият кос! – опитах се да прекъсна словоизблиците им. – Първо! Второ – това не са мустаци, а червейчета, с които хранят малките си.

— Но все пак си е мустаци! – гърмяхате. – Ти немаш фантазия!

Оставих ги да спорят. Скоро ме извикаха отново. Седяха край масата тихо. А от устата им висяха спагетимустаци.

— Дядо! – рекоха в един глас. – Ние сме юнаци с мустаци. Ние сме косчета!

Слънчевият им смях освети градината...

ОТСИЧАНЕ НА СТАРАТА ЯБЪЛКА

Прекършени, черни, обгорени, ръцете ѝ стърчаха умолително нагоре. Напразно. Живителните сокове на слънцето не ги докосваха. Животът в тях бе изтлял.

Баба се прекръсти, пророни тихо някаква молитва. От очите ѝ капеха сълзи като от току-що отрязана лозова пръчка. Искаше прошка от своята връстница, която изживяваше спокойно старините си със спомени за нескончаемата детска глъч, въжените люлки, ражданията, тъжните изпращания. А аз още усещах в устата си сладостта на едрите оранжеви плодове, наредени на сламени нарове в мазето.

Дядо точеше секирата под сайванта и очите му мереха ствола на прояденото дърво. Въртях точилото. Бравата съскаше и впиваше в ушите ми свирепото си настроение. Острието ѝ блестеше кръвожадно в притихналата утрин.

Поглеждах към старата ябълка и ми се щеше за миг да се покрие с розов цвят и да отмени немилостта на гилотината.

Притварях очи, шепнех магьоснически думи с тайния копнеж за цвят. Но уви, беше късна есен, унила и наклепана с кал до уши.

— Стига ѝ толкова! – отсече дядо и ме шляпна по голата глава. – Хайде!

Баба закри очите ми с топлите си сухи длани. Притисна ушите ми, но болезнено чувах свистенето на секирата, която безмилостно впиваше зъби в тялото на ябълката, чувах тъжните стонове на сухото дърво и как постепенно всичко глъхнеше. Дядо за миг поемаше

дъх, плюеше в шепите си и трески полетяваха като фойерверк нагоре и после се забиваха в калната пръст. Предаваше се старата ябълка...

Грохна бавно, с достойнство, клоните ѝ издраха за последно провисналите облаци и рукна дъжд.

Отдръпнах се рязко и побягнах към нея. Тя лежеше на мократа земя – малка, свита и беззащитна. Беше се стопила...

Вечерта баба запали печката в кухнята, сложи кло-ни от ябълката. Погледнах през прозореца. Чудо – старата ябълка блестеше в бяла пурпурна окраска. Усетих ухание на белоснежна пролет и жужене на пчели.

Скочих към баба – тя погледна и се усмихна:

— Четирийсет дни видението ѝ ще се показва все на същото място! Само избрани ще я виждат!

Отново погледнах навън, тъмнината бе погълнала деня ведно със старата ябълка – сякаш светът бе свършил.

Я, КОЛКО РАНОБУДНИЦИ

Почти всяка сутрин, когато рисувал в Раждавица, Майстора ходел до селската фурна и си купувал по две-три банички за закуска. Върви той, стиска в ръцете си топлите и ухаещи банички, не ги крие, а така открито ги носи. Той знаел защо. И докато се прибере в квартирата, ако срещне дете и види прикования му поглед върху баничките му, давал една от сърце.

— Къде така, ранобудници! – възкликвал Майстора.

— На училище! – отговаряли те.

— Толкова рано?

— Ранно пиле рано пее!

— Ей, ученолюбив народ! – подсмивал се Майстора.

Не минал десетина крачки и отново ранобудници. Налагало се да се връща до фурната по няколко пъти. А често дори оставал незакусил.

Скоро до ушите на родителите стигнал слухът за сутрешните нарочни разходки на децата им. Провели доста сериозен разговор:

— Защо ни срамите пред селото? – скочили те. – И Рисувачо тебе да руча!

ПЪРВИЯТ УЧИТЕЛ

Първите уроци по художественост Владимир Димитров получава от майка си. Още от малък той задълго се застоявал край разбоя (дървения стан) и с притаен дъх наблюдавал как тя рисува със совалката пъстрите черги, престилки, възглавници. Тя била много добра тъкачка и кюстендилци идвали да си поръчат при нея по нещо... Майсторлък е било да си вапцаш преждата, да подбереш такива материали, че да получиш добър цвят и той да не изпадне след едно пране. Тя имала много верен усет за цвят, нюанс и подреждането им на платното. От нея се учел той на старание и търпение при изграждането на творбата. Гледал я как си прави боите, какво взема, как ги стрива, как ги смесва, за да се получат такива свежи цветове.

И често отвърщал, когато го хвалели: „Гледам я: картина – хубава, но когато я приближа до мамината черга, олеква!“.

ПРИКАЗКА ЗА ЕДИН ЛЕШНИК

Случило се тъй, че един лешник паднал от дървото точно там, в шубраките, и му се присмели свраките. И се разплакал, и се развикал, та го чули всички наоколо и наострили уши да разберат какво е станало. Лешникът паднал далече от дървото и плачел сега.

— Не виждам моето дърво, какво ще правя аз, какво? А къде са моите другари, нощта самичък тука ще ме свари?

И продължил да плаче.

— Тук е влажно, аз настивам, а стоя ли върху влажната земя, навярно ще загивам. Да стана тук дърво желая, но явно това ще ми е края.

Така си говорел само на себе си, но отникъде помощ не идвала. Един заек, който минавал край него, спрял се и като разбрал каква е работата, му се развикал.

— Ей, я стига си ревал! Голяма работа, че си паднал от дървото. Явно си бил непослушен. Виждаш ли наблизо шишарките, нападали по земята? Те защо не плачат? Засрами се! Всичко ще се оправи.

Заекът казал умни думи, но лешника никак не се успокоил. Минала и една сърничка. И тя се спряла при лешника.

— Недей да плачеш, успокой се. Ще те чуе някой лош и ще те грабне веднага. Затова си замълчи. Тук в гората има приятели, но има и врагове. Виж аз как се движа и тихо стъпвам, защото и мене ме е страх, особено през нощта. Дай си малко кураж! – и отминала.

След време се спряло и едно мишле.

— Ама ти защо хленчиш? – попитало.

— Духна вятър, а уж здраво се държах за клона, но се изпуснах и паднах в тревата. И сега ме е страх и ми става студено.

— Глупости! Не е виновен никакъв вятър. Днес изобщо дори не е духал. Ами просто си узрял и затова си се откъснал. Всички лешници, като узреят, падат на земята.

— И какво става с тях? – любопитства лешника.

Какво става ли? Ами едни загиват долу на земята, други служат за храна на някои животни, а трети успяват да пуснат коренче в земята и ако имат късмет, дори стават на дръвчета. Хайде сбогом, че си имам работа.

И мишлето изчезнало в тревата.

Лешникът се размислил и малко се успокоил.

„Много е умно това мишле. Какви точни думи и истини ми каза. Значи аз съм узрял лешник и мога да стана на дръвче. Това е моята мечта, ако оцелея, разбира се, и не ме забележи някоя катеричка, че тогава всичко отива в неизвестна посока“.

То така и станало. Една катеричка още от самото падане на лешника от дървото го видяла и му се зарадвала. А след миг тя знаела какво да направи. Така че клонче някъде пропука и се озова катеричка тука.

— Виж за мен каква сполука! Ще си скрия този лешник в моята хралупа. На гости ще ми бъде той и аз го чувствам вече като свой. Аз събирам лешници в гората, а те падат зрели по земята. Така се запасявам за зимата.

Лешникът се натъжил отново. Загубил смелост, ум и слово. Защото днес съдбата отреди в хралупа дълго да стои.

Но на катеричката той заговорил:

— Кажи какво съм аз ти сторил? Не ме отнасяй в твоята хралупа, дръвче да стана искам тука.

Но катеричката, макар добра, сега нещо се двоумяла дали да изпълни на лешника молбата. А като размислила малко, а и нали била възпитана от майката си родна, си спомнила какво ѝ е казвала:

„Направи на някого добро и ще ти се върне сто на сто. Правилно. Така ще постъпя. Лешници много ще има. Един повече или един по-малко, няма страшно, ще си набавя“.

И ето че се случило нещо неочаквано. Сега след като така решила, тя пуसнала лешника в тревата късметта да си чака от съдбата.

А лешникът благодарил и бързо за земята се захванал, и здраво коренче родил. Изминали година-две и ето че в тревата едно мъничко дръвче расте. Така желанието на лешника надежда дава и накрая доброто побеждава.

А свраките, които от начало му се смеели, сега одобрително клатели глави. И заекът един ден се спрял пред малкото дръвче и извикал:

— Ей, лешник! Браво на тебе, ти успя! Голям инат беше. Аз ти казвах, че си късметлия, видя ли? Хайде, расти си на воля.

И продължил по пътя си.

Край дръвчето минало и малкото мишле.

— Нали ти казах, че ще успееш? Добре че ти сам си повярва. Иначе ставаше лошо, а сега виж какво дръвче ставаш. Вярно, че още си малко, но ще пораснеш. Важното е, че трябва сам да си повярваш. Разбира се, и малко късмет ти е помогнал. Хайде, расти бързо, че да си родиш твои лешници. Защото ние всички ги обичаме.

Мишлето се засмяло и пак се мушнало в тревата.

КАКВО СЕ СЛУЧИЛО НА КОНЯ?

Минало време, но още се помнело кога точно и как е станала тази случка. В селото, за което става дума, животът бил скучен. Работа, почивка и пак работа. И като нямало какво друго да се прави, си разказвали разни събития или клюки.

Та за какво става дума? Тази история я научих от едно дворно куче, което пък я било чуло от една крава, а тя от своя страна от едни жаби край гьола, те пък от едно прасе, което се въргаляло там. И накрая и аз я чух. Било за едни конски неволи на красавеца в селото.

Ето я самата история:

Вървял конят към близката река да се напие с вода, но не му харесвал тропотът на копитата. „Нещо нередно има“ – помислил си конят. А безспорно бил умен кон. Заслушал се пак, после се спрял да си огледа копитата. И какво да види? Предно ляво копито било без подкова. „Ами сега, какво да правя? И къде може да съм загубил подковата, а ми беше чисто нова? Сега ще изям някоя тояга от стопанина“ – мислел си разтревожен. И се чудил какво да прави. – „Да е на двора, не е. Да е край реката, не е. Само е някъде в полето може би.“

И тръгнал да я търси. Проточил шия, гледал надолу, гледал наляво и надясно. Тук подкова, там подкова, няма я. Като че вдън земя е пропаднала. Сякаш игла се е загубила, а не конска подкова. Вървял натъжен през полето и все се оглеждал за подковата. Но видял братовчед си Марко там наред полето да стои като статуя. Отишъл при него за съвет.

— Здравей, братовчед! Какво правиш тук неподвижен като закован? Не си ли хапваш от хубавата трева? А и виждаш ми се нещо умислен.

— Здравсти! Не ми се яде. Малко съм тъжен.

— Какво ти е бе, Марко? Да не си болен?

— Не, нищо ми няма. Мислех си за моята си съдба, а и как изглеждам. Днес ходих до реката и като се видях във водата колко съм грозен с тия дълги уши, си рекох:

— Ех, Марко, Марко, много си променен и нещастен! И тия дълги уши никога няма да станат нормални. Добре че поне едно реване ми остана, та по него да ме открива стопанинът. И още, че ревът ми отброява всеки кръгъл час. Та за това е цялата работа. Но нищо. Така ще бъде. Грозен съм се родил и такъв ще си остана. Така ми го каза и една жаба. И тя се била родила грозна и такава щяла да си остане. Това е за мое успокоение. А ти какво? Накъде си се запътил?

— Само неприятности. Загубил съм си едната подкова и аз като тебе сега съм притеснен. Предна подкова, ама си беше чисто нова. И сега тропам като барабан в оркестър, а и не ставам за галоп. И се чува звук като на нещо кухо. Търсих, търсих, но нищо. Обиколих полето, но няма и няма. Дай съвет какво да правя?

— Много просто! Ще се намери подкова за тебе. Ей там зад хълма има ковач. Ще ти намери подкова и ще ти я закове. А е добър ковач и ще останеш доволен.

— Е, това е точен съвет. А ти за тия работи не се притеснявай. За хората си много ценен като помощник, защото вършиш тежка работа. И освен това не си капризен за храната. Никой друг не яде трънаци и бодили. А сигурно са и много полезни. Аз така мисля.

Изцвиллил конят в знак на благодарност към братовчеда и забързал към ковача. И скоро го намерил.

— Здравей, майсторе! Имам нужда от помощ.

— Казвай, че имам още много работа. Какво те води при мен?

— Загубих си едната подкова, а ми беше чисто нова. Виж там, избери и да ми я закоवेश. Ама гледай да е нова!

— Нови нямам, но ще подбера някоя стара, но добра. Няма да усетиш разликата.

И започнал да рови в един сандък.

— Намерих. Стара е, но е добра. Ще свърши работата. Я вдигни предния крак! Сега мирувай!

Ковачът първо поизпилил копитото с една пила, за да стане равно и гладко, погладил с длан да види как е и премерил подковата, като че мери обувка. И набързо я заковал на копитото със специални пирони. Конят тропнал два-три пъти да види дали е сложена добре и изпръхтял:

— Абе тая подкова не е като оная. Онази си беше чисто нова. Само стопанинът да не забележи. Какво ти дължа? – попитал конят от учтивост, макар да знаел добре, че няма никакви пари.

— Нищо. От кон пари не взимам. А и нали трябва да си помагаме. Разбирам, че си притеснен. Хайде сега припкай да те видя.

— Благодаря ти, майсторе! – изцвилيل конят щастлив и препуснал през полето. Вече бил като истински кон с четири подкови. Въпреки че трите били нови, само една стара, но конят бил доволен.

Та така с конските неволи. Не е кой знае каква история, но за малкото село сред другите животни си е клюка. Всички разбрали за случката и си я преразказвали. И всеки добавял по нещо и историята станала накрая в съвсем друг вид. Освен това имало месеци наред материал за приказки.

Аз я чух историята от кучето, то пък от една крава, тя от жабите край блатото, те пък от едно прасе в гьола. Сега само ви я разказах. Но по-важното е, че конят бил щастлив и безгрижен се разхождал из полето.

Но кокошките в селото, които, както е известно, са били най-големите клюкарки, цяла седмица след случката си кудкудякали историята с коня, та чак забравили да снасят яйца. И всичкото това станало само заради една загубена конска подкова. Смешна работа, нали?

ГОРСКА ИСТОРИЯ С ХУБАВ КРАЙ

Това се случило през миналото лято. По полето, осеяно с красиви цветя и храсти, вървял Зайко и си пеел песничка. Така се разсейвал, защото бил много гладен и трябвало да намери някаква храна. Бързал, колкото може, и стигнал края на полето. От тук нататък се простирала рядка гора и той навлязъл в нея. Едващо минал малко път и видял красива къщичка, оградена с плет, обрасъл с храсти.

— Ей, един морков да ви се намира? – попитал Зайко. – Че от глад умирам.

Въпросът бил към две прасета, които ритали топката зад плета.

— Тук никой морков не сервира, а и морков рядко се намира – отговорило едното прасенце. Моркови растат в градини, там са ти и зелките любими – така сега му рекли в хор двете прасета някъде иззад плета.

— Жалко, а все си мислех, че може ресторант да има и то със зеленчукова градина. И моркови да консумирам, но нищо тука не намирам.

Но ето че изведнъж вълк внезапно се явил. С кръвясали очи и изглежда доста се напил.

— Ресторант сега ще ти направя. Майстор съм и с това се славя. Търся нещичко да ям, че съм гладен, а съм сам. С костюм съм се облякъл, месо да хапна съм очаквал.

На Зайко свят му се завило и сърцето бързо му забило. На него морков му се яло, но виж, че изглежда, нещо друго предстояло. Сега един богат се появил и за месо желание предявил. А прасенцата се скрили, защото били се доста угоили.

Но ето че пристига Баба Меца, бодра, весела, замяна.

— Добре ли чух да се казва думичката мед някъде зад този плет? Та реших и аз да поостана, а и тука виждам, че сте двама.

Огледала сега двамата и каза:

— Това е заек млад, страхлив и вълк до него страховит. За какво говорят тези тук? Ясно е, че един иска да се нахрани с друг. Морал има в нашата гора и не може тъй никак презглава. Заек гладен моркова си иска, а вълкът явно го притиска. Прасенца сочни, но страхливи, те отдавна вече са се скрили. Ние сме си горски зверове и понякога дори сме врагове, но не бива да сме във война. А на който месо му се прииска и ако е смел и пък му стиска, към кошарите сега да иде, да каже своето си име и ако овчица болна му дадат, той ще знае и за следващ път. Но ако го усетят кучетата зли, след това ще има тъжни дни.

Спряла за момент Баба Меца, огледала заека и вълка и продължила:

— А на заека приятелски ще кажа, че пътя аз сега ще му покажа. Да изтича до богатите градини, там при зелките и морковите си любими. И по-далече от тъмната гора, че тук стават и лошите неща.

А Зайко намека разбрал и хукнал гладен и неял. Вълкът вече се срамувал, че на стари навици робувал. И заклел се той месо да не яде, че за всички ще е най-добре.

Зайко повече не смеел да влиза в гората. Обикалял градините около близкото село и понякога успявал да открадне някой морков и да избяга. Със зелките било по-трудно. Но и в градините го било страх от кучетата. Вълкът след случката подвил опашка и се скрил в гората. Баба Меца много се смяла, толкова много и гръмогласно, че двете прасенца от любопитство надзърнали

иззад плета да видят какво става. А Баба Меца свалила торбата от рамото си, извадила малко гърне с мед, гребнала пълна лъжица и го лапнала. Облизала се доволно и казала:

— Не ви искам нито морковите и зелето, нито месото, а виж от меда по-вкусно нещо няма и аз не се отказвам никога от него.

След това си тръгнала към къщи весела и доволна.

ШАРЛОТ И ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ

Влизали ли сте в магазин за употребявани стоки? Намирате го за обидно? Категорично грешите! В подобни магазини се откриват находки, на които при никакви други обстоятелства не бихте попаднали. Никога!

Намирах се точно на такова място. След разнообразни и оригинални свещници погледът ми се насочи към играчките. Невероятно изобилие, което не позволяваше да бъдат подредени. Бяха натикани на рафт една върху друга и изглеждаха така, сякаш всеки миг ще скочат от него и ще избягат. Между едно мече, слонче и зелено животно с неясен произход се подаваше пухкава, розова ръчичка. Хванах я и внимателно измъкнах притежателката ѝ - кукла с коси, направени от жълта прежда, с малко фино носле, малки ушички и коронка на главата. Държах в ръцете си принцеса. По устните ѝ си личеше, че някой се е опитвал да я нахрани с нещо, което не ѝ е било любимо. Роклята ѝ беше напълно характерна за принцеси - в цикламен и нежнорозов цвят, с пришити розички. Такива розички имаше и по коронката, и на обувчиците. Реших, че това ще е моята Принцеса на розите. Обърнах се към продавачката:

— А тази красавица кога пристигна, откъде?

— О, тя стои от дълго време...

Какъв късмет! Тази незабелязана прелест беше чакала мен.

Прибрахме се вкъщи и реших, че сега е моментът да приложам в употреба меката и свежоцветна постелка с форма на цвете като място, на което принцесата ще стои - нейният импровизиран трон. Получи се чудесна

комбинация от колорит и настроение. Едното ръкавче на рокличката беше скъсано, но това не пречеше на красотата на куклата. Наред с малките щети по нея тя си носеше принцеското излъчване. Последният щрих към него беше вълшебна пръчица със звездичка на върха в дясната ѝ ръка.

Мисля, че Принцесата на розите се чувстваше добре. Стоеше на видно място, на мека постеля.

На следващата сутрин, приготвих кафето си, когато чух:

— Добро утро!

— Добро, добро... - отговорих механично.

По време на първата глътка кафе някой каза:

— Благодаря Ви, че ме избрахте! Вие ме спасихте. Само да знаете как се задушавах...

Задахих се. Погледнах към телевизора. Сигурна бях, че не е включен. Черният екран потвърди сигурността ми. Реших, че твърде често оставам сама и това започва да се отразява на здравето ми.

Взех работната си тетрадка и химикал. Трябваше да запиша нещо, което от дни се въртеше в главата ми. Започнах...

— Винаги ли Ви е така мълчаливо?

Е, не! Вдигнах поглед към куклата. Тя тактуваше с едното си краче, а на устните ѝ с форма на сърце беше грейнала щастлива усмивка. Бях леко объркана, но си казах: „Е, какво пък...“. Продължението беше на глас:

— Малко съм отвикнала да разговарям с играчки. Отдавна не ми се е случвало.

Тя ме погледна проникателно и попита:

— А бихте ли си припомнили? Ще бъде ли удоволствие за Вас?

— И още как! - заряхах напълно писането, отдавайки се изцяло на малката си събеседница.

— Слушам с интерес. Какво ще ми разкажеш?

Тя сбърчи нослето си и направи недоволна физиономия. Помълча и изрече:

— Хм, не знам дали е уместно... Виждам, че не владеете дворцовия етикет, който забранява да се говори на „ти“. Учтивата форма е задължителна.

Изчисляваше ме. Чувствах се като на изпит. Реших, че някои обстоятелства трябва да са ясни от самото начало.

— Прекрасна моя, ще трябва да приемеш привичките ми на общуване. Винаги съм била на хиляди Вселени от начина на живот в царските дворци. Ако ще се сближаваме, намирам „Вие“ за твърде отдалечаващо.

— Какво да се прави? - въздъхна тя. - Приемам Ви с пропуските и недостатъците Ви.

Запазих сериозността си за секунди, само докато кажа „Извини ме“. Обърнах се с гръб към нея и едва се овладях да не прихна с глас.

— Вие какво работите? Писар ли сте?

Бях се срещала с много деца. Те винаги имаха въпроси - от „Къде живеете?“ до „За колко време се пише една приказка?“, но подозирах, че новата ми приятелка ще бие всички рекорди по любопитство.

— Нещо такова.

— Писма ли пишете? В бутилки ли ги слагате? Хвърляте ли бутилките в морето?

С тон, по-сериозен от необходимото, целящ да ѝ покаже, че имам нужда от тишина, казах:

— Пиша стихове, приказки...

— Приказки? Приказки?! - ръчичките ѝ пляскаха радостно. Какви приказки? За принцеси пишете ли? А за мен бихте ли написали приказка?

— Може би, може би... Защо пък не?

Присъствието на малката принцеса промени сутрините ми. Това беше времето ни за разговори. Понеч говореше тя. Аз слушах и при необходимост отговарях на въпросите ѝ. След изчерпването на поредната тема тя млъкваше. И така до следващата сутрин.

Веднъж неочаквано попита:

— А при Вас идват ли деца?

Странни неща вълнуват куклите и питат неща, които на възрастен не биха му хрумнали.

— Често идва едно малко момченце...

— То не обича момичешки играчки, нали? Не си играе с кукли...

— Интересува се предимно от колелета на камиончета и автомобили. Типично мъжки интереси.

Отговорът ми не разсея притеснението, което си личеше по изражението ѝ.

— А други деца? Никога ли не идват други деца?

Въпросът ѝ ме накара да си спомня нещо изключително приятно.

— Всяко лято за известно време пристига една малка армия - момченце и двете му по-големи сестрички.

— О, знаех си! Няма спасение - красивите ѝ вежди се пречупиха и лицето ѝ се намръщи.

Последните думи ме смутиха. Не знаех какво да си мисля. Реших, че ако опитам, може би ще получа обяснение.

Попитах я:

— За какво спасение става въпрос?

Тя поглади една от розичките на роклята си, погледна тъжно към скъсаното ръкавче и каза:

— Знаете ли колко красива беше роклята ми? И съвсем здрава! Но днес това е спомен, малък тъжен спомен от времето, преди да попадна в ръцете на една палава госпожица.

Замълча. Не я притисках с въпроси, за не се затвори в себе си. Тя си беше бърбровка. Щеше да ми разкаже когато реши и след минути прекъсна мълчанието си:

— Бях принцесата с най-красива рокля, докато не ме извадиха от кутията, в която си живееш. След като станах собственост на момиченце, започнаха проблемите и тревогите ми. Това дете постоянно пипаше роклята ми, често пъти с неизмити ръце. Все се опитваше да откъсне розичките ми. Бях спокойна само през деня, докато то беше на градина. Като се прибереше, мъките ми отново започваха. Влезеше ли вкъщи, първата му работа беше да ме грабне и да ме разнася със себе си навсякъде. Държеше да ме храни за вечеря. Принуждаваше ме да спя, когато не искам, непрекъснато ме загъваше. Веднъж едва не се задуших... Но това не му беше достатъчно и един ден реши да ме вземе на детска градина. Така дойде краят на нашите отношения. Другите деца, като ме видяха, започнаха да ме дърпат и роклята ми пострада. Вечерта майката на момиченцето реши, че не съм подходяща за дома им и така се озовах в магазин за употребявани стоки. Дълго стоях там. Мислех, че никога няма да си тръгна. Когато влязохте в магазина, веднага Ви видях, но Вие нямаше как да ме забележите - едно невъзпитано слонче беше седнало на главата ми и шушукаше нещо на мечето до себе си. Успях само да промъкна ръката си. Останалото го знаете...

Очичките ѝ преляха от влага и една блестяща сълзичка попи в нежнорозовата рокля.

Не очаквах такава изповед. Искях да я успокоя, да ѝ кажа нещо хубаво. Сигурна бях, че тази история има и добра страна, но трябваше да я потърся.

— Нищо приятно ли не остана от съжителството ти с момиченцето?

Тя изтри напирашите сълзи, усмихна се леко и каза:

— Всъщност да! Това дете ми даде име. Нарече ме Шарлот!

Виж ти! Куклата ми се казвала Шарлот. Добре, че не бях се замислила как да я наричам. За нищо на света не бих познала името ѝ.

— Чуй, Шарлот... Сигурна съм, че момиченцето не е било злонамерено. Опитвало се е да изрази обичта си към теб. Искало е да бъдеш щастлива. Обещавам ти да те запозная с най-прекрасните деца на света, владеещи почти до съвършенство дворцовия етикет.

Това последното откъде ми дойде на ума? Но нали аристократичната етикеция ѝ беше слабост...

Тя сбръчи носле и се замисли. Май опитът ми за успокояване се оказа неуспешен. Мълча дълго. Мислех си, че разговорът ни за деня е приключил. Върших си моите неща с цялото ми уважение към дълбоката ѝ замисленост. Поглеждах я от време на време и разчитах всички мисли, пораждащи низ от настроения. Същите тези мисли доведоха усмивка на изразителното ѝ лице:

— Кога ще дойде лятото?

Бяхме си дошли на думата!

— Ще изпратим зимата, ще посрещнем пролетта. Ще ѝ се насладим, а след като изпратим и нея, ще пристигне лятото.

През прозореца се виждаха прехвъркващи снежинки. Шарлот се загледа в причудливия им неспиращ танц и отново замълча.

Така вървяха дните. Винаги имаше какво да обсъждаме.

Един ден въщи дойде приятелка. Не бяхме се виждали отдавна и както си говорихме оживено, тя погледна към Принцесата на розите и се разсмя:

— Не мога да повярвам! А тази малка чудатост откъде дойде? Последният път, доколкото си спомням, я нямаше.

Отговорих импулсивно:

— О, това е Шарлот, Принцесата на розите! Забравих да ви запозная.

— Скъпа моя - изрече тя сериозно, - изглежда, никога няма да спреш да се вдетиняваш. Но знаеш ли... на мен това не ми пречи, въпреки че е малко странно.

Шарлот понесе разговора като истинска кукла. Остана напълно безизразна... или не съвсем.

На изпращане, точно пред вратата, гостенката ми спря, обърна се към мен и се огледа неспокойно. Първо наляво, после надясно:

— Да те питам... Подозирам, че напоследък зрението ми не е особено прецизно. Пазиш ли телефонния номер на очния си лекар?

— Разбира се! Ще се върна да ти го запиша.

— Не, не. Ще ми го дадеш при следващата ни среща - изрече тя, след което, видимо притеснена, се наведе към мен и прошепна:

— Стори ми се, че твоята Принцеса на розите ми се изплези... - пак се огледа неспокойно наляво и надясно. - Нали разбираш... това е невъзможно! Какъв абсурд! - и си тръгна с бързи стъпки.

В стаята изригна вулкан от възмущение:

— Такава липса на възпитание и обноски! Приятелката ви е най-грубият човек, когото съм срещала през живота си. Изключителна неделикатност! Пълна липса на такт!

Исках да омаловажа случилото се. Човек не бива да се ядосва за всичко и да изпада в емоционални зависимости.

— Не беше умишлено, Шарлот. Приятелката ми изцяло се е потопила в света на възрастните. Просто е забравила, че е била дете. Изключвайки това, тя е един нелюб човек.

— Тя е обременен човек! Живее с тежестта на възрастта и предразсъдъците си! - заяви категорично Принцесата на розите.

Не бях способна да оспорвам подобни доводи. Не успях и да прикрия учудването си от богатството на думите, с които си служеше.

— Я виж ти! Откъде подобни изрази, Шарлот? Откъде е тази смелост в употребата им?

Тя погледна към кулата от книги, които стояха на масата:

— От книгите, уважаема! От книгите...

Разговорите, които водехме с Принцесата на розите, бяха с еднаква важност както за нея, така и за мен. Нейното присъствие и поведение доказваха съществуването на свят, който възрастните отричат, в който не вярват. А някога са вярвали! И след това с лекота и от небрежност забравили... Говорехме за много неща - за зрелостта, за децата, за животните, за куклите. Тя се учеше от мен, аз от нея. Благодарение на нея разбрах, че куклите за разлика от хората нямат възраст.

Понякога имах усещането, че моята компания не ѝ е достатъчна, въпреки че общуването вървеше гладко. Това се потвърди във времето. Веднъж ме попита:

— Имате ли други кукли? Играчки, подобни на мен...

Имах, разбира се! Част от тях бяха на порасналата ми дъщеря, други - подарени ми от приятели, които знаеха какво би ме зарадвало. Преди няколко години един специален човек ми беше подарил шут - изключително красив, облечен в ярки дрехи. Как не се бях сетила! Може би компанията на шута щеше да зарадва Шарлот и да придаде блясък на ежедневието ѝ. Блясък, от който тя се нуждаеше, а аз, обикновената просто-смъртна, не можех да ѝ подсигурия.

— Почакай - казах ѝ, - ще те запозная с някого...

— Момент, момент... - спря ме тя и оправи кокетно рокличката си. Отметна жълтите си коси от прежда, намести си коронката и изрече:

— Сега вече може!

Шутът стоеше сред много други играчки в съседната стая.

— Е, хайде, приятелю, време е да излезеш на показ - взех го и се върнах при Принцесата на розите.

Понечих да го сложа да седне до нея, но той се измъкна пъргаво от ръцете ми. Изпъна тялото си като струна и направи най-дълбокия поклон, който съм виждала през живота си:

— За мен е чест, Принцесо, да бъда микронна част от Величествената Ви компания! Позволете да остана в периферията на ослепителния Ви блясък!

Е! Такива думи не бях чувала. Не бях виждала и подобен начин на общуване.

Шарлот се изчерви. Цялото ѝ лице стана усмивка и възхищение:

— Вие владееете дворцовия етикет! Това е забележително... очарователно!

Малките жълти топченца, намиращи се на върха на шапката му, все още опираха в земята:

— Не, не! Очарованието е във Вас...

— Нали няма да стоите през цялото време наведен? - разсмя се тя. - Имаме да си кажем толкова много неща...

— Бих Ви разказвал хиляди дни и нощи, бих пял, рецитирал... Всичко за Вас, винаги Ваш!

Реших, че това е моментът, в който мога спокойно да се оттегля. Не че някой забеляза това. Битието ми беше коренно различно и динамично.

От този ден разговорите ми с Шарлот се сведоха до минимум. Тя имаше чудесна компания и се чувстваше точно така - чудесно. Когато разполагах с малко свободно време, си позволявах да се заслушам в разговорите, които тя и шутът водеха. Последното, което чух, беше следното:

— Добро утро, Неимоверно красива! Какво ще пожелаете да правим днес?

— Добро утро! Днес ще говорим за лятото!

— За лятото? Посред зима?! - учуди се шутът.

— Да! - отговори категорично принцесата. - Ще изпратим зимата, ще посрещнем пролетта. Ще ѝ се насладим, а след като изпратим и нея, ще пристигне лятото. И тогава ще дойдат най-прекрасните деца на света, владеещи почти до съвършенство дворцовия етикет. Ще бъде още по-хубаво. А Вие ще се запознаете с двама малки джентълмени, които се интересуват предимно от колела на камиончета и автомобили. Типично мъжки интереси...

Вярвате ли на това, което ви разказах? Моля ви се! Обърнете се за достоверност към мишока, който и в момента е показал муцунката си от дупка в ъгъла на стаята! Той ще ви разкаже същото. Дума по дума...

НОВИТЕ АНГЕЛИ НА БОГ

Лежал си Бог на пухкав облак и гледал към земята. Изпаднал в умиление, си мислел: „Каква красота! Колко мир и любов!“.

От години Творецът споделял плодовете на своя къртовски труд с хората. В знак на безрезервна обич към тях ги дарил с безсмъртие. В делата му го водела мисълта за добруването на човешкия род. От всички хора най-обичал децата. Наричал ги „Моите кристали“. Възлагал им огромни надежди. Не че възрастните били лоши...

Добротата и хармонията на земята давали на Създателя усещане за благолепие и пълноценност.

Той никога не се чувствал самотен. Около него непрекъснато въртели ангели – прелитали закачливо и изпълвали небето с весел глъч. Бог обичал смеха. Бил благодарен на тези мили същества. Те представлявали неговата Армия на доброто.

Всичко щяло да бъде великолепно, ако не бил Дяволът. Той живеел в тъмната страна на Луната. Непрекъснато изпадал в различни настроения. Един път го обземала ярост и главата му раждала пъклени планове. Друг път, потиснат от самота, изпадал в тъга и меланхолия. Искал хората да възхваляват и него, тъй както възхвалявали Бог. Мечтаел за издигнати храмове и изпети псалми в негова чест. Самотата и липсата на любов провокирали лошотията му, която нараствала от ден на ден.

Неведнъж Бог го хващал в покоите си. Прониквайки дълбоко в подлата му същност, не го наказвал. Нарездал на двама от ангелите си да върнат Дявола в дома му, заръчвайки им да не говорят с него... и толкова.

Той отдавна бил наясно с намеренията на поразника – да подкупи ангелите и да присвои създаденото от него.

Очите на Бог винаги били отворени. Не можел да си позволи да ги затвори. Все гледал към хората. Бдял над благоденствието им. Виждал как Дяволът слиза при тях, за да сее раздори. Тогава ангелите се стрелвали към земята и оправяли бъркотията. Какво щял да прави Създателят без своята Армия на доброто?

Един ден, преди да се отправи на дълъг път, той събрал помощниците си:

— Мои мили ангели, отивам там, където започва безкраят. Мой дълг е да оставя частица от себе си там. На вас разчитам да предпазите човешките същества. Не допускате Дяволът да ги обладае. Най-скъпите ми творения заслужават щастие...

Заминал Бог, а Дяволът това и чакал. Незабавно привел в действие най-пъкления си план. Слязъл за пореден път сред хората и създал размирици. По този начин подмамил голяма част от ангелите на земята. Докато те се опитвали да върнат човешкия покой, подлецът се качил в царството небесно при останалите войни на Бог и решил да изпита шанса си:

— Какво ви дава Бог? Колко? Защо хабите сили за хората? Нима сте толкова глупави и незначителни? Не заслужавате ли да живеете за себе си?

Задавал въпрос след въпрос Дяволът, а в същото време пред него тълпата се увеличавала. Събрали се всички Божии войни.

— Елате с мен! Ще бъдете свободни! Никой няма да ви търси сметка за делата...

Тишината сред ангелите злосторникът разчел като добър знак. Усетил безпогрешно колебанието им:

— Но хайде... покажете ми какво ви даде Бог? Хванете го в ръце и покажете! Не можете! Не съществува... Дух, душа, сърце... празнословия за наивници!

Тези, с които Творецът се гордеел и към които изпитвал благодарност за безкористна служба, сега стояли с наведени глави пред единствения му враг.

Няколко от тях направили плаха крачка напред.

— Моите блага са и ваши...— добавил злосторникът с ехидна усмивка.

Всички ангели тръгнали след Лукавия. С изключение на двама, успели по чудо да се спасят от влиянието му.

Дошъл си Бог. Полегнал отново на пухкавия облак в очакване на помощниците си. Бил нетърпелив да сподели с тях удовлетворението си от свършената работа.

Защо никой не идвал? Къде били всички? Тревога обхванала Създателя. Извадил малко звънче. Вятърът близнал езичето му и то зазвъняло. На мига се отзовали двамата неподкупни ангели. Разказали случилото се.

Бог останал неподвижен. Станало му тежко и мъчно. Почувствал се омерзен и слаб. Усещането за предателство хвърлило мрачна сянка в душата му. Помолил помощниците си да го оставят сам, за да изживее болката си.

Как щял да спасява хората сега? Кой щял да му помага? Как с два ангела да запази земята?

Когато хората изпадали в отчаяние и униение, се молели на самия него, а той сега на кого да се помолел...

След дълга вътрешна борба взел страшно решение. Не му било лесно. Седмици умувал над него. Разкъсвал се от терзания, преосмислял невъзможностите, но пътят бил един...

Трябвало да създаде нова армия от ангели!
Не му оставало нищо, освен да посегне на най-скъ-
пото си творение.

Човекът!

Отменил безсмъртието на хората и лично тръгнал по земята да събира ангели. Подбирал ги по сърцата. Търсел ги кристални и чисти. Вземал най-добрите възрастни и част от децата. Нямало дете с нечисто сърце. Творецът всеки път умираше, когато трябвало да прекъсне детски живот. Шансът му се изразявал в това – чрез ненавременна смърт да събере възможно най-непорочните души.

Живеем под зоркия поглед на Бог. Той чете мислите ни, чува думите ни, вижда действията ни. Когато сме наранени, безпътни, несъвършени и слаби, изпраща ангел –пазител да озари пътя ни и да ни закриля. Нас! Преходните и грешните...

ЕЖКО, КОЙТО ИСКАШЕ ДА ПРОМЕНИ СВЕТА

Дядото и таткото на малкото таралежче Вал бяха шивачи и искаха да му предадат занаята си. Вал беше много талантлив, обаче не му харесваше да шие дрехи за горските животни, защото ги смяташе за недостойни. Според него всички жители на гората имаха недостатъци. Зайо – страхлив, Мечо – наивен, Вълчо – глупав, Катеричката – несериозна, Лиса – измамница, а като цяло според таралежчето всички бяха глупаци.

— В гората не може да се живее нормално. Където и да отидеш, срещаш някой глупак – кахъреше се Вал. – Това трябва да се промени. И след като няма кой, аз ще предизвикам промяната. Ще започна да показвам на всички слабостите. Така те ще се засрамят и ще се променят.

Започна със Зайо:

— Ти си един страхливец. Листо да трепне и ти наостряш уши от страх.

— Вярно е, че при всеки шум ставам целият слух и ако преценя, че има опасност, хуквам...– заоправдава се Зайо. – Това е моят начин да се предпазя.

— Страхливец. Трябва да гледаш опасността право в очите. Срам ме е, че сме от една гора.

— Но аз съм малко животно. Бягството е моята защита. Така ме е създала природата.

— Глупак. Трябва да се промениш. Да станеш смел заек. И аз ще се гордея с теб.

— Как да се променя?

— Иди прочети в горската библиотека!

После отиде при Вълчо.

— Наясно ли си колко си глупав? Във всички приказки за това се говори.

— Какви приказки?

— О-хо, даже една приказка не си прочел. Иди в горската библиотека да се просветиш малко.

Замислил се Вълчо и тръгнал да търси горската библиотека.

А Вал се търколил при Мечо.

— Много си ми наивен, Мечо.

— Какво е наивен? – попита Мечо.

— Да вярваш на всяка глупава лъжа.

— Приятелите често ми правят номера, а аз все се хващам. Какво да правя?

— Трябва да се промениш. Първо трябва да проучиш недостатъка си. Иди в горската библиотека и попочети нещо.

На Катеричката Вал каза, че е несериозна, че се срамува да живее с нея в една гора и че трябва да се промени. Катеричката се нацупи, обърна му сърдито гръб и не пожела да се замисли. Тръгна към Зайо, за да сподели обидата. Срещна го забързан и загрижен.

— За какво си се замислил, Зайо?

— Вал каза, че трябва да се променя, защото се срамувал заради мен.

— О, той и на мен каза така! Била съм несериозна!

— Ми... виж сега, може и да има някакво право... Само палуваш и се закачаш...

— И ти ли... – разплака се Катеричката.

— Не плачи, а тръгвай с мен да научим как да се променим.

Катеричката много вярваше на умния Зайо и тръгна след него, бършейки сълзите си.

А Вал срещна Лиса.

— Накъде си тръгнала, Лисо? Пак ли да измамиш някой? – нахвърли ѝ се той. – Знаеш ли колко е неприятно и опасно да те срещне някой?

— Ами не ме срещай, Ежко! Защо ми се пречкаш?

— Аз си вървя по пътя, ти ми се пречкаш.

— Ние вървим по една пътека, но имаме различни посоки.

Вал не разбра, какво точно искаше да каже Лиса и помисли, че тя пак нещо лъже.

— Измамница си ти! В гората няма място за такива като теб! Затова трябва да се промениш!

— И какво ще ми направиш, ако не искам?

— То малко ли е, че всички те мразят, но сега още повече ще те намразят, защото са решили да се променят.

Тази новина стресна Лиса.

„Ако всички се променят, старите ми номера няма да минават“ – помисли си тя и се запъти към горската библиотека, за да научи някоя и друга нова хитрост.

Каква беше изненадата ѝ, когато отдалече видя, че всички места бяха заети. Всеки бе взел книга и задълбочено четеше.

Замисли се Лиса – какво ще стане, ако горските животни се променят и загубят най-характерните си качества. Какво ще стане със Зайо например, ако не обръща внимание на шумовете в гората... И изведнъж ѝ хрумна една хитра идея – налиизобретателността е нейната сила, нейното най-добро качество.

Тя се преоблече като ловец и съвсем тихо се приближи до притихналите в задълбочено четене животни. Намери едно тънко паднало клонче и стъпи върху него. То се сцепи, изпраща и този пукот стресна Зайо. Той опъна ушички, за да чуе по-добре. Това не убягна от погледа на Катеричката и тя тихо се захихика.

— Уж четеш, уж се променяш, а шумка да шумне и наостряш уши...

— Може да е опасно... – прошепна Зайо.

— Нали трябва да ставаш смел! Гледай опасността право в очите – напери се Мечо.

Вълчо не смееше да се обади, за да не каже някоя глупост. Зайо реши да покаже колко смел е станал и се запъти право към мястото, откъдето се чу пукот. Направи няколко крачки навътре в гората и... о, ужас... зад едно дърво се показва ловец с пушка.

Катеричката уплашено се покатери по близкото дърво, Мечо се замисли как да помогне, а Вълкът, без да мисли, се затича, хвърли се върху ловеца и го повали.

— Недей, Вълчо-о... няма да стрелям... – жално заизвива ловецът с гласа на Лиса.

Ловджийската шапка се претърколи и всички видяха ушите и муцуната на хитрушата.

Настана голяма врява и всеки взе да налага Лиса, както може. Само Ежко си стоеше тихо настрани и мислеше. Какво щеше да стане с горските животни, ако променят най-характерните си качества? Ами ако наистина беше дошъл ловецът? Ето сега Зайо по стар навик наостри уши и усети опасността. Вместо да се спасява по неговите си начини, той реши да се прави на безразсъдно смел и какво ли щеше да стане с него, ако не беше Вълчо. А Вълчо може да е глуповат, но пък е силен и смел и това е неговото предимство.

— Спрете, спрете да биете Лиса! – викна Вал. – Тя ни показва, че всеки е ценен със своите качества. Ние сме различни, но всеки може да е полезен, ако използва своите качества по най-добрия начин. Искам да се извиня на всички. Не трябва да се променяме, а трябва да оценим силните и слабите си страни и да ги използваме разумно.

— Разбира се, че е така – весело размаха опашка Катеричката. – В гората ще е много скучно без моите лудории и закачки.

— Аз пък съм добродушен и не се сърдя на номерата, които ми погаждате.

— А до кого се допитвате, когато трябва да разберете нещо? – напери се Зайо.

— А как щяхте да разберете, че сте ценни такива, каквито сте, ако не беше моята изобретателност? – обади се и Лиса.

Вал се претърколи, после занарежда:

— Смятах ви за глупави и прости, но сега разбирам колко сте ценни такива, каквито сте. А аз, вместо само да критикувам наляво и надясно, ще се науча да шия най-хубавите дрехи за вас. Виждате ли покрай тази история как се промених!

— Ти не си се променил, а само си променил гледната си точка – плахо се обади Вълчо.

Гласът му беше толкова тих, че отначало не се разбра кой говори. После горските обитатели се зачудиха това изказване на Вълчо глупост ли беше или мъдрост!

ПЪРЗАЛКА ЗА ОБЛАЧЕ

През една сива, бурна и студена нощ малко бяло и пухкаво облаче попаднало в приключенията на сънищата си. Този сън бил специален, а облачето рядко сънувало специални сънища. Явно този път сънят имал послания за деца и възрастни, за малки и големи, за мен и теб. Присънила му се блестяща и много шарена дъга, която шушукала тихичко някакви магически думички. Та ето че облачето започнало своето приключение.

— Дъгата! – рекло си то. – Ще опитам да се попързалям по нея.

Решило да започне своето цветно пътешествие, като се спусне първо по червеното. С любопитство гледало алената диря, която оставяло след себе си. В един момент решило, че му се види краят, но уви – не било това. Там, пред него трептяла пурпурна светлина – изворът на любовта и щастието, която с нежния си глас продумала:

— Обичай, но и внимавай с любовта! Обичта е отговорност! Закриляй като свое сърцето на този, когото обичаш, и му дарявай топлина!

— Да го стопля? Как става това? – неразбиращо попитало облачето.

— Не е много просто, но твоето сърце ще ти подскаже, когато настъпи моментът. Вслушай се в гласа му.

— Мисля, че разбирам – чувам този глас, когато видя мама. А сега извинявай, но бързам. Имам да изследвам още непознати цветове.

Помахало с ръка и нетърпеливо се отправило към оранжевото, защото това бил цветът на любимото му цвете – минзухарчето. Какво ли се крие там?

„Дали ще ухае на пролет?“ – запитало се то. Надникнало смело и каква била изненадата, когато вместо пролетно минзухарче съзряло весело великденско яйце, което му прошепнало:

— Приятелю, храни се внимателно, за да можеш да се радваш по-дълго на света! Ето, вземи си от моя жълтък, който е ключът към крепкото здраве.

Облачето срамежливо отчупило малко парченце с пръсти, благодарило и хукнало към жълтото багрило, което светело примамливо. Засилило се, търкулнало се по жълтата пътечка и тя го отвела не къде да е, а при самото слънце – царят на небето. Всички обичали да се сгушват в сърдечната му прегръдка и с удоволствие се отдавали на топлите ласки, но често пропускали да пазят очите си от царския блясък. Затова слънцето решило да посъветва своя нов приятел да не отправя продължителен поглед към светещото кълбо, тъй като всеки миг безброй невидими огнени иглички се изстрелват към зениците му и на сбогуване му подарило чифт слънчеви очила.

Така нагиздено с новите си очила и с радостни подскоци облачето се озовало върху зеленото. Наоколо било застлано с килимче от най-меката трева, която някога е срещало. „Я колко е пухкаво! Като в моето небесно легло“ – рекло си наум то. Приискало му се да полегне в тревата и да помечтае. Тъкмо да се отпусне и хоп – някой го щипнал. Огледало се и чак сега усетило, че безброй малки зелени ръчички любопитно го докосват. Множество крехки тревички протягали пръстчета и с интерес пипали това пухкаво и бяло същество. Разговорили се и от дума на дума облачето разбрало, че зелената му приятелка има сериозен проблем – хората често правели лекета по нейната премяна, изхвърляйки всякакви отпадъци. Наистина, раз-

гледало наоколо и се уверило, че приятелката му има нужда от помощ. Някои от тревичките били прегърбени като стари дядовци под тежестта на празни кутии и опаковки. Скокнало и пъргаво започнало да събира разпилените отпадъци. Облачето нямало търпение да смъкне товара от крехките рамене на зелената си дружка, а когато приключило и решило да си вземе довиждане, всички малки ръчички се протягали и се надпреварвали да го прегърнат.

— Ще се върна – обещало то – и ще ви науча на най-забавните игри, които знам.

Следваща спирка в неговото цветно пътешествие била улица „Синева“. Странна била тая улица – приличала на разлюляно море. И вълни даже се плискали в краката му. Как обичало облачето да плува... С радостни възгласи се гмуркало и сини капки кацали като чайки на носа му. Погледнало към хоризонта и видяло, че в далечината някой също като него се забавлява с водни игри. Без да губи миг, се отправило натам и се озовало в компанията на едно делфинче.

— Хей, как попадна тук? – попитало го то. – Отдавна никой не се е отбивал насам.

— Днес, разхождайки се, открих чудна пързалка с цветни багрила и синьото ме отведе при теб.

— Явно баба ще се окаже права – рекло делфинчето.

— Какво имаш предвид? Все още нищо не разбирам.

— Баба ми разказа, че аз не съм обикновено делфинче. Имам мисия да спася водното царство на планетата, но ще ми е нужна помощта на нов другар, който ще срещна ненадейно. Явно е дошло времето да предам посланията на водата до хората.

— И какви са тези послания? – продължило да любопитства облачето.

— Предай на хората, че трябва да се отнасят с грижа към водата – да я пестят и да я пазят чиста, защото всяка нейна капка носи живот.

— Но аз не знам човешкия език – разтревожило се облачето. – Как ще предам това важно послание?

— Ти живееш на върха на света и виждаш всичко от небосклона – продължило делфинчето. – Вземи тази торба с капки. Те не са обикновени. Във всяка капка се е сгушила най-важната истина – животът без вода е невъзможен. Когато видиш, че хората са забравили да се грижат за водния свят, отвори тази торба и изсипи част от съдържанието ѝ върху тях.

Облачето обещало, че ще следи стриктно и ще предаде съобщението на капките сред хората. Грабнало торбата, махнало с ръка за сбогом и хукнало към къщи, защото денят започнал да се приготвя за сън. Нямало търпение да разкаже на майка си за шареното приключение сред цветовете на мъдрата дъга.

ДА УЛОВИШ ЗВЕЗДА

Ани беше момиче, което обичаше да чете книги и често си представяше, че е герой от приказка. Много пъти си мечтаеше самата тя, като порасне, да напише някоя интересна книга. Бе чела в някои от историите, че ако уловиш звезда, можеш да сбъднеш своя мечта.

В една необикновена вечер, когато нощта бе спуснала звездно наметало над земята, Ани стоеше на прозореца и замечтано гледаше светещото небе. За какво мечтаеше? Тя искаше да улови падаща звезда, защото знаеше, че сбъдва желания. Но нейната цел не беше да сбъдне само свое желание, а и мечтите на много други хора, затова трябваше да улови звездата и да я остави в музей за звезди, където всички ще могат да я виждат.

Реши, че има нужда от познания за това как да улови звезда. Още на другия ден отиде в голямата библиотека и се поразрови из рафтовете. Успя да намери книги за лов на риби, глигани, птици, лисици и най-различни други животни, но никъде не откриваше книга, посветена на звездолов. Върна се вкъщи и се облегна на прозореца. Вдигна очи към звездите и тогава ѝ хрумна, че сама ще намери начин да хване звезда. Ани ще напише първата книга по темата. Ще опише своите опити за лов на звезда.

„Да уловиш звезда с мрежа за пеперуди“ – това беше нейната първа глава в книгата. Вечерта, когато всички заспаха, тя се качи на покрива с мрежата за пеперуди и се опита да хване някоя от звездите, пръснати из небето. Колкото и да подскачаше, дръжката на мрежата не беше достатъчно дълга. Замахваше с всички

сили, докато я заболяха ръцете, но така и не достигна напръскания с малки светещи точки небосклон. Ани разбра, че с мрежата за пеперуди може да уловиш най-красивата пеперуда, но за ловене на блещукащи звезди не върши работа.

„Да уловиш звезда с воден пистолет“ – нейната втора глава. Следващата нощ излезе на верандата, погледна небето и ѝ се стори, че звездите ѝ намигат приятелски, готови за игра с водни пистолети. Тя се прицели към нощните светулки. Мислеше си, че ако уцели звезда с вода, ще успее да я отлепи от нощното небе, защото си представяше, че сигурно са залепени с някакво лепило, което ги държи в нощта, закрепени за небето. Въпреки че всички капчици вода се бяха хванали здраво за ръце и се опитваха да достигнат някоя звезда, все не им достигаха сили да извървят дългия път.

„Да уловиш звезда с магнит“ – това се оказа трета глава в страниците на книгата. Тъй като въкъщи нямаше магнит, изтича обнадеждена до най-близкия железарски магазин и помоли продавача да ѝ даде най-големия магнит, който притежава достатъчно мощна сила, за да привлече поне една мъничка звезда. Ани не знаеше от какво са съставени звездите и мислеше, че може да са от метал, понеже искрят. Предполагаше, че магнитът би могъл да привлече някоя звездичка. Когато се спусна нощта, постави стълба до къщата и се покачи внимателно. Насочи магнита към небосклона и сърцето ѝ заби развълнувано. Този път беше сигурна, че ще успее. Никаква звезда обаче не се привлече, така че или те не бяха създадени от метал, или разстоянието беше твърде голямо и ръцете на магнита не достигаха до тях.

„Да уловиш звезда с въдица“ беше поредната глава в наръчника за звездолов на Ани. Беше гледала как

баща ѝ хваща най-големите риби. За целта обаче той се подготвяше специално. Ани обу черните му гумени ботуши и облече рибарските му панталони. Сложи на главата си късметлийския рибарски каскет. Макар да беше малко смешна, мечтата ѝ бе толкова силна, че победи срама. Добре че всички спяха по това време и никой нямаше да я види в този вид. Излезе на полянката пред къщата и сложи стръвта на въдицата – любимия ѝ шоколадов бонбон. Той беше толкова вкусен, че никой не можеше да му устои. Ани си помисли, че звездите ще се изкушат да опитат това лакомство. Хвърли въдицата точно както правеше баща ѝ. Почака малко и сякаш чу звънчето, което дава знак, че нещо е клъвнало стръвта. С треперещи ръце нави макарата и остана разочарована, когато видя бонбонът самотно да се люлее на кукичката.

„Да уловиш звезда с молба“. След толкова неуспешни опити момичето си помисли, че ако искрено се помоли на звездата, тя ще склони да слезе в нейните ръце. Ако ѝ обещае да се грижи с много любов и нежност за нея, може би някоя звездичка ще пожелае да заживее на земята. Освен това знаеше, че добрата дума може да стори чудеса и да докосне всяко сърце.

— Звездичке, моля те, слез при мен! Ще ми бъдеш като сестричка и ще те обичам много! Ще се грижа блясъкът ти никога да не угасва и да бъдеш истинска красавица! Двете заедно можем да подарим много щастие на хората и да ги усмихваме всеки ден!

Но никоя от звездите дори не трепна. Тогава Ани отчаяно се хвърли на леглото и беше готова да се разплаче. Държеше в ръце тетрадката, в която описваше своите звездни приключения, и трескаво мислеше дали остана друг начин за улавяне на звездичка,

който би могла да изпробва. В един момент видя, че нещо пада от небето и оставя светла диря след себе си. В този възшебен миг разбра, че всъщност тя беше уловила своята звезда. Пред нея стоеше книгата, тази, която мечтаеше да напише. Нейната книга щеше да забавлява хората с приключенията си и щеше да предизвиква радост у всички, които я четяха, защото щеше да им покаже един забравен свят, свят, в който всеки се забавлява – детския.

ВИРТУОЗ И ПЕСНОПОЙКА

Призори искрящите лъчи на яркото слънце за пореден път озариха с блестящото си сияние зелената мо-рава, сред чиято прелест талантливият щурец неуморно изявяваше изключителната си заложба. По принцип виртуозът неспирно представяше богатия си репертоар от чудни мелодии и чрез тях облагородяваше дивния простор. Безспорно благозвучните му хармонии смайваха всяко живо същество, което ги дочуеше, само че даровитото създание главно копнееше за признанието на хората. Всеки път скромно се възгордяваше, когато хората се изумяваха и онемяваха от способностите му. В повечето случаи през ливадата минаваха ратаи, които отиваха да се трудят на нивите си, но щом щурецът ги изненадаше с майсторското си изпълнение, те го аплодираха възхитени. По подобен начин реагираха галантните благородници, стремящи се посредством природните знамения да впечатлят своите изящни дами. По тази причина на изкусния музикант постоянно му се налагаше да изнася лирични серенади на знатните девойки в услуга на ухажорите им.

Веднъж сред колоритната обител се появи непозната, която омагьоса щуреца с обаянието си и той закопня да я спечели. За жалост любовта между насекомо и човешко момиче беше невъзможна, затова клетото създание се обезкуражи, но въпреки тъгата си не спря да очарова възлюбената си, посвещавайки ѝ благодатен букет от най-прочувствените си композиции. Между другото хубавицата притежаваше вълшебен глас и пееше невероятно. Именно така успя да завладее сърцето на обожателя си, а той от своя страна

продължи да мечтае, че двамата с нея не само се обичат наяве, но същевременно се доказват като уникален дует, при който той е свирачът, а тя е неговата превъзходна певица. По тази причина, щом красавицата за пореден път мина покрай убежището на тайния си претендент, тичайки безгрижно с босите си нозе през тучната и мека трева, с цел да ѝ се хареса, той решително ѝ се представи, като смело застана върху едно листо и засвири поредната си балада. Девојката го чу и впечатлена се спря, за да изслуша произведението докрай. Щом маестрото приключи приказната си творба, тя развълнувана му ръкопляска. Тогава той един вид ѝ се поклони и тъй като искрената му почитателка го погледна запленена с лазурните си ириса, щурецът се изчерви, сякаш е действителен човек, понеже изпитваше реални чувства като такъв. На свой ред девојката го изненада, приближавайки крехката си ръчица към него с желанието да го докосне. В онзи момент влюбеният щурец потисна страховете си, че е възможно само да се преструва на благодушна, възнамерявайки всъщност да го нарани, и подчинявайки се на порива си, храбро се приюти в дланта ѝ. Мигновено пулсът му се ускори, когато усети топлината на кадифената ѝ кожа и съзря откровеното ѝ възхищение към дароваността му в очите ѝ:

— Ти си възхитително създание! - заяви разчувствана хубавицата с нежния си глас. - Само ако беше човек, колко чудесно щеше да бъде! - рече жално тя.

— Несъмнено щеше да е прекрасно! - повтори унил щурецът на неразбираемия си за хората език.

Тази трепетна идилия се случи за кратко, тъй като девојката го върна на предишното му място, защото не възнамеряваше да го отвежда със себе си, знаейки, че извън родната обител всеки талант е обречен на ги-

бел. По тази причина го остави обратно на дървесния лист и след като му се усмихна лъчезарно, си замина, пеейки въодушевена. За разлика от нея щурецът съвсем не изпитваше радост, защото обичаше това момиче и искаше да е с него, даже ако се налагаше да живее далеч от гората. Отчая се и започна да тъгува, когато неочаквано пред него се появи необичайна за горещото време вихрушка, която щом бързо утихна, от раз се преобрази в красива жена. Щурецът я наблюдаваше озадачен, докато тя го гледаше радушно и вежливо му се представи:

— Преди да ме попиташ коя съм и защо съм тук, сама ще ти обясня - каза му учтиво чернокосата странница. - Аз съм отзивчива орисница и понеже съм съпричастна към терзанията ти, дойдох да ти помогна, за да постигнеш копнежа си. Мога да те превърна в човек, за да спечелиш дамата на сърцето си.

Сантименталното създание я съгледа недоверчиво, но преди да ѝ зададе интересуващия го въпрос, тя го изпревари и му отговори:

— Ако те вълнува възнаграждението. Не желая отплата. Както вече ти рекох, съм състрадателна и целта ми е да помагам на всяко праведно същество да осъществи бляновете си. Ти си честен, така че съм готова да ти съдействам.

Мъникът се съгласи, при което тя изрече едно магическо заклинание и само след миг го преобрази. Същевременно извади едно огледало и щом той се погледна в него, остана доволен, тъй като изглеждаше привлекателен:

— Благодаря ти - изрече удовлетворен своето признание към добрината ѝ чаровният младеж.

— Късмет - каза тя, като междувременно му подари една фино изработена цигулка, след което отново се въплъти в стихия и мигновено изчезна.

Щурецът взе инструмента и прокарвайки лъка по струните, дочу ангелски звук. Тогава се увери, че щедростта на вълшебницата се оказа изключителна, отреждайки му освен да бъде обаятелен, също така да запази вродените си умения. На този етап му предстоеше да завоюва любимата девойка. Оставаше само тя да се появи. По тази причина застана зад стария дъб, за да я изчака. Не след дълго, по обичайното време, долови медния ѝ глас и я съзря да се задава в далечината. Щом се приближи достатъчно, той извади цигулката си и започна да ѝ акомпанира. Момичето се смути и боязливо започна да се озърта на всички страни. Още повече се притесни, когато той се показа и я призова да не спира. Първоначално девойката прояви недоверие към непознатия, но предвид радушното му отношение се успокои и продължи да пее в тон с мелодията му, при което двамата създадоха небивало благозвучие. Случайно слушайки ги, един дървар им подвикна:

— Не прахосвайте дарованието си в гората, а вървете на мегдана, където се провежда събор. Ще има надпяване и най-добрите ще получат награда.

Изпълнителите последваха заръката му и отидоха в града, където пред погледите на множество зрители и съревновавайки се с достойни опоненти, изявиха неповторимия си талант, при което заслужено спечелиха в надпреварата. Тогава градоначалникът ги посъветва:

— Двамата сте забележителни! По тази причина ви препоръчвам да докажете дарбата си и на други места, защото подобна гениалност като вашата се цени навред и съм убеден, че ще пожънете успех!

Вследствие на съвета му младежите поеха на път, прочувайки се във всяко кътче от страната. Междувременно превъплътеният в чаровен момък щурец с вниманието и вежливото си отношение се стремеше да заслужи симпатията на желаното момиче, което посте-

пенно също го обикваше. В тази връзка през една лятна вечер, когато двамата постигнаха поредния триумф на сцената, печелейки бурните аплодисменти на публиката, докато се разхождаха под обсипания с искрящи звезди небосвод, младежът последва порива си и смело целуна девойката. Неминуемо белите ѝ страни се зачервиха и вследствие на блясъка в пленителните ѝ очи той се увери, че споделя чувствата му. За жалост, докато влюбените изживяваха трепетните си вълнения, неочакван феномен смути идилията им. Изглеждаше невероятно, но двамата едновременно се притесниха, като тревогата в погледите им ги издаде, защото явно познаваха въпросната особа, която, долитайки във вид на вихрушка, се преобрази в чернокосата чародейка. Ставаше дума за същата персона, дето осъществи мечтата на щуреца, превръщайки го в човек. Той недоумяваше непредвидената ѝ поява, тъй като тя съвсем ясно му обясни, че благочестивата ѝ постъпка е безвъзмездна, но от злорадото ѝ изражение се подразбираше, че е променила намерението си. В онзи момент сладкопойната девойка мълчеше, но по необясними причини руменината вследствие на любовните ѝ вълнения внезапно изчезна и лицето ѝ стана бяло като платно:

— За какво си дошла?! - обърна се с груб тон омагьосаният момък към могъщата повелителка, чиито мрачни ириса го вледеняваха.

— Как е възможно да си толкова неучтив?! - престори се на оскъргбена тя. - Не очаквах неблагодарност от твоя страна, при положение че осъществих копнежите ти!

Младежът се притесни, тъй като се тревожеше да не го разкрие, въпреки че любимата му вече предущаше измамата:

— Не се съмнявай - рече му с лукаво изражение вълшебницата. - Естествено, че съм дошла, за да те разоблича.

— Какво целиш?! - попита я обезпокоен той. - Нали ми обеща, че няма да търсиш възнаграждение за помощта си?!

— Съвсем не съм те излъгала! - отвърна му самонадеяно тя. - Изобщо не диря отплата. Освен това разсъждавайки реално, ти не си в състояние да ми осигуриш нищо, което да не мога да си набавя сама.

— В такъв случай какъв е мотивът за визитата ти?! - недоумяваше музикантът.

— Разбира се, че е истината. Както вече ти казах, аз съм честна и понеже мамиш невинното момиче, съм тук, за да ѝ отворя очите.

Тогава коварната орисница извади магическото си огледало и насочвайки го срещу младежа, разкри действителния му облик. Виждайки щуреца, девойката онемя, а любимият ѝ сведе погледа си сконфузен, понеже изпита срам:

— Защо си толкова жестока? - упрекна предполагаемата си благодетелка той.

— Понеже чуждите несгоди и страдания ме вдъхновяват. Няма по-вълнуваща наслада от усещането да причиниш на някого нещастие - обясни безсърдечната чародейка. - Между другото, си спестих част от историята, която е свързана с твоята любима. Безспорно двамата си приличате по множество признаци, така че не би трябвало да се самообвинявате, но действителността със сигурност ще ви раздели, защото любов между насекомо и земноводно е невъзможна. Даже да се обичате силно, природата ще окаже влияние и накрая единият ще излапа другия.

Младежът я слушаше с недоумение, като на практика не проумяваше смисъла на думите ѝ, докато уплахата в погледа на възлюбената му го озадачи:

— С цел да не те изтезвам повече, да се мъчиш,

да гадаеш загадката, ще ти споделя тайната на твоята годеница – рече двуличницата.

Тогавя тя за пореден път насочи чудотворното огледало към двамата влюбени, при което в отражението му вместо дивното лице на красивата девойка се виждаше жаба. Младият цигулар се ужаси, а любимата му сведе погледа си смутена:

— Не разбирам! – вайкаше се момъкът, призовавайки я за обяснение, само че предвид тревогата си тя не беше в състояние да го изрече:

— Явно тя не може, затова аз ще изясня недоразумението – заяви важно магьосницата. - Както сам се увери, историята на избраницата ти не се различава особено от твоята. Тя също не е човек, но за разлика от теб не е благородно насекомо, а е една блатна жаба, чийто неугледен вид отблъскваше всички. За жалост притежава чиста и нежна душа, която се оказва причината за нейната трагедия. Всъщност клетницата бленуваше за благодушието на хората, само че те непрестанно, поради липсата ѝ на хубост, отхвърляха протегнатата ѝ за приятелство ръка. Все пак тя превъзможна грубото им отношение и продължи да прави опити да се сближи с тях. Същевременно се впечатляваше от възшебните гласове на пеещите по полето жътвайки и се стремеше да им приглася, но сам си наясно какви звуци издават жабите, така че няма нужда да ти обяснявам какво последва. Ясно ти е, че се присмяха на фалшивите тонове, с които ги тормозеше, и я подготвиха. Ако не се намирах наблизо да ѝ помогна, вероятно щяха да я погубят.

— От действията ти проумявам, че неслучайно си била там! – упрекна я превъплътеният музикант. - Явно си сред онези губелни явления, които търсят изпаднали създания в беда, залъгвайки ги, че искат да им помогнат, а действително целят да им пакостят.

Злосторницата го погледна с високомерно бездушие и отвърна:

— Напълно си прав. Чуждото страдание ме въодушевява. Отегчително е да гледаш нечия радост. Дори да не вярваш, ще ти споделя, че някога принадлежах към орден на праведни орисници, които учеха мен и сестрите ми да вършим добри дела. Несъмнено обучението не ме удовлетворяваше. Досадно е да помагаш на нуждаещите се, питайки се през това време кой ще съдейства на теб, ако търсиш подкрепа. От друга страна, осъзнавайки що за висши способности притежаваш, не ти трябва ничие сътрудничество или съгласие, за да бъдеш всемогъщ и да се разпореждаш със съдбите на всички.

— Значи такова е било намерението ти спрямо нас?! Целяла си да ни подчиниш на волята си?!

- До известна степен си прав - отвърна му безцеремонно заклинателката. - Всъщност вас ви използвах за разтуха. Беше ми скучно и реших да разнообразя ежедневието си. Виждайки терзанията ви, си помислих, че вътрешната ви болка не е достатъчно силна и ще се увеличи, когато изпълните мечтите си, изживявате обичта си, след което от раз загубите всичко. Междуременно няма нужда да ви пречупвам, тъй като мъката ще ви направи неспособни да се съпротивлявате. Предполагам, вече сте наясно, че неслучайно ви запознах. Умишлено изпратих наивницата на твоята полянка - обърна се злонамерената магьосница към щурца. - Знаех, че ще се прехласнеш по великолепието ѝ и ще се влюбиш в нея. Както изглежда, познах. Повечето създания са предсказуеми, понеже винаги се стремят към онова, което нямат, подценявайки собствените си преимущества. Така слабостите им ги правят лесни мишени за хищници като мен, но стига вече сме се бави-

ли с празнословия, а да действаме. Времето ви изтече и дойде часът да се разделите с щастието си, защото, както се знае, благополучието не е вечно и след всеки разцвет следва крах. Вашият настъпва. Усетихте вече късмета да осъществите възжеланията си, изпитайте сладостта на любовта и сега ви предстои да вкусите от горчивината на невъзможната за в бъдеще радост.

Възмутена от низостта ѝ, девойката се опита да я упрекне, само че безчестницата пренебрегна укорите ѝ и поглеждайки двете си жертви хладнокръвно, изрече злокобно заклинание, при което те възвърнаха действителния си облик. Междувременно на отчаяните им опити да осъдят подлостта ѝ тя отвърна с бурни аплодисменти, присмивайки се на техните хули, които представляваха типичните за вида им звуци, различаващи се напълно с човешкия език.

Усещайки своята безнадеждност, двете благочестиви същества се обезкуражиха и взирайки се печално едно в друго, осъзнаха, че раздялата им е неизбежна. За тяхна сметка вероломната чародейка ликуваше, отчитайки мъката им като славен триумф. За щастие, винаги в противовес на тъмните сили съществуват и светли, които никога не бездействат и бдейки за неправди, се появяват в точния момент, за да предотвратят нечия несправедливост. Ставаше дума за посестримите на деспотичната магьосница, които за разлика от нея бяха благодушни и вършеха единствено добрини. Безспорно положиха огромни усилия да я възпитат по същия начин, само че тя не споделяше ценностите им, считайки ги за израз на малодушие. По тази причина орисниците единодушно решиха да я отлъчат от общността си и я прогониха. Категорично сбъркаха, тъй като по този начин ѝ дадоха пълна свобода да върши безчинствата си. От тогава с цел да поправят грешката си, започнаха

тайно да я наблюдават, възнамерявайки да помогнат на несретниците, станали жертва на порочните ѝ кроежи. В случая научиха за изпадналите в беда по нейна вина жаба и щурец и на часа пристигнаха, за да ги избавят от жестокостта ѝ. Още с появата си я обкръжиха и посредством магия я атакуваха. Тя направи отчаяни опити да ги отблъсне, но заедно я превъзхождаха по мощ, така че я заловиха и я осъдиха на вечно заточение в ствола на един многовековен дъб, за да не може повече да вреди на никого.

След като въдвориха ред, възшебниците се разотидоха, като единствено остана тяхната предводителка. Тя застана пред двете изтерзани създания и тъй като беше съпричастна към болката им, изрече магическо заклинание, с което ги преобрази. В онзи момент те обезумяха от радост, че отново са човешки същества:

— Как можем да ти се отблагодарим за стореното чудо? - попитаха я в един глас двамата влюбени.

— Като бъдете щастливи и не се разделяте никога - отвърна великодушната чародейка. - На нас, орисниците, вселената ни е предвещала да вършим добрини. Такова е нашето призвание и на всеки отклонил се от мисията си му се полага сурово наказание. В случая вие сте добродетелни създания, така че заслужихте да сте заедно и да се обичате. Живейте като хора и се наслаждавайте на любовта си.

Тогава милостивата магьосница им се усмихна приветливо, след което се преобрази в дивна гургулица и отлетя, а двамата влюбени се хванаха за ръце и заедно тръгнаха по широкия свят, одухотворявайки хората с прочувствените си песни.

МЕЧА ГОРЕСТ

По повод настоящия панаир жителите на града се премениха в най-представителните си одежди и възторжени поеха към площада. По принцип в околията често се провеждаха различни по същност чествания, само че това се отличаваше с разнообразни по род развлечения. Неслучайно юношите и девойките първи се втурнаха развълнувани към мегдана. Разбираемо, младостта им ги тласкаше към веселби. Едни сред тези устремени за забавления ентусиасти бяха група младежи, които на практика закъсняха за началото на празненството поради апатията на свой приятел. Всъщност Богорис нямаше желание, но с цел да угоди на тайфата се съгласи да отиде:

— Наистина се чудя какво се случва с теб?! - недоумяваше безразличието му Ведко. - Никога не си бил толкова хладнокръвен към пиршествата?! Дори пръв настояваше да идваме, възнамерявайки да омайваш хубавите момичета. Очевидно е, че след краткия си престой в провинцията през миналото лято вече не си същият. Когато се завърна през есента, изглеждаше унил и оттогава до днес все ти липсва настроение за гуляи. Всички сме озадачени относно промяната ти, но ти така и не ни сподели защо си толкова потиснат?!

Богорис го погледна равнодушно, след което отвърна:

— Така ви се струва.

— Дали?! - попита притеснен Ведко. - Тревожим се за теб! Никога не си изглеждал до такава степен обезсърчен! Винаги си бил лекомислен и жизнерадостен, а сега на лицето ти е изписана тъга! Ясно е, че нещо те мъчи!

— Може би наистина си въобразяваш и не съществува явна причина да съм мрачен. Възможно е вече да съм помъдрял и да имам различни интереси от краткотрайните завоевания.

— Не мога да повярвам, че темпераментен ловджия като теб е загубил инстинкта си да залавя пленителен дивеч!

— Май така се е случило и с останалите трябва да се примирите със сегашното ми отчуждение или направо ме игнорирайте, за да престана постоянно да ви отегчавам!

— Не можем! – поправи го мигновено Ведко. - Ти си част от бандата и не възнамеряваме да те пропъждаме. Безспорно всеки преживява тежки моменти и тогава се нуждае от близки, които да го подкрепят, а ние несъмнено сме ти верни другари и няма да те оставим в беда.

През това време преданият младеж започна да се озърта съсредоточен, разсъждавайки на глас:

— Гледам и се чудя коя атракция от всички ще те разведри, за да престанеш да си така омърлушен?!

Непосредствено забеляза катунар, който водеше със себе си кафява мечка и докато свиреше на тамбура, възпитаницата му танцуваше. По принцип подобни изпълнения не представляваха изненада, тъй като се наблюдаваха по време на всички панаири, само че този път се случи невероятна сцена. Когато двамата приятели се приближиха до умелите и концентрирани в начинанието си артисти, щом мечката случайно се обърна с лице към Богорис и го съзря, внезапно подивя, като започна бясно да ръмжи, опитвайки се да се отскубне от желязната верига на повелителя си, за да отиде при младежа. С поведението си сякаш възнамеряваше да му отправи послание, само че той единствено чуваше грубия ѝ рев. Ненадейно изтръпна от

почуда, тъй като му се стори, че долавя прочувствена мелодия, която някога имаше щастието да слуша. Озадачи се и инстинктивно последва размирницата, само че собственикът ѝ бързо я отведе, тъй като хората започнаха да роптаят, че е опасна и се изплаши да не му я отнемат. В същото време Ведко видя безпокойството на приятеля си и загрижен го попита:

— Да разбирам ли, че тази тромава мечка със своето сковано потропване те е впечатлила?!

Тогава Богорис го погледна сериозен и дезориентиран от вълнение му рече:

- Сигурно си въобразявам, тъй като копнея да е истина, но ми се струва, че това действително е тя! Само тя пееше тази песен! Разпознах тоновете, въпреки че ръмжеше!

— Кого имаш предвид?! - недоумяваше смисъла на думите му Ведко.

— Говоря за Димитра!

— Коя е Димитра?

— Възлюбената ми! Не мога да я нарека своя годеница, понеже изчезна безследно в нощта, преди да ѝ предложи!

— Не разбирам.

— Ти непрестанно ме питаш какво се случи миналото лято, когато отидох да работя в провинцията! По време на сеитбата срещнах най-прелестното момиче на света, което ме омагьоса с дивните си като смокини очи и кадифените си къдрици! Влюбих се в нея и за късмет успях да я спечеля, само че както вече ти обясних, когато възнамерявах да ѝ поискам ръката, не я открих! Изпари се като дим и никой не знаеше къде може да се намира! До ушите ми достигна слух, че тайно е заминала с някакъв скитник, но аз и семейството ѝ отказахме да повярваме на подобна версия! Тя притежаваше морал и не би постъпила по такъв безприн-

ципен начин! Хората обаче злословеха и опозориха доброто ѝ име! Сплетните им огорчиха родителите ѝ! Аз от своя страна заех страната на роднините ѝ, защото вярвах в почитеността на избраницата си, само че не след дълго се наложи да си тръгна, тъй като сезонната работа приключи! Освен това вече няхах любима, при която да остана! На тръгване се разбрахме с близките ѝ, ако научим нещо за нея, да се свържем, само че досега не получих никаква вест! Единствено чрез ръмженето на една мечка разпознах прекрасната мелодия, с която Димитра някога завладя сърцето ми!

— Да не твърдиш, че виждаш своята любима в образа на някакво животно?!

— Не ме иронизирай! Може би си въобразявам.

— Безсъмнено този път разсъждаваш правилно! - опита се да го вразуми Ведко.

— Съгласен съм с теб, само че спомни си как се развълнува, щом ме видя! Сякаш искаше да ми подсказже нещо и по тази причина запя!

— Аз лично не чух никаква хармония, а ръмженето на един опитомен звяр!

— Така е, защото не си влюбен! Ако обичаше някого силно и той е в беда, щеше да доловиш дори най-дребния детайл, за да му помогнеш и отново да сте заедно!

Ведко не оспори позицията му, тъй като реши, че е прав и че ако съществуваше шанс да открие любимата си, обезателно трябваше да го използва. Все пак надеждата е най-сигурното средство срещу отчаянието и не бива да се подценява. Безспорно е необходимо човек да се бори докрай за щастието си. Богорис считаше, че неговата радост е Димитра, затова, пренебрегвайки здравия си разум, предпочете да се увери дали сърцето му наистина го насочваше по верния път. По

тази причина веднага разпита къде е разположен катунът и се запъти натам. Намираше се извън града, затова младежът стигна чак вечерта. Беше се смрачило, но благодарение на запалените факли той успя да се ориентира и да открие шатрата на музиканта. Промъкна се незабелязано и съзирайки един тесен процеп, надникна през него, за да провери какво се случва вътре. Гледката го поразя и той на практика онемя. Видя как тъмнокожият мъж изрича заклинание, при което мечката се преобрази в красивата му любима:

— Какво ти стана?! - започна да я хока той. - Отново обезумя и заради теб загубих куп пари! Мислех, че сме се разбрали отдавна по въпроса?! Омръзна ми постоянно да те наказвам и да бъда груб с теб! Уж беше започнала да се укротяваш, но май пак забрави кой командва и взе да се бунтуваш! Не разбра ли вече, че аз се разпореждам с теб и не можеш да избягаш, тъй като зависиш от волята ми?! Подвластна си ми и само аз съм способен, когато реша, да те превръщам в човек! Все пак ще ти простя днешното своеволие, понеже съм много гладен и за да не се разсърдя отново и да те порицая за непокорството ти, настоявам да ми сложиш нещо за хапване! Веднага!

Девојката се подчини на нареждането му и тутакси се зае да сготви.

Щом гозбата стана готова, тя му я поднесе с вино. По принцип злодеят освен да си хапва, също така обичаше да си пийва прекомерно, затова взе да се налива, поглъщайки жадно течността от каната. В един момент прекали, при което задряма. Девојката се възползва от състоянието му и излезе навън. Не смяташе да бяга, тъй като на това отдалечено място нямаше кой да ѝ помогне, а единствено искаше да подиша чист въздух. Изведнъж забеляза Богорис пред себе си и просълзявайки се от щастие, се хвърли радостна в обятията му:

— Ти дойде! - рече безкрайно развълнувана тя. - Успя да разпознаеш песента ми отвъд мечия ми рев! Знаех си, че няма да ме забравиш и ще ме откриеш!

— Разкажи ми какво се случва, понеже не мога да осмисля ситуацията - настоя объркан младежът.

— Този злосторник ме преследваше много преди ти да се появиш. Като таласъм се появяваше ненадейно от гората, за да ме ухажва. Мислеше си, че може да ме омае със сладки приказки и благозвучните мелодии, които изпълняваше с тамбурата си. Усетих лукавата му същност и го отблъснах категорично. Известно време не го видях, при което реших, че се е отказал да ме покори и си е отишъл. Тогава срещнах и се влюбих в теб. Не смятах за нужно да ти казвам за съществуването на този мерзавец, тъй като не го считах за важен. Определено сгреших, понеже през цялото време е кроял планове как да ме отвлече. Сигурна съм, че теб специално не те е познавал. Днес се уверих напълно, иначе щеше да се издаде. Явно образът ти нищо не му говори. Изглежда ме е наблюдавал, когато съм била сама, замисляйки начин как да ме похити. Всъщност не го стори лично. Направи го стара ясновидка от неговия род. Тя ме пресрещна една вечер, когато се прибирах след работа, от полето, у дома и ми предложи да ми разкрие бъдещето. Подведох се. Не предположих, че може да е опасна. Освен това бях толкова развълнувана за предстоящата ни среща с теб, че не можех да мисля трезво. Повярвах на гадателката и се спрях, за да чуя предсказанието ѝ. Тя обаче вместо да ми врачува, изрече пъклено заклинание, чрез което ме превърна в мечка. В същия момент се появи онзи злодей, окова ме с желязна верига и ме отведе със себе си, заставяйки ме да танцувам по градските площади, за да печели пари. Същевременно ме принуждаваше да се омъжа за

него. Отказвах му категорично, само че той твърдеше, че заникъде не бърза и когато се убедя, че няма шанс да се избавя от надмощието му, ще склоня да стана негова жена. Преди да ме попиташ дали съм се опитвала да бягам, ще ти отговоря, че го правех хиляди пъти, но той винаги ме връщаше и ме измъчваше, докато не му се подчиня. Освен това неговата съучастница му преотстъпи заклинанието, с което Дъбан може да ме преобразява, когато сам реши. На практика не му харесваше да ме превръща в човек, за да ме обезсърчи, но все някой трябваше да му готви. По тази причина му се наложи по-често да го прави. От друга страна не престанно твърди, че му е приятно да се наслаждава на хубостта ми, но не е сигурен колко време ще изтърпи отказа ми и ще ме принуди да му стана жена. За щастие се появи ти, за да ме спасиш и да бъдем отново заедно. За случая трябва да узнаем необходимото заклинание. Начинанието ще се окаже трудно, тъй като се налага да победим двамата злосторници, а самата аз не знам как да го направим.

— Щом се обичаме, ще намерим начина - увери я той и я прегърна.

Тя известно време прекара в прегръдките му окрилена, но тъй като похитителят ѝ можеше всеки момент да се събуди, се налагаше да се прибере, като преди да се разделят, Богорис я окуражи:

— Осени ме идея. Май измислих стратегия как да надвием злодеите. Само ми кажи къде мога да открия заклинателката.

— Палатката ѝ е разположена в края на лагера. Ще я разпознаеш веднага. Не можеш да я сбъркаш, понеже над служещото ѝ за врата покривало е провесила амулет, за който смята, че я предпазва от уроки.

— Ще я намеря - потвърди младежът.

След това се сбогува с любимата си и щом я изчака да влезе в шатрата, тръгна към тази на ясновидката. Благодарение на горящите наоколо факли, които служеха на настанилите се временно скитници за осветление, се ориентира и съзирайки символа, за който Димитра му спомена, разбра, че е открил леговището на врачката. Поиска разрешение да я посети и след като един страховито скърцащ и креслив глас му позволи, влезе. Виждайки я вследствие сиянието на газовата лампа, изтръпна. Изглеждаше зловеща. Ужасяваше дори, когато се стараеше да е любезна, но при всички случаи лукавата ѝ усмивка смразяваше:

— Привет, младежо - поздрави го учтиво стопанката. - По каква причина ме търсиш и с какво мога да съм ти полезна?

— Добра вечер, бабо - отвърна ѝ със същата престорена вежливост той. - Имам проблем и бих искал да ми помогнеш.

— Слушам те. От какво естество е усложнението ти?!

— Любовно.

Чувайки го, погледът ѝ на мига изрази коварство:

— Разкажи ми, за да разберем дали решението е по силите ми - призова госта си чародейката.

— Не си мисли нищо лошо за мен. Не ме подозирай. Нямам непочтени намерения спрямо никого.

— Не съм допускала подобна възможност. Дори да не вярваш, аз съм благородна и свръхестествените си способности ги прилагам, за да върша само добри дела. По тази причина, кажи каква е неволята ти, за да ти съдействам.

Тогавя Богорис с театрален маниер въздъхна тежко, след което обясни:

— Бедата е там, че харесвам една девойка, но не съм сигурен дали тя споделя чувствата ми. Единствено

искам да узная дали ме одобрява, за да съм наясно да продължа ли да я ухажвам. Наясно си, че ако не съм ѝ симпатичен, е безсмислено повече да ѝ досаждам.

Старицата го погледна ехидно под мустак, след което му рече:

— В този случай се нуждаеш от серума на истината.

— Точно така. Имаш ли такъв?

— Естествено! - потвърди, възкликвайки, ясно-видката. - Аз притежавам различни отвари за всякакви рани. Едни облекчават телесните мъки, а други са предназначение да лекуват душевните страдания.

— Значи ще ми дадеш такъв.

— Разбира се.

Тогава тя стана и отивайки до полицата, върху която бяха наредени множество стъкленици, грабна една определена. Подаде я на младежа и му обясни:

— Този, който изпие течността от шишенцето, ще си признае всички тайни на онзи, който го попита.

— Благодаря - изрази своята признателност Богорис и след като ѝ заплати за услугата, се сбогува с нея и радостен си тръгна, изчаквайки търпеливо да настъпи подходящият момент, за да задейства следващата част от плана си.

На другата вечер се върна при шаманката, а тя останала озадачена от неочакваната му поредна визита:

— Само не ми казвай, че билето не е подействало?! - притесни се заклинателката. - Няма начин! Моите еликсири са безотказни.

— Не се тревожи - успокои я младежът. - Напитката ти се оказа превъзходна и благодарение на чудотворното ѝ въздействие върху избраницата ми се убедих, че ме обича. На свой ред ѝ признах чувствата си, тя ме прие и вече двамата сме годеници.

— Честито! - поздрави го възторжено покровителката му. - Желая ви щастие, само не разбирам по ка-

къв повод ме търсиш отново?! Разбира се, винаги съм готова да ти услужа, защото, както вече сам се увери, аз върша само добрини.

— Така е, бабо, и съм ти изключително признателен. Благодарение на теб сега съм с жената, която обичам. По тази причина съм тук. Искам да те възнаградя за великодушието ти.

Тогава той бръкна в торбата и извади една бутилка. Виждайки я, очите на старицата се уголемиха и тя преглътна жадно на сухо, защото обожаваше вино. Усещайки ламтежа ѝ, Богорис взе две чаши от скрина и побърза да налее от напитката. Междувременно, докато измамницата се облизваше, нетърпелива да вкуси от тръпчивия вкус на ферментиралото питие, той за миг се обърна с гръб към нея, преструвайки се, че се старае да не разлее дори капка от пенливата течност и скришом изсипа собствената ѝ зловредна отвара в полагащата ѝ се чаша, подавайки ѝ я. Старицата алчно я грабна от дланта му и на един дъх изгълта съдържанието ѝ. Остана толкова доволна, че изобщо не забеляза въодушевлението в очите на момъка, който трябваше само малко да изчака, докато опиатът подейства, за да узнае интересувашото го откровение. През това време се зае да я залисва с безсмислици, които съвсем не я вълнуваха, тъй като я блазнеше пълното с вино шише. Не след дълго Богорис започна да се притеснява, понеже съществуваше вероятност лакомницата да се напие и да заспи, преди да му е разкрила истината. По тази причина изтръгна бутилката от хищните ѝ ръце, при което тя се разгневи:

— Върни ми я! - ядоса се заклинателката, преплитайки езика си, защото алкохолът вече ѝ беше подействал наред със злотворното ѝ биле.

Едновременно ѝ се зави свят и докато безпомощ-

но се олюляваше на мястото си, губейки контрол над собствените си способности вследствие фаталния ефект на еликсира, гостът ѝ се възползва от безсилието ѝ. Завърза я за дървения стол и омота здраво ръцете ѝ с едно дебело въже, за да не може да се съпротивлява:

— Кой си ти и какво искаш от мен?! - гърчеше се в отчаяни и безнадеждни опити да се освободи заложницата. - Защо ме упои, лъжецо?! - укоряваше го, трудно изговаряйки думите тя.

— Аз не съм измамник! - опонира ѝ гордо Богорис. - Ти и онзи безчестник, на когото помагаш да държи в плен любимата ми, сте мерзавците в случая.

Въпреки отрицателния ефект на напитката двучланицата проумя смисъла на обвинението му и независимо от липсата си на желание да отговори на въпроса му как да премахне прокобата, въздействието на серума се оказа по-силно и тя разкри истината:

— Само една напълно естествена целувка от мъж, когото тя обича и който също е влюбен в нея истински, е абсолютно достатъчна, за да я освободи от влиянието на похитителя ѝ.

— Благодаря ти за признанието, вещице, че ми сподели за средството как да избавя любимата си, с която сме искрено влюбени и ще успеем да преборим злото.

Тогава Богорис, без да се бави повече, начаса се втурна към убежището на Димитра, за да я спаси, използвайки момента, че упоената магьосница все още не беше в състояние да го възпре. Междувременно, дори след неговото заминаване, тя не престана да се бунтува, за да се освободи и да попречи на двамата млади да я победят. Скоро започна да се свестява и щом почувства прилив на мощ, на мига посредством свръхестествените си способности успя да се развър-

же. Веднага призова своите верни и кръвожадни вра-
ни за подкрепление, след което яхна летящата си мет-
ла и озверяла се отправи към палатката на Дъбан. В
този момент той вече блажено спеше, тъй като се беше
заситил с вкусната гозба, която Димитра му приготви.
Тя пък от своя страна не престана да поглежда навън,
очаквайки с нетърпение любимият ѝ да се появи с не-
обходимото решение за избавлението ѝ. Изведнъж ли-
цето ѝ като слънце засия в мрака, щом го видя да тича
към нея, призовавайки я бързо да излезе. Девојката
го послуша и щом застана пред него, въпреки че не
му достигаше въздух от ускореното бягане, той побър-
за да я целуне, само че за жалост начинанието му се
провали, защото вещицата му попречи. Долитайки по
най-експедитивния начин с придружаващите я врани,
заедно бясно го атакуваха. Подивелите птици се спус-
наха кръвожадно да го кълват с дългите си клюнове и
да го дерат с острите си нокти, като през това време
вещицата изтласка настрана Димитра, присъединявай-
ки се към офанзивата на верните си съмишленици. В
онзи момент младежът се оказа напълно безсилен, по-
неже не разполагаше с оръжие. Все пак успяваше да
се справи с агресорите посредством ловки маневри,
които извършваше, за да им се изплъзне, мислейки съ-
щевременно за друго решение как да ги отстрани. Не-
надейно, когато за пореден път отскочи, за да избегне
следващата атака на поредната освирепяла врана, се
озова пред една от горящите наоколо факли. Грабна я
и се зае да прогони хищниците. Димитра също не оста-
на безучастна и докато нападателите се суетяха около
любимия ѝ, тя хвана една сопа и се присъедини към
защитата му. Безжалостната чародейка се вбеси и из-
ричайки пъклено заклинание, за пореден път отблъсна
момичето настрана, за да му попречи да се намесва

повече в сражението. Едновременно омагьоса клоните на дърветата, така че те се задвижиха и омотаха крехките ръчици на девойката, възпирайки я да се бунтува. След това злосторницата отново се зае с нападението срещу Богорис, който продължаваше да се отбранява посредством пламтящата факла. За щастие успяваше да се справи с птиците, само че противник като магьосницата му се струваше невъзможно да победи. Въпреки опасността не си позволяваше да се обезкуражава, понеже от устойчивостта му зависеше взаимното им щастие с Димитра. По тази причина, щом безпощадната старица яростно се насочи към него, за да го погуби, виждайки захвърлената на земята тояга, той пъргаво я грабна и с един замах отблъсна противницата си. Вследствие на тежкия му удар тя полетя безконтролно назад, нарани си главата в дървения ръб на герана и падайки във водата, се удави. Щом загина, моментално всичките ѝ заклинания загубиха въздействието си, така че враните отлетяха страхливо надалеч, а Димитра се освободи от хватката на омагьосаните клони. За жалост мечешкото проклятие оставаше в сила, тъй като прокобата повеляваше друг да е неин господар и само той можеше да се разпорежда със съдбата ѝ. За щастие в онзи момент той вече нямаше думата, тъй като двамата влюбени бяха свободни и имаха възможността най-накрая да осъществят копнежа си. Прегърнаха се и когато възнамеряваха да се целунат, отзад дочуха гневен рев, при което девойката усети как някой я изтръгна от обятията на любимия ѝ и я изблъска настрана. Оказа се безчовечният ѝ повелител, който, съвземайки се частично от въздействието на виното и чувайки врявата, моментално изтича навън, за да осуети поражението си:

— Откажи се! - призова го Богорис. - Вече нямаш власт над Димитра! Тя е наясно как да се избави от

проклятието и нямаш аргумент, с който да я задържиш при себе си! Едва ли си толкова неразумен, че да рискуваш и да я превърнеш в мечка, тъй като веднага ще те нападне!

— Прав си - съгласи се Дъбан. - При настоящите условия само като безпомощна жена мога да я притежавам.

Тогава той се втурна към беззащитната девойка, за да я залови, а любимият ѝ моментално ѝ се притече на помощ, за да я избави от нападателя ѝ. Атакува го, при което двамата се сбиха жестоко. На практика изглеждаха равнопоставени по сила, само че единият беше подлец и в изгодния момент извади от пояса си нож и втурвайки се, от раз поряза неприятеля си. Богорис успя да отскочи назад и да предотврати по-сериозна травма, само че нямаше особен шанс срещу въоръжен враг. Озова се в голяма опасност и притеснявайки се за живота му, Димитра не остана безучастна. Тя грабна изпитаната вече сопа и удари Дъбан в гръб. През това време Богорис успя да хване ръката му, изви я, при което безчестникът изтърва ножа си. Тогава му се наложи да продължи боя отново с голи ръце, само че в подобно положение се оказа по-слабият, а Богорис като по-храбър и жилав съперник го надви:

— Можеш да си вървиш! - рече доблестният младеж на мерзавеца. - Двамата с любимата ми сме великодушни и няма да търсим възмездие за безчинствата ти, само че не си и помисляй да ни пакостиш отново, иначе следващия път няма да сме толкова милостиви!

Дъбан от своя страна не споделяше добронамереността му и тъй като беше безскрупулен, измисли друго злодеяние, за да им навреди. Вглеждайки се в кървящия разрез на съперника си, се подсмихна ехидно, след което изрече заклинанието, така че Димитра

отново се преобрази в мечка. В първия момент Богорис не осъзна смисъла на постъпката му, но когато забеляза хищния поглед, с който мечката наблюдаваше раната му и неудържимото ѝ желание да го нападне, проумя замисъла му:

— Успя да разгадаеш противодействието на прокобата. Победи вещицата и мен. Ще можеш ли обаче да надвиеш стръвница? - гръмко му се присмя със задоволство Дъбан. - По принцип винаги съм внимавал с какво я храня, за да не стане опасна, само че надуши ли веднъж мечка кръв, се превръща в безпощадно чудовище!

В същия момент Богорис виждаше как въплътената в мечка Димитра внезапно подивява, възнамерявайки всеки миг да го атакува. През това време Дъбан стоеше отстрани и се наслаждаваше на гледката, очаквайки крайния си триумф:

— Най-много се вълнувам как след трагичната ти гибел, когато я превърна отново в жена и разбере, че лично те е погубила, как ще страда! За жалост няма да има друг избор, освен да се примири със загубата ти и да остане завинаги с мен!

— Нима те удовлетворява положението да си с някоя, която обича друг, а теб те мрази неистово?! - възмущаваше се от цинизма му Богорис.

— Действително си прав, но прекалено щедро наказание ще бъде от моя страна, когато вече те няма, да я погубя! Изменницата трябва да живее дълго, страдайки за загубата ти, изкупвайки вината за предателството си спрямо мен!

В същия момент преобразената Димитра се разбесня, втурвайки се с ярост към любимия си, когато в онзи миг изобщо не разпознаваше, тъй като мирисът на кръв я дезориентираше:

— Ти си човек! Не си звяр и не бива да се поддаваш на инстинктите си, които не са ти присъщи! - подвикна ѝ любимият ѝ, докато тя тичаше устремено към него. - Ти си способна да усещаш чувства като любовта, която изпитваш към мен и същата, с която аз ти отвърщам, но помни, че каквото и да се случи, не те виня и те обичам!

Неминуемо думите му сякаш ѝ въздействаха, защото когато стигна до него, вместо да го разкъса, се спря и се укроти, подслонявайки се мирно в нозете му, след което внезапно отново се настърви. Погледна гневно към Дъбан и неудържимо се завтече към него. Злодеят се изплаши и побягна, като непрестанно се обръщаше назад, за да се увери, че не го настига, при което не забеляза приближаващата пропаст, чийто край се оказа собствената му гибел, защото падна оттам и течението на бързата река го отнесе надалеч.

Влюбените младежи надвиха злото, но им предстоеше да премахнат проклятието. Случи се, когато Богорис целуна любимата си. Тогава тя отново се превърна в жена и двамата, хващайки се за ръце, поеха към съвместното си бъдещо щастие.

ВЪЛШЕБНАТА КУТИЙКА¹

Един човек имал трима сина. Двамата били много хитри, а най-малкият глупав. По-хитрите братя мразели малкия си брат и непрекъснато му се подигравали и гонели от къщата.

Техният баща косял всяка година по три пласта сено, но в последните години нещо се случвало и някой тайно им ядял от сеното. Бащата се разтревожил много, защото така сеното било малко и не би могъл да изхрани своята стока. Ето защо той решил да редува тримата си сина нощем на ливадата, за да разбере кой му яде от сеното. Двамата по-големи братя стояли при сеното няколко нощи, но не могли да заловят крадеца, защото посред нощ нещо забучавало и тогава те побягвали от страх. Дошъл редът и на Глупавия брат да отиде да пази сеното. През нощта той отишъл при сеното, но се скрил на тайно място. Посред нощ започнало нещо да буботи, а той, нали бил глупав, не знаел що е страх и не избягал. И ето какво да види, дошъл един приказно хубав кон при сеното. Гривата и опашката му били от злато. Конят бил толкова хубав, че човек не можел да му се нагледа. Тогава Глупавият брат тихо, тихо се приближил до него и го хванал за гривата.

— Стой – рекъл му той, – от толкова години ни ядеш сеното, ама сега те хванах.

Тогава конят се обърнал към човека и му казал:

— Досега не можа да ме хване никой, но какво да правя. Отскубни си едно влакно от гривата ми и го прибири в една кутийка. Пази я добре. Когато имаш нужда

¹ По мотиви на български приказки

от нещо, загрей кутийката и тогава, каквото искаш, ще стане. А сега те моля да ме пуснеш да си ида, защото аз съм Слънцето. И не разказвай на никого какво се е случило!

През една друга нощ Глупавият брат пак останал да пази сеното и тогава дошъл друг кон, който също започнал да яде от него. Тогава момчето и него хванал, а конят му казал да отскубне едно влакно от гривата му, а после да го прибере в кутийка и да го пази. Този кон бил Месецът. На третата нощ отново се случило същото. Дошъл трети кон да яде от сеното. Момчето и него хванал, а той му казал да си отскубне едно влакно и да го прибере в кутийка. Това била Зорницата. И така Глупавият брат разбрал кой им яде сеното, но не казал нищо... Един ден Царският глашатай възвестил на всички Човеци от царството, че царят има три дъщери, които са вече моми за женене, затова обявява, че ще даде дъщерите сина тези, които преплуват морето и стигнат до царските палати, които билипо средата. Тогава към Двореца тръгнали млади и стари ергени, за да преплуват морето и да се вземат с царските дъщери. Тръгнали и двамата Хитри братя, като изпъдили Глупавия брат, за да не ги срами. Пристигнали до морето, но дотук... По-надалеч не могли да идат. И ето че Глупавият брат се сетил за своята Вълшебна кутийка. Извадил я и тайно загреял едното влакно. Тогава му се явил кон, обсипан целият в злато. И седлото, и юздите му били от чисто злато. Конят светел и бил от хубав по-хубав, а отгоре за момчето имало чудна премяна. Тогава Глупавият брат се нагиздил, метнал се на коня и полетял с него през гори и поля, та чак до средата на морето, където били царските палати. Там Царят го чакал, нагостил го, напоил го, пък му дал най-голямата

си дъщеря с един товар злато, а после го изпратил с голяма радост и настроение.

Като се върнал у дома, Глупакът оставил момичето на големия си брат и тогава загреял кутийката с второто влакно. И веднага му се явил друг кон с нова премяна.

Облякъл се в новата премяна и отново отишъл при царя. Така момчето взело и средната му дъщеря с още един товар от злато. И тази му дъщеря оставил на втория си брат. Отново загреял кутийката с третото влакно и отново се явил друг кон с още по-хубава премяна от предишните. Така Глупакът отишъл за трети път при царя, но той не го познал и му дал и малката си дъщеря, която била най-хубава, а заедно с това и още един товар от злато.

Така Глупавият брат взел и трите царски дъщери и с това дал възможност и тримата братя да се задомят. Вдигнали големи сватби и три дни яли, пили и се веселили...

ВЛЮБЕНИЯТ ЩЪРКЕЛ

Когато бях дете, всяко лято гостувах на баба и дядо. Разбира се, това беше свързано с голямо вълнение, а самото пътуване беше съпътствано с безкрайна радост и щастие, което ми даваше истинска свобода да тичам и играя на воля. Но най-обичах дългото пътуване с влак до селото на моите близки. Пътувайки, имах възможност да наблюдавам природата и птиците, но най-вече щъркелите. Щъркелите са красиви птици. Те са големи, високи около метър, а когато размахат криле, всяко едно от тях достига до два метра дължина. Птиците имат дълги крака, шия и дълъг заострен клон и бяла перушина, а някои са с черна. И двата вида щъркели имат невероятен чар, а това идва и от тяхната грациозност. Пътувайки с влака, аз стоях залепена за прозореца и наблюдавах всичко, което се движеше покрай нас, с особено удоволствие. Покрай мен „прелитаха“ зелени поляни и малки горички – повечето борови, а после се редуваха тънки и фини брезички, като между тях се виждаха цветни поляни. Понякога, ако имах късмет, виждах пробягващ заек или как вятърът поклаща нежно клоните на брезичките. А ако погледнех небето, се очаровах от неговата синева, чувствах топлите ласки на слънцето, а белите облачета, които се кълбяха, образуваха най-различни фигурки на животни, птици или човешки лица в зависимост от моето въображение. Всичко това ме вълнуваше, а мечтите ми летяха някъде там в безбрежната Вселена. Най-много се радвах на дългокраките птици, които се разхождаха важно и с достойнство покрай оризовите и пшеничните

ниви, където имаше много храна за тях. Влакът бягаше напред, а аз, залепила носле на прозореца, исках тази красива картина никога да не свършва, заради моите любими щъркели. Истината е, че когато видим щъркел, за нас е радостно и вълнуващо събитие. Тогава, през пролетта, сваляме мартениците и ги връзваме на близкото цъфтящо дърво за здраве и късмет. Това е само една от причините, които правят щъркелите толкова уникални и обичани птици. Веднъж, като наблюдавахме с моя дядо една двойка щъркели как си правят гнездото в нашия двор и то на най- високото дърво, току-що завърнали се от дългото пътешествие, се замислих защо щъркелите са толкова близки до човека. И ето какво ми разказа моят дядо.

— Според легендите – започна разказа си той, – някога Щъркелът е бил човек, който бил много набожен и всяка година ходел на Божи гроб. Тогава Господ решил да го изпита и провери колко голяма е вярата му. Явил се пред него и му казал да изкачи една много висока планина с голям сандък, завързан за гърба му, както и му заръчал да не го отваря. Човекът тръгнал да се изкачва, но се изморил и спрял за почивка, но тогава любопитството му надделяло и след дълги размисления отворил сандъка. Отвътре наизлезли змии, жаби, гущери и всякакви твари, които се разпръснали по цялата земя. Разгневил се Господ и превърнал този Човек на щъркел и му казал, че ще стане отново човек, когато събере всички гадинки. И ето оттогава щъркелът ходи цяло лято по реките, езерата и блатата, за да лови тези твари. Но дойде ли есента, все така ходи на хаджилък, за да се поклони на Божи гроб и да измоли прошка за греховете си.

Това ми разказа моят дядо, който научил тази легенда от своите родители, а те пък от своите... Но исти-

ната е, че в миналото и сега щъркелите са предвестници на пролетта, но също носят радост и красота на всички. Така от незапомнени времена Човекът и Щъркелите са взаимно свързани. Ето защо те вият гнездата си в близост до човека. На близкото високо дърво, под стряхата или на покрива. Тук те излюпват своите малки, отглеждат ги през лятото, а през есента отлитат заедно за далечния юг. Семейната двойка никога не се разделя, а бащата – щъркел имал отговорност за изхранването на малките. Хората били толкова привързани към тях, че винаги с внимание следили техните взаимоотношения и когато можели, помагали. Те просто им придавали човешки черти. Всяко тяхно отлитане и завръщане силно вълнувало въображението на древния човек.

Но ето че през една ранна пролет в двора на баба и дядо отново се завърнаха нашите стари приятели – щъркелите. Както винаги, първо си оправиха старото гнездо. После женският щъркел снесе яйчица и започна да мъти. Но ето че един ден забелязахме, че тя си е наранила крака, а мъжкият я кълвеше. Изпаднахме в ужас, защото досега не бяхме виждали подобно нещо. След тази случка мъжкият щъркел изчезна... Мина доста време и ето че се появи отново, но с цел да прогони женската. За щастие не успя, но пък започна да краде клечки от гнездото. Тогава дядо се досети. Мъжкият щъркел се беше влюбил в друга и правеше наблизено ново гнездо, затова искаше да се отърве от старата си изгора. Трудно я спасихме от неговите набези и цяло лято дядо я пазеше и хранеше, за да може да си отгледа малките. Най-после крачето на щъркелката оздравя и в края на лятото тя отлетя заедно с малките. Но беше самотна, изоставена и тъжна, защото нейният любим беше изоставил семейното гнездо и се беше превър-

нал в един обикновен ухажор. Нарекох го Влюбеният Щъркел. Случката беше съвсем реалистична, също както при хората. Любовта и обичта бяха отлетели надалеч... Но при щъркелите това беше рядкост... Истината е една, че никой не може да контролира съдбата, така, както не можем да контролираме изгрева, не можем да спрем и дъжда, не можем да се преборим със законите на природата, но стремежът за оцеляване е силен инстинкт, както и желанието да запазим семейството си дори когато любовта и обичта я няма... Остава само жаждата за живот. А той, Животът, е истинското чудо, който ни е даден. И той е закодиран дълбоко в сърцата ни... Дори любовта да е отлетяла, необходимо е да запазим него – Живота.

ТЕМЕНУЖЕНАТА ПОЛЯНА

„Ехей-й-й-й...” – провикваше се малката Анастасия от сливовото дърво, където се беше покатерила. Тя беше на гости на своята баба, денят беше летен, слънчев, който преливаше от топлина и светлина, птичките пееха и пъстри пеперуди хвърчаха около нея, а бръмбарите, които бяха много по дървото, жужяха нежно и караха сърчицето на малкото момиченце да прелива от щастие. „Свобода-а-а... – пееше душата ѝ – не е, не е... както в Големия град”.

— Анастасия – провикна се баба ѝ, – слизай от дървото. Ще паднеш и ще си счупиш нещо. Слизай бързо!

— Добре, но ще се кача другаде – сякаш пропя палавото момиченце. Ето слязох, но ще набера кайсийки, може ли?

— Добре – беше отговорът, – но внимавай.

— Внимавам, внимавам... Ето ме горе, ах, колко са вкусни, ще набера цяла кошница.

Малката Анастасия всяко лято гостуваше на своята баба и тук беше истински щастлива. Двете се разбираха прекрасно, а нейната баба беше само привидно строга. Тя обичаше много своята внучка, готвеше ѝ най-вкусни ястия, а и често я водеше на разходка в гората за гъби и горски плодове. А после двете правеха невероятни сладка, а гъбите сушаха или консервираха. Палавницата безкрайно обичаше гората, която нежно шумолеше, щом стъпеше на нейните пътеки. Тя тичаше по меките пътеки, събираше шишарки, а после им разказваше своите преживявания или какво смята да прави в близкия следобед. А цветята, колко много ги обичаше и как им се радваше. Имаше много поляни,

изпъстрени с безброй цветове, а пчеличките жужаха и жужаха наоколо. Но Анастасия най-много обичаше своята Теменужена поляна. А тя беше невероятна със своите синьо-лилави цветове, която сякаш грееше и с красотата си милваше душевните мечтания на това прекрасно и толкова щастливо момиченце.

Веднъж, когато беше в гората за гъби, съзря всред Теменужената поляна сърничка. При шума тя надигна глава и издаде звук, който беше тревожен. Малкото момиченце замръзна. Тя не искаше да плаши сърничката, която беше много красива. Цялото ѝ тяло беше на петънца, сякаш посипана с бели снежинки.

— Колко е красива, а муцунката ѝ колко е нежна, а нейните очи излъчват невероятна топлина и същевременно страх – помисли си момиченцето.

Тя бавно се приближаваше към нея, като нежно ѝ говореше.

— Не се плаши, миличка. Сигурно си се наранила, а аз ще ти помогна.

Сърничката отново издаде тревожен звук. Опита се да стане, но не успя... Очите ѝ гледаха уплашено. Анастасия я погали нежно. А после разгледа внимателно крачетата на животинчето.

— Бабо – провикна се момиченцето. – Ела, моля те... една малка сърничка си е счупила крачето. Трябва да помогнем.

Анастасия и нейната баба пренесоха животинчето в техния двор, а после извикаха ветеринарния лекар, който я превърза и даде указания как да се грижат за нея. Така тя остана в дома им до нейното оздравяване. Малкото момиченце беше щастливо. Тя се грижеше за животинчето, като я хранеше с мляко от тяхната козичка. Не след дълго двете животни се сприятелиха и

самата коза ѝ стана майка. Лека-полека двете животни толкова се привързаха едно към друго, че непрекъснато бяха заедно. Изминаха почти два месеца, сърничката оздравя и заякна, поради което трябваше да я пуснат на свобода. Заедно с ветеринарния лекар я заведоха на Теменужената поляна и там Анастасия се сбогува с нея. Оттогава измина цяла седмица, а сърничката повече не се върна... И ето че приближаваше есента и малкото момиченце трябваше да се прибере в Големия град, за да започне училище. Но в една ранна утрин, когато мама и татко бяха дошли, за да я вземат от нейното щастливо гостуване при баба, изведнъж всички видяха сърничката, застанала до оградата. Лицето на Анастасия светна. Тя се приближи внимателно към нея и я прегърна, погали я, а от очите ѝ се отрониха сълзи, които се търкаляха по нежното ѝ лице. И козичката дойде, издавайки жални звуци. Тъжно беше и на животните, и на малкото момиченце от предстоящата истинска раздяла. И есента също се развълнува, и тя разтвори есенното си ветрило, посипвайки с разноцветни багрила всичко наоколо, а ветрецът, който се беше спотаил в короните на дърветата на близката горичка, излезе от своето скривалище, леко повя и сякаш за да успокои малката Анастасия, се завря в нейните коси и прошушна, че догодина нейните приятели ще бъдат отново тук. Колата се движеше по мекия път, обсипан с пъстротата на есента, а малкото момиченце махаше за сбогом и с надежда за следващото щастливо лято.

Слънцето оцветяваше в злато върхарите на планината, а вятърът разклащаше клоните на дърветата, които блестяха изящно в есенната си премяна и посипваха Теменужената поляна с медни цветове, образувайки кехлибарен килим, по който преминаваше оздравялата сърничка, потъвайки в гористите дъбрави.

САРА

В една зимна ранна утрин бях извела своето куче Шарик на разходка. Валеше едър сняг, снежинките палаво прехвърчаха и застилаха всичко в големия парк. Въздухът беше чист и премрежен, а птичките се бяха изпокрили в очакване на голямата зима. Вървахме по алеята, а Шарик подскачаше весело със силното желание да улови някоя голяма снежинка. В това време до слуха ми достигна тихо скимтене. Огледах се и видях в близката далечина кучето на моята съседка Рада, приклепнало до една пейка. Забързах и когато пристигнах, разбрах, че се беше случило най-лошото. Извиках Бърза помощ, а после тръгнах да уведомя близките на Рада за случилото се. Свечеряваше се, когато отново се сетих за Сара и тръгнах към парка, за да я потърся, прибера и нахраня. Тя беше на старото място и беше вперила поглед в далечината... Чакаше своята стопанка, скимтеше, а в погледа ѝ се четеше тъга. Останах с впечатление, че тя всичко разбираше, само че не можеше да приеме случилото се. С огромни усилия успях да придумам скърбящото куче да тръгне с мен. Прибрах я при моя Шарик, нахраних и двете кучета и силно се надявах, че Сара ще се примири с отсъствието на своята стопанка... Но на сутринта Сара избяга... Знаех къде да я търся. Разбира се, намерих я на старото място, отново втренчила поглед в далечината... Всяка вечер прибирах натъженото куче, а то почти не се хранеше и на сутринта отново изчезваше, и отново я намирах на старото място. Вглеждах се в тъжните очи на Сара, а те сякаш говореха... Тогава разбрах, че тя искаше да ми каже, че любовта към стопанката ѝ е безкрайна и тя винаги ще я чака тук, на това място, до пейката с надежда...

А зимата беше в разгара си. Снегът се стелеше и снежинките весело прелитаха наоколо също с надежда за нещо красиво случващо се...

ДЯВОЛЧЕТО И ТРИТЕ ЛАМИ

Малката Синеочка беше залепила малкото си нос-
ле на прозореца и наблюдаваше с любопитство сне-
жинките, които тихо и плавно летяха надолу към вече
побелялата земя.

— Мамо, мамо, виж снежинките колко са красиви
– извика Синеочка. – Те са истински звездички и всич-
ките са различни.

— Да – отговори нейната майка, – също като на
небето. Всички звездички са различни. Няма еднакви.
Така е и при хората. Всеки има свое излъчване, всеки
свети със своя светлина, също като при звездичките.
Само че сега трябва да си лягаш. Вече е късно.

— Моля те, разкажи ми приказка и нека бъде от
онези „страшните“, които баба ти е разказвала, когато
си била малка.

— Добре, ще ти разкажа една приказка за „Дявол-
чето и трите ламии“. Слушай сега...

Имало едно време три сестри – ламии. Те живеели
в най-тъмната гора, в дворец, изграден от чисто злато.
Толкова чисто, че чак заслепявало слънцето. Ламите-
сестри живеели още от малечки в двореца, защото се
криели от своите девет братя-змейове, които ги търсе-
ли, за да ги утрепят. Но за да не се случи това, майка им
изградила този златен дворец в най-тъмната гора.

Тези три ламии често слизали на пътя и който чилияк
минел, го изяждали, а после изпивали езерото, от кое-
то ползвали вода за Царския град, поради което той
започнал да запустява. Царят се чудел как да утрепе
тези ламии и пратил глашатай, който да възвести на чи-
ляците, че който се наеме да утрепе тези ламии, за него

ще е техният златен дворец, а така също ще му даде своята дъщеря и ще царува заедно с него.

Чиляците се страхували и никой не искал да се среща със страховитите лами.

Един чияк¹, както си орал нивата, се изморил и легнал да си почине, а после заспал. Докато спял, дошло едно малко дяволче да му открадне воловете, но докато ги разпрягало от ралото, чиякът се събудил, скочил, хванал го и му рекъл:

— Ха... ти ли си бил, дете и лани ми окраде воловете!?... Сега ще видиш какво ще ти направя!

Сетне го хванал и вързал за едно дърво, и зафанал² да бере дърва от гората... Тогава дяволчето го попитало:

— Чичо, какво ще правиш с дървата?

Чиякът му рекъл:

— Какво ще ги правя?... Ще запаля огън и ще те изгоря!

Човекът набрал много дърва, накупчил³ ги на едно място, напалил ги, а после отишъл да отвърже дяволчето, за да го фърли в огъня, за да изгори. Дяволчето се дърпало и се мъчило да побегне, но като видяло, че няма да се измъкне и може да изгори, тогава рекло на чияка:

— Като ме изгориш, какво ще научиш? Моля те, пусни ме, а аз ще ти дам, каквото искаш.

Тогава чиякът си прибрал воловете, а дяволчето му дало една тояга и му рекло:

— Иди при Царя и му речи:

— Ако утрепа ламите, ти какво ще ми дадеш?

— Той ще ти даде много злато от хазната, но ти му поискай и дъщерята.

¹ Чияк – човек

² Зафанал – започнал

³ Накупчил – струпване на дърветата едно върху друго

Царят се съгласил. Тогава чиякът отишъл при езерото и причакал ламите. Когато те дошли да пият вода от езерото, не се уплашил, а започнал да ги удря по главите с тоягата, която му дало дяволчето. Тогава те се хвърлили в езерото, образувала се една дупка, от която езерото започнало да изтича като река, която потекла през целия град. Тогава Царят, като видял юначеството на чияка, както и че се е отървал от страшните лами, много се зарадвал, дал му много злато от хазната, както и своята дъщеря за жена.

Чиякът знаел, че дяволчето е много хитро и че може да му вземе вълшебната тояга. Той запалил огън и го хвърлил в него, а преди това му казал, че както му взел воловете през предишната година, така може да си вземе и вълшебната тояга. Така чиякът надхитрил дяволчето. Той управлявал царството до края на живота си щастливо и бил щедър цар към своите поданици.

— Много е хубава приказката, мамо – казала малката Синеочка и заспала сладко.

А в късната студена зимна вечер снежните звездички покривали всичко със сребриста белота.

СЛУЧКИ С МАЛКИЯ СТЕФЧО

1. Дядо и внуче

Носеха едно и също име – Стефан. Двамата много се обичаха и не можеха един без друг. Големият беше почти на седемдесет години, а малкият след три месеца щеше да стане на пет години. Дядото живееше през три улици и всеки ден ходеше да види любимото внуче. То пък, като го видеше, тичаше към него с разперени ръце и се хвърляше в прегръдките му. После двамата си играеха много – и рисуваха, и майсторяха нещо от пластелин, и пееха песнички, и книжки четяха, редяха пъзели и дори сглобяваха и разглобяваха разни играчки или домакински уреди. Малък Стефчо беше свикнал толкова много с дядо си, че не искаше нито на детска градина да ходи, нито да се храни и спи без него.

Един ден майката на детето помоли големия Стефан да види пердето и корнизата в хола. Нещо беше увиднало там и стоеше грозно. Дядото взе стълбата и се качи на нея. Стоя горе, дълго гледа завесите, мести ги наляво и надясно и накрая заключи:

— Може да се направи на пердето още една дупка и да се сложи допълнителна кукичка...

— Аз имам друга идея – изведнъж се обади внучето. – Предлагам да го вържеш.

Възрастният човек го изгледа въпросително, но след това взе тънкото въженце, като висеше на плата, и успя по някакъв начин на завърже пердето към него. Когато всичко се намести идеално, мъжът слезе от стълбата и каза:

— Браво, моето момче! Идеята ти е чудесна! С теб свършихме една хубава и полезна работа.

Усмивка озари детското лице и малкият човек засия целият. Гушна големия и изрече с цялата си душа:

— Дядооо, много те обичам!... Ти си моят домашен любимец!

2. Лупа

Стефчо си играеше с количките, но нещо му омръзнаха и започна да ги хвърля насам-натам. Така, без да иска, счупи малко парченце от едната играчка. Одраска пръстчето си на нея и извика:

— Дядо, ела!... Залепи това!... Ти имаш здраво лепило и лепиш всичко...

Дядото взе количката, огледа я рече:

— Тази част е много дребна... Не я виждам добре. Ще ми трябва лупа... Следобед ще излезем и ще купим от магазина...

— Ама, дядо, чакай! – обади се Стефчо – Никъде няма да ходим... Ти имаш очила, а те са повече от една лупа...

3. Шанс

Петгодишният Стефчо се разхождаше с дядо си в парка, който беше близо до техния блок. Изведнъж детето се наведе и вдигна нещо от земята.

— Това е патрон – поясни възрастният човек. – С такива неща не се играе.

— Дядо, аз, като спях, чух някой да стреля... Ти чу ли?

— Не съм.

— Значи много дълбоко спиш.

— Може. Хайде да хвърлим този патрон в кошчето за боклук.

— Нее! Ще го занесем въщи. Ще го дам на батко. Той ще се обади в полицията, за да хванат лошите хора, които стрелят.

— И какво ще ги правят? – попита дядото. – В затвора ли ще ги пратят?

— Не бе, дядо! Ще им дадат шанс.

— Какъв шанс?

— Ех, че си и ти! Ами втори шанс, за да станат добри.

Големият мъж се усмихна. Стефчо растеше и разсъждаваше като голям човек. Някъде преди година беше, когато внучето му пускаше някакво детско филмче за деца-полицайчета, които гонеха лошите и помагаша на добрите, изпаднали в беда. Тогава момчето искаше да става полицай, но мина доста време и чак сега се сети за тия неща, като видя празния патрон...

4. Зъби и памперси

— Хайде бе, дядо! Знаеш ли откога те чакам?... Къде ходиш? – попита малкият Стефчо, а дядо му едва си отвори устата:

— Ходих при зъболекарката в квартала, за да ми извади един зъб.

— Сложи ли го под възглавницата?... Не се страхувай, дядо! Феята на зъбките ще дойде и ще ти донесе друг по-здрав зъб... Ти само трябва да сложиш едно левче там, под възглавницата си.

— Не едно левче, а много левчета ще дам аз на Феята – отвърна старецът и се засмя, доколкото можа, заради болката. – Хайде сега с теб да отидем до магазина и да купим хляб, мляко, боза и плодове...

Дълго обикаляха покрай щандовете, а Стефчо разглеждаше с любопитство, сякаш за първи път влизаше в магазин. Изведнъж попита:

— Това памперси ли са?

— Не виждам оттук – отвърна дядото, а внучето изтича да види и след малко се върна, разочаровано, че не е познало.

— Уф!... Това е само тоалетна хартия... Хайде да си ходим!... Магазинът не е за бебета.

— Защо, Стефи? Нали вече си голям? – попита възрастният човек и се изненада от детския отговор:

— Когато искам, съм голям, но понякога съм малък.

5. В парка

Времето беше хубаво. Двамата мъже – възрастният и мъничкият, отидоха в парка и дълго обикаляха люлки, пързалки и катерушки. Изведнъж на небето се появи облак, слънцето се скри и духна силен вятър.

— Стефи, хайде да си ходим!... Може да завали дъжд, не нося чадър, а и якето си не взех – каза големият човек.

— Още малко бе, дядо! Ти не се тревожи, аз имам качулка – отвърна хлапето и продължи да играе, а дядо му седна на една пейка, за да си почине малко.

Скоро вятърът утихна, облакът избяга някъде и слънцето се показва отново. Детето изтича към дядото и рече:

— Страшното мина, брато! Дишай спокойно!...

Възрастният човек дълго се смя над детските думи, като се чудеше откъде това малко момче ги намира и ги използва на място. „Сигурно на мен прилича“ – така си рече той, но все още не знаеше как да научи внучето си да различава кое е вчера, кое днес и кое е утре. Колкото и да му обясняваше, че едното вече е минало, другото е станало, когато са се наспали, а третото предстои, след като отново ще стане тъмно и после пак светло, Стефчо все ги бъркаше...

Когатона другия ден майка му се върна от командировка, хлапето се гушна в нея и важно каза:

— Мамо, пък утре направих на дядо една голяма смешка и той много се смя.

РЯПА

Живко живее с мама, тати и мен в града, а баба и дядо са далече, на село. Аз ходя на училище, а тригодишното ми братче посещава вече детска градина и обича много приказки. Често ходим с родителите си на село, на гости, и там си играем с кучето Томи. Лятото свърши и времето застудя. Живко настина и започна да кашля и подсмърча. Мама купи от магазина една черна ряпа. Детето я погледна и попита:

— Мамо, какво правиш ряпата?

— Ще я измия, ще отрежа малко, ще я издълбая и в дупката ще сложа захар. Ряпата ще пусне сок и ти ще го изпиеш, за да не кашляш.

— Не миеш... Няма режеш... Няма дълбаеш... – рече важно Живко. – Посадим ряпата. Стане голяма. Викнем баба, дядо и кучето. После дърпаме и... ядем.

Когато тати чу тази история, се засмя, а после започна да разказва:

— Явно много му харесва приказката „Дядо и ряпа“. Аз също обичах приказките като малък, обичам ги и сега. Любимата ми беше „Червената шапчица“. Бил съм на годините на Живко. Мама носеше в корема си сестричката ми. Не знам дали си спомням или тя ми е разказвала после, но... Един ден съм рекъл: „Мамо, чичо Доктор помага... Реже корема, вади бебето... После пълни коремчето камъни и шие“, но тя ми обясни, че никакви камъни няма да слагат в нейния корем, защото не е вълк, а човек.

След тези думи тати гушна Живко, целуна го и рече:

— На тати момчето! Ама ти си пораснал много!... Ще кажем на мама да купи друга ряпа – една такава, но по-голяма и бяла. Хайде сега да прочетем приказката!

РАЗГОВОР В АВТОБУСА

Хриси е момченце на почти четири години (ще ги навърши точно след близо три седмици), но е голям всезнайко. Не вярвате ли? Ще се уверите сами, след като прочетете тази случка.

Оня ден беше или – преди повече дни, но той и баба му пътуваха в някакъв автобус. Седяха точно зад шофьора, който непрекъснато мърмореше нещо и правеше забележка на пътниците на всяка спирка:

— Хайде, побързайте!... Няма вас да чакам... Качвайте се, без да се блъскате!... Уф! Не мога да затворя от Вас... Или вътре, или слизайте – има и други автобуси...

Накрая вратите се затвориха, автобусът потегли и настъпи тишина. Изведнъж се чу детски глас, а той се оказа на Хриси:

— Чичко шофьор, не може така! Няма да се караш на хората!... Казва се: „Моля, ако обичате!... Бъдете така добри... Благодаря!... Заповядайте!... Довиждане!... Приятен ден!... Всичко хубаво!“.

Пътниците се усмихнаха и зачакаха реакцията на шофьора, която не закъсня:

— Ей, малкият, много знаеш!

— Аз не съм малък – отвърна Хриси. – Вече съм голям и съм батко. Имам сестричка на четиридесет дни. Освен това слушам много и мама, и тати, и баба, и дядо...

— Браво! Ето ти един бонбон за награда – шофьорът протегна ръка, сякаш искаше да подкупи детето, а то му каза:

— Ще го взема, за не те обидя, но няма да го ям... Бонбоните не са полезни за малките деца – развалят

им зъбките. Ще го дам на баба, но и нейните зъби са важни...

— Ама че многознайко! – цъкаха хората с език и автобусът кънтеше вече от смеха им.

— Не съм Многознайко! Казвам се Хриси – отвърна детето.

На следващата спирка момченцето и баба му се притотвиха да слизат и то се обърна с лице към другите:

— Чао!... Приятен ден на всички!... Лека работа, чичко шофьор и внимавай с хората! Няма да се караш!...

Как ще се кара? Това дете му подобри настроението и той започна да си свирука весело. Пътниците продължаваха да се усмихват...

НИКОЛА

Почти година и половина се грижех за едно момченце с хубаво име – Християн, но за съжаление една вечер, когато неговата майка се върна от работа, то каза:

— Мамо, Ради ще плаче за мен... Не искам да си в отпуска...

— Хриси, мама трябва да си почива и ще си бъде вкъщи, а после една от бабите щени помага за бебето... Ти не се тревожи! Ради винаги ще идва, но вече на гости. Пак може да си играете или да ходите заедно навън...

После се обърна към мен:

— Ради, моля да ни извиниш!... Ти стана част от нашето семейство и направи много за Хриси. Съжалявам, но се налага да те освободим от задълженията... Не искаме, но няма начин... Моята майка няма да работи повече и тя ще ни помага. Знаеш, за новото жилище взехме голям кредит от банката и не можем да си позволим бавачка... Винаги си добре дошла!... И моля те, не плачи! Ще се виждаме пак!... Сега има време... Ще работиш и този месец, пък после ще видим...

След това ми даде телефон на семейство, което си търси жена за гледане на момченце, с месец по-малко от Хриси...

Въздъхнах, позвъних на хората и влязох на интервю със свито сърце. Носех със себе си малка количка и книжка за оцветяване. Просто не намерих от ония балони, с които за първи път отидох при Хриси...

Адресът беше близо до моето жилище, през една улица, на пет минути пеш. Идеално! Нямахше да пътувам

с автобуси, ще пестя от билети, на обяд ще прескачам до нас да си почивам, но... Нямаше да имам служебен телефон, нямаше да имам осигурена храна, нямаше да имам карта за пътуване за цялата градска мрежа, щях да работя с един ден повече в седмицата, а заплащането ми щеше да е по-малко. Нямаше да бъда и сама с момченцето... То не беше Хриси, а се казваше Никола. Твърдо име, без никакви си там умалителни от рода на Ники, Ник или Коле... Не беше така общително като момчето и имаше строг режим – по час ставане, по час хранене, по час спане, сякаш беше един малък войник. Е, сигурно щяхме се разберем някак си, нищо че още с влизането си у тях ме посрещна с думите:

— Тая баба защо е тук? Кога ще си ходи?

Усмихнах се и започнах да си говоря с него, а той бавно се отпускате. Накрая дори не искаше да ме пуска да си отивам.

Издържах изпита. Семейството беше симпатично. Бях наета от началото на месец септември за цял месец, а от октомври – само когато Никола боледува и отсъства от детската градина. Щях да съм на повикване за по 2-3 часа най-много, за да помагам при отглеждането и на бебето, което всеки момент щеше да се роди... Щях ли да се справя, след като не обичах, когато върша нещо, някой да има около мен и да ме наблюдава строго изпод очи, сякаш беше с камера или надзирател от затвора? Не знаех още. Можеше да се откажа още след първия месец, ако не ми хареса, но...

Вече съм трети ден с него. Родителите се оказаха мили млади хора, добре възпитани и много внимателни. Бебето Георги беше кротко детенце – наивно, беззащитно и вече на четиридесет дни. Мама Илиана се грижеше за него, а аз за Никола. Трябваше да го храня, да си играем, да го извеждам навън, да се мием в баня-

та (включително и зъбките), да му разказвам приказки, да го уча кое е добро и кое лошо. Нищо ново за мен – щях да се справя – така си мислех. Майка му не го изоставяше напълно, а го съветваше как да се държи добре с мен, как да се извинява, когато се наложи, как да благодари, да поздравява... За съжаление детето се оказа капризно и доста своенравно. Не отговаряше на въпроси, когато го питах нещо, не ангажираше вниманието си върху нещата за повече от две-три минути, не искаше нито да рисуваме, нито да изрязваме нещо с ножичка, нито да лепим. Не си играеше и с пластилин. Не гледаше и филмчета. Навън се качваше нависоко по катерушките и крещеше. Усещах безсилие в себе си, но се опитвах да не повишавам тон и да се държа нормално, като обяснявах кое трябва и кое не трябва да се прави. Въпреки това думите на момчето бяха:

— Това ще го бием... И полия ще го бием, и ще го наакаме...

Странно поведение! Дори за себе си говореше в множествено число. Нямаше страх от нищо и се опитваше да тича по улиците. Едва го стигах и хващах за ръката, като се стремях бавно и спокойно да пояснявам:

— Никола, така не се прави. По улиците минават коли и някоя ще ни блъсне и двамата... Ще пресичаме само на зелен светофар и на пешеходна пътека...

Имах чувството, че говоря на вятъра. Трябваше да внимавам много. Това момче се опитваше да бъде център на внимание и не разбираше какво му обяснявам. Донякъде държанието му беше напълно нормално – все пак и двамата се опознавахме и ни трябваше време да го сторим...

Илиана се стараеше, извиняваше ми се, но не приемах думите ѝ на майка, когато ставаше въпрос за храненото:

— Никола, искаш ли?... Защо не го ядеш това?... Да ти дам друго?... Искаш ли друго ядене?... Спри да ме ядосваш и яж!...

Според мен – това, което се сложи на масата, трябваше да се изяжда и да не се предлага друго, нито на детето да му се дават играчки или телефон в ръцете, само и само да яде. Щях ли да променя навиците на Никола? Все още не знаех, а и не можех да се отпусна и да бъда себе си – бях на чуждо място и нова за нещата. Освен това щях да съм с него един месец и ако се разболее и не посещава детската градина. Въпреки това имах желание да оставя хубави спомени, без да превръщам момченцето в някакъв робот. Вярно, познавах доста буквички и знаеше коя на кого е. Броеше до пет и понякога до осем, както казваше той, а после стигаше и до десет, но това беше рядко – засега не искаше, пък и това нямаше нищо общо с поведението му...

Вчера го водих в Бизнес парка. Там има страхотно езеро с над 30 костенурки. Стояхме половин час, хранихме ги, гледахме ги, говорихме си. После се върнахме пеш, като се спирахме на детските площадки и там се люляхме, пускахме се по пързалките, въртяхме се на въртележките... Зарадвах се много, че Никола се отпуска и показва нещо от себе си, но... Когато се прибрахме вкъщи, започна да се глези. Не искаше да се храни, говореше глупости (включително и „мръсни“ думи, които според майката беше научил в детската градина от другите деца), не искаше да ляга да спи и накрая ме одра и ухапа за ръката. Е, майка му тъкмо се прибра (беше навън с бебето). Тя му се скара, а аз му се разсърдих и го лиших от приказките преди обедния сън. Заспа, хленчейки, и едва го събудихме след два часа. Закуси хубаво и пак излязохме навън. Държа се добре, но като се прибрахме – отново почна с но-

мерата и обещанията, че повече така няма да прави. Трябваше да съм много търпелива и да търся някакъв друг подход към това хлапе. През месеца, в който беше стоял при бабите, явно се е разглезил много. Сега търсеше внимание и искаше да се налага като личност и „батко“, което според него му даваше право да прави каквото си иска. Горко ми! На него също!...

За съжаление нещата не се оправиха. Почивахчетири дни, а когато отидох отново при Никола, всичко беше станало по-лошо. Новата седмица не обещаващенищо. Двата дни бяха един малък кошмар за всички. Момченцето не искаше да яде, налиташе на бой, продължаваше да говори глупости, не искаше да играе с мен. Бях нахапана, одрана, оскубана, ударена... Когато посягах да го хвана за ръка, то се дърпаше и крещеше:

— Неее!... Не ме бий!

Бито ли беше това дете? От кого и защо? Не разбирах, а и то не ми казваше, като го попитах. Това донякъде обясняваше поведението му. Не бях психолог, но започнах да си мисля, че този дом имаше нужда от точно такъв специалист... Не помогнаха нито приказките, нито опита ми да направя фигурки от хартия, нито никакви игри. Мама Илиана беше станала раздразнителна. От една страна, баткото ревнуваше от бебето, а от друга, майката ревнуваше сина си от мен. Изведнъж стигнах до извода, че когато някой си наеме бавачка, то – трябва да я остави сама с детето, за да свикнат двамата един с друг. Така никой нямаше да се притеснява, нито да капризничи. Все пак детегледачката си знае работата и търси подход сама към нещата. Няма нужда нито някой да я подсеща, да натяква, да се меси, да крещи на хлапето, че не слуша, че е невъзможно, че е лошо. Това още повече настройва към агресия и неподчинение...

Навън нещата бяха същите. Никола взимаше камъни от земята, хвърляше ги по хората и колите, лягаше по гръб долу на тротоара и искаше колите да ме сгазят. Първият ден реших, че прави така, защото майка му беше с бебето на друго място, но на следващия ден Илиана дойде с нас в парка. Аз стоях като чужд, излишен човек и се чудех защо съм там. Нямах право нито да подхвърлям топката, нито да я ритам, нито да люлея момчето на люлките, нито да го хващам за ръка... Ставаше сложно. Грешах ли нещо или семейството си търсеше слугиня, а не бавачка?

Стоях, мълчах, гледах и стисках зъби. Не исках да давам съвети, когато една майка възпитава детето си, но не можех и да остана безразлична, когато му крещи, когато го блъска навън, за да стои само на стълбището или го тръщка на леглото, а после часове му натяква колко и какво е направила за него, а то – не разбира и е неблагодарно. Никола беше само на три години и девет месеца...

Заспа на обяд с вина и сълзи на очите. Моите също рухнаха след това, а майката нервно събра всички книжки от пода, извади играчките от кутии и шкафове и ги скри... Не издържах и казах на Илиана:

— Съжалявам... Явно детето не ме възприема. Според мен няма смисъл да се мъчим взаимно и да се дразним. Мога да изчакам още няколко дни, до края на седмицата, но ако решиш, мога и сега да си тръгна.

— Няма смисъл ... – отвърна тя. – Аз съм имала много гледачки, но той с никоя не се е държал така...

„Е, аз пък съм гледала доста деца и не съм имала такова като Никола“ – исках да кажа, но си замълчах, преглътнах мислите си и тактично изрекох:

— Може би една майка трябва сама да си гледа децата и да ги възпитава, както намери за добре.

— Неее! Той знае кое ме дразни и нарочно прави така... Не издържам вече... Ние с баща му не сме си казали лоша дума, нито мръсна...

— Тогава трябва да му обясниш, че е голям и всички големи деца ходят на детска градина и после на училище. Там се учат да четат, за пишат, да броят, да майсторят разни неща, да рисуват, да пеят, да правят празници и други много хубави и добри неща. Освен това Георги е бебе и той, Никола, трябва да ти помага, за да порасне брат му, да почне да върви, да се храни сам, за да отиде и той на градина по същата причина... С бой нещата не се оправят, а може и да се влошат...

— Не ме интересува вече! Да прави каквото си иска... Писна ми!.. А ти... извинявай! – кази ми Илиана – Не исках така да се получи... Ти не си виновна... Имах други планове, но щом си решила, по-добре тръгвай...

Тръгнах си. Беше ми жал за Никола и майка му, но трябваше да съжаля и себе си. Вече гледах напред, а една приятелка ми каза: „Детето само си избира бавачката“... Така че аз чаках и търсех своето ново приятелче да се появи отнякъде и взаимно да се харесаме...

Всъщност... След няколко дни попаднах на обява: „Търся жена, която обича децата и иска да води до училище и да взима момиче на 9 години...“ На първо време това беше добре дошло! Е, срещнахме се не само с майката, но и с младата госпожичка, и с едно... бяло малко кученце – Роки – чихуахуа на пет месеца и половина. Погалих животното, то ми близна ръката за благодарност и започна да си играе с мен, а Габи... О, тя просто ме гушна, а аз се усмихнах и сърцето ми радостно затупка...

ГАБИ И ПАРИТЕ

Казваше се Габи и беше момиче на девет години. Един ден забелязах, че няма чувство за хумор и обикновено се смееше на глупави мои думи и действия, отколкото на нещо наистина смешно. Не бях сигурна дали съм права, защото разликата във възрастта ни беше почти шестдесет, а когато аз бях на нейните години, дори не помня на какво се смеех. Опитвах се да кажа нещо весело, тя ме прекъсваше и заявяваше компетентно:

— Това е тъпо!... Дори няма никакъв смисъл.

— Странно – казвах аз. – Другите деца се смеят на това...

— Сигурно и те са тъпи – правеше прибързани заключения момичето и добавяше – Не обичам такива неща. Не обичам и родителите си, защото искам да са богати.

— Хубава работа! – реагирах светкавично аз. – Никой не може да си избира родителите, а всички родители, независимо дали са бедни или богати, обичат децата си и децата трябва да ги обича също. Богатството не е гаранция, че ще бъдеш щастлива, здрава и добра.

— Аз пък искам да съм богата и да живея във Франция.

— Защо точно там?

— Харесва ми. Като съм богата, ще бъда принцеса.

— Габи, важното е да имаш богата душа. Можеш да имаш много пари, но ако си беден духовно, никой няма да те уважава и обича.

— Не ми говори!... Не искам да те слушам – тросна се тя и избърза няколко крачки пред мен.

Настигнах я и продължих:

— Габи, човек трябва да учи и да има някаква професия. Така ще работи и може да пести пари, с които да си позволи малко удоволствия.

- Няма да уча и да работя. Ще съм богата и ще имам много пари за всичко – отвърна момичето.

— Добре. Хайде тогава да помислим малко. Имаш богати родители и те ти оставят много пари, които ти харчиш, за каквото ти падне. Представи си, че стане обир в банката и крадци ти вземат всичките пари или ако ги държиш в къщата си, ги откраднат оттам, а после направят пожар и жилището ти изгори заедно с всичко, което имаш. Или друг случай – хората не са вечни. Родителите остаряват, разболяват се и си отиват от този свят... Тогава какво ще правиш? Нямаш вече пари, нямаш професия и отиваш на улицата да ровиш в кофите за боклук... Парите не извират, нито се дават наготово, Габи. Те се печелят с труд и се спестяват...

— Не ми говори! Няма да те слушам – троснато пак ме прекъсна тя и отново избърза.

— Ако искаш, ме слушай. Ще разбереш нещата, когато пораснеш. Сега само трябва да цениш труда на другите и да правиш сметка на парите, с които разполагаш. Не може всичко, което видиш, да го искаш. Има деца, които няма какво да ядат и къде да спят.

— Не ме интересува! – сопна се „умницата“ и добави – Аз ще съм богата!

Какво да ѝ кажа повече? Нямаше смисъл. Това момиче не се вслушваше в съветите на възрастните въобще, а и не искаше да разбере, че смисълът на нещата не е в богатството на хората, а в сърцето, в душата и постъпките му.

ПРИКАЗКА ЗА СЛУЧКАТА

В прекрасен ден, пълен с любов и доброта, се родила една Случка. Огледала се с любопитни очички и тръгнала да помоли някой да я разкаже, за да се опознае. Кацнала на рамото на един мъж, който бил задълбочен в своите занимания – изследвал важен научен проблем.

— Човеко Учен, моля те, разкажи ме!

— Не виждаш ли, че съм зает, от мен зависи животът на човечеството! – тръснал я той от рамо и пак се заел с работата си.

Случката се натъжила и продължила да търси някой да я разкаже.

Насреща се задала жена с покупки от близкия маркет: Примолила ѝ се:

— Непозната приятелко, моля те, разкажи ме!

— Да те разкажа ли? Ти пък коя си? – сопнала ѝ се жената. Кой разказва случки в това напрегнато време?! И не виждаш ли, че бързам, за да сготвя на семейството си! – и я пропъдила грубо: – Бягай от мен!

Не изгубила надежда случката и се озовала в едно училище. Седнала между две деца на чина и ги заговорила:

— Деца добрички, моля ви, разкажете ме!

— Тази пък! Малко ли са ни уроците, че да те разказваме! Искаме повече да играем на компютрите, а не да четем и да разказваме! – озъбило се момченцето.

Момиченцето се позамислило:

— Какво пък, да я разкажем, тя няма да е много дълга, а?

— Дума да не става, хайде, обръщай се, че сега започват игрите! – смъррило я момченцето.

Случката си казала, че може наистина всички да са заети, и седнала в клоните на една Ябълка да си почине. Заговорила си: „Ех, защо не мога да открия някой да ме обикне и да ме разкаже...”

— Аз ще разкажа мъничко от теб, искаш ли? – попитала Ябълката – с листенцата и цветовете си.

— Колко си добра, давай, благодаря ти!

Ябълката заразказвала: В розови цветчета вятърът зашета, той донесе пролет в сините тополи.

Чул Вятърът, че споменават името му, надул се и рекъл:

— И аз мога да разкажа част от теб, искаш ли?

— Е, щом не можеш да ме разкажеш цялата, тогава колкото можеш – зарадвала се Случката.

— Дните са прекрасни, слънчеви и ясни, ето две братлета с голички вратлета, в детската градина чакат ги двамина, Миметата сладки с Вики по чорапки, братчето Йован и веселата Фани. Както си играха, тъй и не разбраха как едно сърненце махна им с ушенце.

— Ей, благодаря ти! – усмихната махнала с ръка Случката и потеглила към другиго да я продължи. Озовала се по пътеката в гората. Примолила се Случката:

— Пътечко, пътечко, моля те, разкажи ме!

— Ох, добре, ще те разкажа, но стъпвай по-леко, че така ме боли, като трополиш по мен.

— Прости ми, не знаех, вече ще внимавам. Хайде, разказвай!

— Беше на разходка групичката кротка. Всички тук, в гората, даже с госпожата, взеха си шишарки в кошничките малки. Толкова! Дотук мога да разкажа, довиждане!

— Довиждане! – промълвила Случката, благодарят ти все пак!

Хукнала натам. Насреща ѝ се разляло морето.

— Море, моренце, моля те, разкажи ме!

Морето се зачудило:

— Я виж ти! Обикновено мен ме разказват и в стихове, и в приказки, а сега – аз да разказвам. Чудна работа! Но дали пък няма да е интересно да си творец? Я да опитам. Съгласно съм, Случке, ще разкажа мъничко от теб.

— О, много ти благодаря, моренце, слушам те.

— Стана тъй горещо – лято е насреща. В юлската жарава радост се задава. Тичат две братлета с голички вратлета, Миметата сладки, Вики без чорапки, братчето Йован и веселата Фани. В пясъка се ровят, шумно си говорят, миди и рапани в кофичките хванат, после в мен, морето, пляскат със ръцете, плуваха, играха, докато заспах!

— Ей, че съм интересна... Чак аз се заслушах в себе си, благодарят ти, моренце! – Случката, все по-радостна, се търкулнала към октомврийския следобед, за да помоли листата да я продължат. Но преди да ги стигне, отбила се край поточето, което давало начало на река, да си почине и да се измие, че била много се задъхала от дългите пътища. Попитала го дали ще я разкаже. Без да чака специална покана, то заромолило:

— Толкова обичам със деца да тичам аз, поточе мило, слънце отразило. В детската градина имам неколцина палави другари, що край мен играят: туй са две братлета с голички вратлета, Миметата сладки, Вики по сандалки, братчето Йован и веселата Фани. Често са в гората, даже с госпожата. Ей веднъж, да знаеш, има да се маеш, Фани се изгуби. Всеки се почуди. Търсихме

я здраво – вдясно, но и вляво – тъй се притеснихме, в страх се потопихме, даже госпожата звънна от гората. Горските патрули, чули – недочули, бързо се явиха, Фанито откриха – скрила се при Меца близо до медеца. Мажат палачинки в мецини градинки.

Случката благодарила и се спряла сред листата, които били уморени пожълтели от силното лятно слънце. Търкулнала се в тях и ги помолила:

— Приятели, разкажете ме!

— Шумолик-шумоляк, шумолик-шумоляк, шушу-шуш, мушу-муш... Добре... Есен е дъждовна, жълта и оловна, тихо е, спокойно, малко – и усойно, с нас си поиграха, с радост ни пиляха пъргави хлапета с госпожа приветна: две добри братлета с голички вратлета, Мимета надувки, Вики по обувки, братчето Йован и веселата Фани. В техните ръчици ние бяхме птици... Няма вече врява... Зима се задава...

Случката се замислила, започнала да става много тъжна. Тъкмо се чудела как да се развесели малко, когато златните есенни птици-листа се извили във вихър и изчезнали, връхлетяла я виелица, снежна и бурна, студ сковал усмивката ѝ. Замръзвала. „Ами сега? Какво ще правя, ако се вкаменя? Как ще ме доразкажат?“ Изведнъж дочула смях, истински детски смях. Пред нея стоял Снежният човек, а край него с румени бузки и нослета шетали две добри братлета с голички вратлета, Миметата дружки, Вики със ботушки, братчето Йован и веселата Фани. Снежният човек дружелюбно я поканил при себе си.

— Заповядай, Случке, знам, че много искаш да те разкажа. Цяла зима имам на разположение, почакай да ми сложат децата носа от морков и очите от въгленчета, за да мога да те помириша и да те виждам добре.

Хоп, готово! Започвам, слушай: Зимен ден е тука, сняг вали и трупа, бялото кокиче през снега наднича. Снежното човече бляска отдалече. Слиза по пързалка – истинска совалка – зимна хубавица с рокля на царица. Щом се налудува, ще си отпътува.

Благодарила случката и си тръгнала. Студено ѝ било много, а и всеки я разказвал накъсано, оттук-оттам, дрешката ѝ била като закърпена, духало от всяка кръпка и започнала да киха, да пребледнява, да кашля... Решила да се постопли някъде и се оставила на вятъра да я носи... Заспивала, когато в просъница чула няколко гласчета да се молят:

— Бабо, разкажи ни случка! Искаме случка!

— Случка, случка, всеки ден случка!– възмутено, но с топъл глас отвърнала баба Дарка на гласчетата. – Не мога да се сетя вече, всичките ви ги разказах, аааа!

— Молим ти се, бабче! – нали ни обеща? – викали две добри братлета с голички вратлета, Мимета царици, Вики по терлици, братчето Йован и веселата Фани.

— Добре, добре, дяволчета малки, сядайте тук, до камината, ей сега ще ви измисля една случка. И заразказвала.

В един прекрасен ден, пълен с любов и доброта, се родила една красива Случка. Огледала се с любопитни очички и тръгнала да помоли някой да я разкаже, за да се опознае. Ето че преди да намери мен, срещна писател с голямо перо и той я записа в книга, за да могат да я четат и разказват всички хора по света. Така, благодарение на твореца, случката намери мен и аз много я обикнах. Ще ви я разкажа цялата. Започвам:

В розови цветчета вятърът зашета,
той донесе пролет в сините тополи.
Дните са прекрасни, слънчеви и ясни,
ето две братлета с голички вратлета,
в детската градина чакат ги двамина,
Миметата сладки с Вики по чорапки,
братчето Йован и веселата Фани.
Както си играха, тъй и не разбраха
как едно сърненце махна им с ушенце.
Беше на разходка групичката кротка.
Всички тук, в гората, даже с госпожата,
взеха си шишарки в кошничките малки.
Стана тъй гореицо, лято е насрееща.
В юлската жарава радост се задава.
Идват две братлета с голички вратлета,
Миметата сладки, Вики без чорапки,
братчето Йован и веселата Фани.
В пясъка се ровят, шумно си говорят,
миди и рапани в кофичките хванат,
после в мен, морето, пляскат със ръцете,
плуваха, играха, докато заспах!

Толкова обичам със деца да тичам
аз, поточе мило, слънце отразило.
В детската градина имам неколцина
палави другари, що край мен играят:
туй са две братлета с голички вратлета,
Миметата сладки, Вики по сандалки,
братчето Йован и веселата Фани.
Често са в гората, даже с госпожата.
Ей веднъж, да знаеш, има да се маеш,
Фани се изгуби. Всеки се почуди.
Търсихме я здраво – вдясно, но и вляво –
тъй се притеснихме, в страх се потопихме,

даже госпожата звънна от гората.
Горските патрули, чули-недочули,
бързо се явиха, Фанито откриха –
скрила се при Меца близо до медаца.
Мажат палачинки в мецини градинки.
Есен е дъждовна, жълта и оловна,
тихо е, спокойно, малко – и усойно,
ние пък, листата, стелехме земята,
с нас си поиграха, с радост ни пиляха
пъргави хлапета с госпожа приветна:
две добри братлета с голички вратлета,
Мимета надувки, Вики по обувки,
братчето Йован и веселата Фани.
В техните ръчици ние бяхме птици...
Няма вече врява... Зима се задава...
Зимен ден е тука, сняг вали и трупа,
бялото кокиче през снега наднича.
Снежното човече бляска отдалече.
Слиза по пързалка –истинска совалка –
зимна хубавица с рокля на царица.

Щом се налудува, ще си отпътува... После... пак е
пролет в сините тополи, в розови цветчета вятър ще
зашета...

Унесла се случката, стоплена от любопитството на
децата и от сладкодумието на баба Дарка, за пръв път
някой я разказал цяла и красива, каквато се била роди-
ла. Почувствала се желана в дома на децата и останала
там дълги години, а после, когато те станали родители,
я разказвали още много, много пъти на своите деца,
внуци и правнуци.

Какво ли ѝ трябва на една случка? Творец, Разказ-
вач добряк и любознателни Слушатели.

ЕЛЕНЧЕТО ЦВЕТОНОСКО

Цветоноско се роди в изненадващо снежния месец октомври. Цветоноско бе еленче, което имаше цветно носле, и всички го наричаха Цветоноско.

От ден на ден еленчето растеше и започна да се радва на игрите и горските забавления с приятелите си.

Цветоноско много обичаше зимата. Обичаше да се пързая. Обичаше да лови с езика си снежинките, обичаше да се въргаля в снега и да прави фигурки.

Днес денят за Цветоноско беше един от най-хубавите. Събуди се рано сутринта в много добро настроение.

— Добро утро – каза майка му. Цветоноско отговори и прегърна майка си.

— Приготвила съм ти любимата закуска – отвърна кошутата.

Цветоноско много обичаше палачинки с ягодово и боровинково сладко. Изми се и излапа всички палачинки наведнъж.

— По-спокойно, миличък, ще се задавиш – каза майката притеснено.

— Мамо, виж колко сняг има навън. Нали знаеш, че любимият ми сезон е зимата – каза Цветоноско.

— Знам, но виж, нослето ти съвсем е почервеняло от студа. Иди до печката да се затоплиш – загрижено говореше майката.

Цветоноско не се вслуша в думите ѝ, изпи последната глътка сок и излезе навън.

Тази зима имаше много сняг. Но това устройваше много еленчето.

Цветоноско изскочи навън като стрела и се метна в пухкавия сняг. Така игра до вечерта. Дори се наложи майка му да прекъсне веселите му игри.

Цветоноско се прибра. Усещаше, че няма вече сили и едва си стои на краката. Треперейки от студ, се сгуши в майка си, за да го стопли. Имаше и висока температура.

— Видя ли, Цветоноско, че когато не ме слушаш, си патиш – каза майката.

Така Цветоноско цяла седмица лежа болен. Не можеше да излиза навън и само гледаше снега от малкото прозорче.

ЦВЕТОНОСКО И ПРИЗРАЦИТЕ

Една нощ Цветоноско се събуди от някакво безпокойство. Посегна да светне нощната лампа, но не успя, защото лампата не беше на мястото си.

Тръгна Цветоноско напосоки, но не виждаше, защото в стаята беше тъмно. Спъваше се в нещо, но не можеше да разбере какво е. Цветоноско започна да крещи и да търси помощ.

— Помощ, помощ!

Само че никой не отговори на вика му.

Понечи да отвори вратата, за да излезе навън, но нещо му задържаше дръжката и Цветоноско не можеше да отвори. Обзе го още по-голяма паника. Изведнъж Цветоноско усети, че нещо го гъделичка по лицето.

— Кой е? – извика от страх. Но никой не му отговаряше.

Цветоноско помисли малко и изпадна в паника, защото му се струваше, че в стаята има призраци. Същите онези призраци, населяващи „Ветровитата гора“, за които беше чел.

Страхът се усилваше повече и повече. Но не дълго, защото шумът, който чу, го накара да замръзне на място.

— Успокой се! Май си сънувал кошмар – изведнъж чу гласа на майка си.

Да, това беше така. Като се събуди, Цветоноско видя, че всички мебели са на мястото си. Успокои се, че е било само сън.

От кошмара Цветоноско бе променил цвета на нослето си.

ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ НА ЛЯТОТО

Днес беше последният ден на лятото. Както почти всяко лято, Цветоноско беше на село. Той много обичаше да помага на баба си. Сега Цветоноско помагаше да се събере сеното. Когато седна за малко да си почине, вниманието му бе привлечено от нещо сиво, което мърдаше в близкия храст.

Беше малко таралежче, което много се страхуваше. Таралежчето беше се заклешило в храста. Цветоноско му помогна да се освободи.

— Горкото таралежче – заговори му успокоително Цветоноско. – Крачето ти е счупено – продължи той. – Ще те заведа при баба, за да ти помогне.

Цветоноско взе таралежчето и го заведе при баба си, като ѝ обясни случилото се. Крачето на таралежчето бе превързано с превръзка. След милите думи на Цветоноско и баба му таралежчето се поуспокои.

Цветоноско изведнъж се досети, че двамата не бяха се запознали. Попита таралежчето за името му и то отговори плахо:

— Казвам се Феликс.

— Сигурно си гладен, Феликс – каза Цветоноско.

— Да – срамежливо отвърна Феликс.

— Ще ти донеса вкусни плодове – предложи Цветоноско.

Много бързо двамата се сприятелиха. Цветоноско много се забавляваше с новия си приятел. Бяха станали неразделни.

Днес бе и последният ден на Цветоноско при баба му. Трябваше вече да си тръгва. Еленчето се сбогува с баба си и двамата с Феликс тръгнаха да се прибират.

На път за дома на Цветоноско имаше една много гъста и страховита гора, която трябваше да се премине. Цветоноско и Феликс безстрашно се втурнаха към гората. Не бяха изминали много път и чуха някакъв шум. Това бяха стадо глигани, които ги преследваха. Цветоноско взе Феликс и започна да бяга, колкото му държат краката. Глиганите не се отказаха и все още ги преследваха. Цветоноско и Феликс се скриха за миг, но и двамата знаеха, че не е задълго.

— Трябва да измислим план, за да заблудим глиганите – каза Цветоноско.

Таралежчето веднага се сети, че знае как да се спасят.

— Трябва да се отклоним малко от пътя – предложи Феликс.

— Трябва да минем през вилата на ловците. Те ще забележат глиганите и ще тръгнат към тях – продължи Феликс.

— Да, това е добър план – каза Цветоноско.

Двамата се отправиха към вилата на ловците. Глиганите ги последваха, но не задълго. Тримата ловци, които бяха на верандата, съзряха глиганите. Грабнаха пушките и започнаха да стрелят. Феликс и Цветоноско успяха да се спасят. Тръгнаха по пътя. Вече приближаваха дома на Цветоноско.

Майката на Цветоноско много се радваше да се запознае с Феликс. Таралежчето от днес нататък стана член на семейството на еленчето Цветоноско.

ЦВЕТОНОСКО, ФЕЛИКС И МАЛИНИТЕ

Приятелчетата Цветоноско и Феликс от тук нататък заживяха заедно и всеки ден само се забавляваха.

Един летен ден Цветоноско и Феликс подскачаха весело в тревата по пътя за вкъщи. Спряха под малинов храст да починат малко. Докато се излежаваха, една узряла малина падна до тях. Феликс реши да опита плода. Приблужи се, подуши и отхапа от малината. Вкусът бе неописуем. Цветоноско също опита. Хареса му, защото малината беше вкусна и сочна.

— Да вземем малко за вкъщи! – предложи Феликс.
– Вечерта майка ти ще направи вкусен малинов сладкиш – продължи Феликс.

Двамата събраха плодове и весели се запътиха към дома.

ПОДАРЪКЪТ ЗА ЦВЕТОНОСКО

Няколко от приятелите на Цветоноско се бяха събрали на тайна среща в гората. Тя бе организирана от таралежчето Феликс.

— Всички ли сте тук? – попита Феликс.

— Нека се преброим! – предложи конят Фред.

Преброиха се. Оказа се, че всички присъстват на срещата.

— Чудим се какво да подарим на Цветоноско за неговия рожден ден – каза Феликс.

— Мога да му снеса яйце – предложи кокошката Фенела.

— Едва ли еленчетата обичат яйца – предложи Феликс.

— Мога да му дам прясно мляко – предложи кравата Хилда.

— Не, това не е най-хубавият подарък. Но ако объркаме млякото и яйцата, добавим захар и брашно, можем да сътворим най-вкусната торта на света – предложи прасето Матилда.

Всички харесаха идеята. Така приготвиха най-вкусната торта за рождения ден на Цветоноско.

ЦВЕТОНОСКО, ФЕЛИКС И МЕЧЕТО КИМ

Както се разхождаха през тихата гора, Цветоноско и Феликс видяха кух дънер, стърчащ над земята.

— Тук ще скрием горските плодове. Мястото е потайно – помислиха си двамата...

Скриха плодовете. Не забелязаха обаче, че мечето Ким беше зад близкия храст и виждаше всичко.

Цветоноско и Феликс оставиха плодовете и тръгнаха. Ким това и чакаше. Отиде до дънера. Взе плодовете и ги излапа сладко, сладко.

След 10 минути Цветоноско и Феликс се върнаха. Видяха само как мечето Ким дояжда и последните горски ягоди.

Двамата се ядосаха много. Само казаха на Ким, че „който не работи, не трябва да яде“.

ВРЕМЕ Е ЗА СЪН

Цветоноско и Феликс стояха върху любимия им дънер.

Слънцето беше гряло през целия ден и беше много топло.

— По всичко личи – говореха си двамата, – че този следобед е много подходящ за дрямка.

Цветоноско почти затваряше очи, за да подремне. Изведнъж Феликс се провикна:

— Ами сега? – каза Феликс. – Кой ли ми открадна хвърчилото?

— Не съм го откраднала! – прошепна тих гласец. – Аз съм мишката Карла.

— Просто взех хвърчилото, за да се скрия под него. Знаете ли колко ми е топло днес?

Всички се разсмяха и решиха да подремнат.

ЦВЕТОНОСКО И ПЕПЕРУДАТА

Беше ранна утрин. Слънцето огряваше всичко наоколо. Сред тревите показваха малки главици сини, жълти и виолетови цветчета.

Цветоноско гризваше от листата на големия дъб. Долятя красива пеперуда.

— Добро утро! – поздрави я Цветоноско.

— Добро утро! – отвърна пеперудата.

— Как се казваш? – продължи Цветоноско.

— Каролина – отвърна пеперудата.

— Какво прелестно утро! – възкликна Каролина.

— Да. Кара ме да подскачам безгрижен по тревата – каза Цветоноско.

— А мен ме кара да хвърча волна във въздуха – отвърна пеперудата.

В такива дни на Цветоноско му се искаше да е вечно утро и слънцето да не спира да грее.

РАЗКАЗЪТ НА ХИЛДА

Днес кравата Хилда реши да изненада горските си приятели. Разказа им една притча за словото.

Цветоноско, Феликс и останалите седнаха на пейката и започнаха да слушат притчата. Хилда започна.

Свика бог един ден ангелите на всички народи и ги попита на кой народ що трябва, за да му бъде добре.

Ангелът закрилник на гърците се поклони дълбоко на господата, па рече:

— Всевишний, на моя народ е потребна земя, много земя, голяма земя.

— Добре – каза бог, – твоят народ ще има много земя – толкова много, че не ще може да я управлява. А ти що желаеш? – запита ангела на латините.

— На моя народ трябва ум, господи. Дари му остър ум, да бъде честит!

— И това ще стане – рече всемогъщият. – Латините ще бъдат по-умни от своите съседи. Само гледай – да не би с много ум да почнат да хитруват и да напакостят на другите!

Сетне се поклони богу ангелът на франките и каза:

— Господи въздесъщи, на моя народ дай сила, но сила голяма.

Франките ще бъдат щастливи само ако бъдат силни.

— Бива – каза бог. Ще го надаря със сила. Но ти бди – да не би да извършат насилие с голямата сила!

Тъй се изредиха ангелите на всички народи и всеки получи от бога дар: един – власт, друг – богатство, трети – красноречие, четвърти – телесна хубост.

Най-подир се яви пред господата и ангелът на българите.

— А ти що желаеш? – попита го всесилният.

— Моят народ, господи, си има земя, колкото му трябва, и за повече не ламти. И сила си му дал: колкото има, стига му. Па и с ум си го надарил.

Голямо богатство наистина той няма, но ти си го научил на трудолюбие: който обича работата и щастлив ще бъде, и имотен ще стане. Само едно трябва на българите: просвета. Между народа вървят мъже, които му проповядват божие слово на чужди езици – и той не го разбира. Изпрати му, боже всемилостиви, вдъхновени люде – да му обяснят Христовата вяра на български език.

— Добре – каза бог. – Това ще стане. Похвалявам те, мой пратениче, че не поиска за своя народ ни богатство, ни земя, а пожела онова, което е вечно: духовна светлина. Затова ще надаря българите с още много други блага, но най-лично от тях ще бъде просветата: за дълги векове твоят народ ще бъде просветител и учител на цялото славянско племе.

Тогава божият дух слезе над двамата братя, българини от Солун – Кирил и Методий.

И двамата бяха мъдри, учени и свети мъже. Много книги бяха прочели, много езици знаеха. Те стъкмиха славянската азбука и преведоха на свой роден език свещеното писание и други църковни книги.

И дълги векове сред тях българските букви бяха знак на духовна Светлина между всички славянски народи, защото тъй бе отсъдил бог, когато раздаваше даровете.

Всички бяха очаровани от разказа на Хилда, защото разбраха как е създадена славянската писменост.

*ΤΡΕΤΗ
ΠΡΟΚΑΖΕΗ
ΚΟΗΚΥΡC*

АДЖЕРИНА ПОЛЯНА

ИВАН ЯНАКИЕВ

Отдавна, преди много, много години, в село Караманци станала случка, която и до днес хората разказват вечер пред огнището. Било зряла пролет. Май месец тъкмо бил пукнал. Навред животът разцъфтявал. Хората се радвали, защото най-накрая тежката зима си била отишла.

Селяните от Караманци имали обичай. Всяка година на първата неделя от май месец те се събирали на голямата поляна до Орлова скала и провеждали мъжки борби. Момците от селото, а и от съседните нему, отивали там, за да премерят сили. Възрастните правели курбан за здраве, а победителят се окичвал с коч на врата. Обичаят бил толкова стар, че никой не си спомнял кога бил започнал.

И тази година хората спазили традицията. Щом дошъл уреченият ден, те се събрали на широката поляна. Стекли се безброй юнаци от околията – кой от кой погиздав и по-напет. Младите моми се оттеглили от едната страна, за да гледат мъжете, а възрастните седнали от другата, обсъждайки кърската работа. Помежду им пехливаните се готвели за борбата.

Точно по обяд, когато Слънцето висяло високо в небето и двубоите щели да започнат, от далечния край на поляната се задала черна дружина. Селяните вперили погледи към тях и скоро най-зорките успели да различат Юсуф ага, а редом с него – двайсетина човека аскер. Сърцата на присъстващите се свили. Агата винаги носел злини със себе си.

Минута по-късно турчинът и неговите хора се спрели пред множеството. Коджа Юсуф скочил от седлото на коня си и се провикнал:

— Какво става тук? Защо сте се събрали?

— Празник имаме, ефенди. Всяка година идваме тук по това време – отвърнал глас от тълпата.

— Празнувате значи, добре си живеете. Малко ви е джизието. Само сто акчета от хане. Щом чак събор правите, още може да ви се вдигне данъкът! – навъсено отсякъл беят.

— Недей така, Юсуф ага – опитал се да го омилостиви друг от хората. – Бедни селяни сме ние. Едвам кретаме със сто акчета данък.

— А, мен не можете да ме излъжете! Добре сте, много сте добре. Толкова народ сте се събрали, курбан варите – доста са ви париците.

- Не е така, ефенди. Борби правим за здраве и берекет.

Щом Юсуф ага чул за борби, погледът му се навъсил. Сам той бил известен пехливан. Неведнъж бил участвал в различни надпревари. Преди година дори бил станал баш пехливан на Къркпънарските игри в Едирне. Цялата околия знаела легендите за неговите сили и умения. Хората разправяли, че тоягата му тежала дванайсет оки, кожухът му – трийсет, а с ръцете си можел да огъне подкова.

— Я кажете какви борби ще правите?

— Български борби – отвърнали селяните.

— Какви са тия български борби?

— Борим се, но без елей и без киспети. Малко по-различно е от вашия гюреш.

— Бре, така не съм играл – възкликнал агата. – Чуйте какво ще ви кажа – аз ще се боря с вас. Ако някой успее да ме надвие – няма да вдигам данъците. Но спечеля ли – сто и двайсет акчета годишно ще ми плащате!

Хората се разшумели. Разшумял се и аскерът. Българите се притеснили. Агата бил известен пехливан. А

още дваисет акчета годишно щели да бъдат непосилни за повечето къщи. В същото време турците се развеселили. Те познавали отлично своя предводител, били го виждали да се бори много пъти. Аджамииите тук нямали как да му се противопоставят.

Без повече приказки всички се скупчили в центъра на голямата поляна. Там селяните оградили с камъни едно отъпкано място. Вътре влязъл Коджа Юсуф и един момък от Петелово. Двамата скочили един срещу друг и се вкопчили в люта битка. Мъжете напрегнали мишци, запъшкали тежко, под краката им се вдигнали облаци прах. Борели се минута, борели се две, но накрая агата вдигнал момъка и го трътнал на земята. Тъжен стон се разнесъл наоколо. Момчето паднало тежко и не успяло да стане. Наложило се няколко човека да го вдигнат и изнесат.

Агата изгледал свирепо множеството и се провикнал:

— Кой друг иска да защити честта на българите?

Веднага в кръга влязъл мъж от село Колец. Пехливаните отново се вкопчили в тежка битка. Този път агата успял да хвърли човека след по-малко от минута. Загубилият се проснал на земята и също се наложило да го изнесат. Тази сцена се повторила още много пъти до вечерта. Агата изглеждал, сякаш бил обладан от зъл дух. Той не сещал ни страх, ни умора. Колкото повече се борел, толкова по черни ставали очите му.

По занизк вече всички селяни били отчаяни. Повечето мъже били победени, а тези, които все още не се били борили, нямали кураж да се пробват. Коджа Юсуф усетил слабостта на своите противници и веднага се провикнал:

— Толкова ли можете? Няма ли още някой, който да премери сили с мен?

Гробна тишина се спуснала над поляната. Никой не смеел да гъкне. Изведнъж над множеството прогърмал силен глас:

— Аз ще се боря!

Всички се обърнали, за да видят кой бил смелчакът. Оказал се Георги от последната къща на селото. Той се насочил към кръга, а хората му сторили път.

— Как ти казват? – попитал агата.

— Аз съм Георги – отвърнал момъкът.

— Хайде, идвай да се борим – викнал Коджа Юсуф.

Георги се спрял досами кръга. Бавно, без да бърза, той си изул навущата. После си махнал елека, а накрая и бялата риза. Останал гол до кръста. През това време една девойка на име Ралица запяла чудна песен. В нея се разказвало за Крали Марко и за неговите подвизи. Хората знаели думите и всеки припявал тихо на момичето. Селяните се опитвали да дадат своите сили на Георги чрез песента:

— *...да ми слезне Господ от небето
и сос него на мегдан излазям,
и сос него борба че борим!*

Щом българинът влязъл в кръга, песента секнала. Двамата мъже се изправили очи в очи. Погледите им били твърди като камък. Без сигнал те тръгнали един срещу друг и се ударили гърди в гърди. Над цялата поляна се разнесъл силен тътен, все едно бил паднал гръм. Мъжете се вкопчили един в друг и започнали да се борят. Този път победата не се удала бързо на агата. Той опитал всичките си мурафети срещу българина, но без резултат. Селянинът бил силен, бърз и много хитър. Той успявал да избегне всяка клопка, която турчинът му залагал. Минали минута, две, минали десет. Навред се стъмнило. Хората запалили огньове. Въпреки тъмнината борбата не спирала нито за секунда. Агата и Георги се били хванали здраво. Околните пламъци се отразявали в потните им тела и ги карали да изглеждат магично. Всички присъстващи се прехласнали по борбата. А тя продължавала вече повече от час.

Никой от двамата не отстъпвал. Всеки искал не просто да надвие другия, а да го удари тежко в земята и да го убие. Коджа Юсуф се напъвал с всички сили, за да смачка Георги. Българинът напъгал мишци, за да хвърли турчина. Това траяло цяла вечност. Най-накрая турчинът успял да стисне селянина като с менгеме. Георги се опитал да се изплъзне, но този път не му излязъл късметът. Коджа ага вдигнал бавно своя противник, задържал го за секунда във въздуха и после с всичка сила го запартил към земята.

Селските сърца замрели. Хората присвили очи в очакване на удара. Точно в този момент от нищото се появил вятър. Той подел Георги и го вдигнал над земята. Българинът разперил ръце, а под мишниците му се показали криле.

— Кой си ти? – изревал агата.

— Аз съм Георги, син на Иван Аджера¹. Това тук са моите села и моята поляна. Аз съм техен стопан и се грижа за тях. Никой не може да тормози моя народ с налози, без да мине през мен.

Всички присъстващи ахнали. Никой не вярвал на очите си. Без да се лута и мае, Георги се спуснал към агата, сграбчил го за кръста и го трътнал тежко на земята. Ударът бил толкова силен, че дърветата наоколо се разтресли. Коджа Юсуф останал да лежи неподвижно. Като видели това, турците избягали начаса. Техният водач бил мъртъв.

Селяните от Караманци и околията избухнали в силни викове. Всички се радвали, че Георги победил агата. Това означавало, че данъкът нямало да се вдига. Хората окачили вакъл коч на врата на своя герой, а мястото, на което се борили, нарекли Аджерина поляна.

¹ Аджер – змей, дракон

ГОСТ СЕСИЛ КОСТАДИНОВА

Там, под старата ела, във зелената гора, Кръц и Цвър, мишлета две, си живееха добре. Но животът подреден в една нощ беше разрушен. Всичко почна се с това, че на тяхната врата в късна доба се почука, а през тясната пролука госта те не разпознаха. Да отворят се бояха.

— Дум! Дум!

— Кой си ти?

— Аз съм Зайо, отвори!

— Защо в този късен час идваш сплашен ти при нас?

— Кучета, ловци цял ден тичат и гърмят по мен. Аз успях да се изплъзна, но от страх все още зъзна. Вашата къщурка свети – подслонете ме, мишлета!

И мишлетата добри, чули жалните молби, Зайо вкъщи приютиха и трапеза наредиха – да си хапне гостът драг, че бе изтощен от бяг.

Мина ден, минаха още, Зайо в къщичката гост е. Той почива си чудесно: весели се, пее песни, а мишлетата унили съвсем са се уморили от прищевките му вечни и желания безсърдечни.

— Той кога ще си отиде? – пита Цвър и често мига.

— Сигурно ще бъде скоро – Кръц, въздъхвайки, говори.

Ала гостът им нехае – че са бавни ги ругае. Отървал се от беди, все на масата седи. Хапва си той прясно зеле, орехи си сладки бели и забравил е съвсем, че дошъл бе тук за ден. Да, забравил бе ловците, дето стрелят по горите с пушките си зайци бели, плахо се под храсти сврели.

Тъй минаха още дни. Зайо май попрекали. Кръц и Цвър вече решиха, план те бързо измислиха:

— Ще напуснем ний дома за ден, може и за два. Нека Зайо сам живее, да видим дали пак ще пее своите песнички безгрижно, ядене щом му е нужно. Нека сам си го приготви – щом е гладен, да си сготви! Ако зъзне пък в нощта, да нацепи сам дърва, огън сам да си запали! Толкоз дни нас не пожали, нека се потруди сам, че направо е за срам: здрав и силен, бърз и див, а така да е ленив!

Тъй мишлетата направиха, Зайо вкъщи сам оставиха. Постоя той сам ден-два и изчезна след това.

А доволните мишлета, с весели, добри очета, хванаха се за ръце и си тропнаха хорце.

ЛОШАТА ЛАМЯ

GEAR GHOST

Някога, преди много години, в далечна земя живяла най-ужасната и грозна ламя. Била толкова отвратителна, че най-големите юнаци треперели пред нея и досега никой не я бил побеждавал. Тя пазела дълбока тайна и хората говорели, че който успеел да я срази или премине през изпитанията ѝ, щял да владее света, който се провали, го чакали глад и мизерия до края на дните му. Редили се през годините моми и юнаци, всеки със своя късмет и сила, но ламята си оставала все така непоклатима.

Един ден при нея отишло едно просто момиче, скромно и трудолюбиво, но и много чепато. Научила била тя, че баща ѝ я стяга за булка. Още в същата нощ, като дочула техните да осъждат сватбата, стегнала си торбата с една питка и малко сирене и напуснала бащиното огнище. Без да му мисли, дошла направо при ламята, качила дебелото дърво и право в палата ѝ на върха. Там преди нея чакал един висок, снажен и красив момък. Той я погледнал надменно и рекъл:

— Аз съм царски син.

Влязъл преди нея, девойката останала да слуша.

— Щом търсиш моята тайна, трябва първо да платиш – рекла ламята.

— Каквото кажеш, имам злато, богатства, каквото кажеш, това ще ти дам – отвърнал царският син.

— Не искам злато и богатства, искам нещо твое. Това, което ми предлагаш, е на майка ти и на баща ти и не струва нищо. За да получиш, трябва да дадеш, а силата се заплаща скъпо. Готов ли си да ослепееш, но да станеш господар на света? Дай ми очите си и ще те пусна.

— Не съм готов! Ако ми вземеш очите, няма да виждам над кого властвам – отговорил момъкът.

— Тогава си иди и живеи в нещастие цял живот.

Царският син напуснал портите с наведена глава, без да продума дума. Девојката се поколебала, пък решила да влезе на другия ден. Сгушила се в клоните на дървото и изкарала нощта там. На сутринта дошъл свиреп войн с меч колкото рало.

— Аз ще убия ламята и ще стана цар на света! – зарекъл се той, преди да влезе.

Нахълтал и започнала ожесточена битка, чувало се свистене и ръмжение, а после утихнало като в гробища. Войникът повече не се показал. Момичето решило и този ден да не ходи при ламята.

На третия ден пред портите дошъл поп с дълга бяла брада да се моли на ламята.

— Ламьо, моля те, дай ми сила, че селото се спомина – започнал той.

— Нека се спомине, ти не ми ли изпълниш задачата, нищо няма да ти дам!

— Какво искаш от бедния служител?

— Искам десет кокошки, три крави, един жребец и два вола да ми доведеш.

— Ще ги доведа, ламьо, какво да правя – поклонил се попът.

Събрал добитъка от селото и го подредил долу при корените на дървото. Ламята подала дългата си шия през прозореца и видяла сборището.

— Щом имаш за даване, защо си ме замолил!? – отвърнала тя и се прибрала.

Отишъл си попът тъжен заедно с животните. Девојката кротко си седяла в клоните и се чудела какво да прави. Питката ѝ свършила и нямало какво да яде, само вода намирала от един ручей до дървото.

Дострашало я да ходи при ламята, ама и дома не ѝ се връщало. Не след дълго при ламята кацнал един орел и продумал:

— Ламьо ма, стига си клела хората, накрая ще си патиш!

— Всички ме гледат в очите и искат тайната, никой досега не е разбрал, че се крие в корените!

Момичето наострило уши, но повече нищо не си казали. Слязло надолу да види какво има в корените на дървото и що да види – самодивско биле. Сварила девойката отвара с него, а то станало червено като вино. Сипала го в меха и се качила при ламята.

— Ой, ламьо, дар ти нося – казала тържествено. – Пийни си от това винце, да си отмориш.

Ламята взела меха с острите си нокти и го изпила, без да диша, а след малко заспала дълбок сън. Девойката леко минала покрай нея и отишла отзад, където имало златна врата. Бутнала я с всички сили, а от другата страна се показало огледало. Гледала го, оглеждала се, отляво, отдясно, нищо не се случило. Това ли била тайната? Станала ли господарка на света? Ламята се събудила и отишла при нея.

— Ти ме надхитри, затова ще ти изпълня три желания, искам хубаво да си помислиш – казала спокойно.

— Искam една питка, малко сирене и няколко жълтици – отвърнало момичето.

— Ще ги имаш – отвърнала ламята зачудено. – Но защо толкова малко, може да си пожелаеш всичко, злато, дворец, съпруг, каквото ти е на акъла.

— Дай ми ти яденето и малка кесия, за да стигна до града, другото сама ще си го изпълня.

Огледалото не било вълшебно, а само показвало истината, която човек вижда всеки ден. Защото никой не може да завладее света, ако не владее първо себе си.

ЛЮБИМАТА СУПА НА ЛЮДОЕДА

ДИМИТЪР ДИМИТРОВ

(Страшна приказка)

Миналата година, през лятото, кой знае от къде, на морето дойде и един людоед. Когато се появи в хотела, всички се спогледаха стреснати. Някой прошепна, че е добре да се уведоми полицията, и се измъкна на пръсти. Управителят събра кураж и каза:

— Трябва да ви предупредя, че у нас не е прието да се ядат хора...

— Не се безпокойте! – отговори Людоедът. – Обиколил съм целия свят и зная обичаите. Единственото, от което не бих се отказал, е супа от ушички, която мога да хапвам от време на време.

— Ушички ли?! – погледна го подозрително Управителят. – По-точно за какви ушички говорите?

— За детски ушички, естествено – обясни Людоедът. – Децата, които не слушат родителите си, когато те викат подире им, не се нуждаят от уши. Но от тези непотребни органи става отлична супа. Зная рецептата наизуст.

— Ясно! – въздъхна Управителят и започна да оформя документите.

Людоедът се настани в хубава стая с изглед към морето, облече бански костюм и тръгна към плажа. На колана му висеше голям остър нож. Той вървеше с големи крачки и се оглеждаше и послушваше наоколо. За всеобщо учудване, децата лежаха мирни край родителите си или играеха кротко, така че нямаше нужда постоянно да им се подвиква. Не се разбра кой, може би готвачът, ги бе предупредил за особения курортист...

Людоедът премина пясъчната ивица, стигна до последния чадър, легна под него и задряма. На обяд той бе един от първите, който влезе в столовата. Поднесоха му рибена супа - специалитета на хотела. Людоедът я опита и примигна от удоволствие. Никога не бе хапвал толкова вкусно ястие... Докато той се хранеше, децата наоколо мълчаливо поглъщаха порциите си и не помисляха да опитват от десерта преди първото и второто.

Следобед Людоедът почиваше в стаята си, а вечерта отиде на дискотека. Ритмите там му допаднаха много и той танцува неуморно до зори.

На другото утро той се събуди късно и излезе на плажа едва когато вече всички се връщаха оттам. Постоя известно време под чадъра и като не видя нищо интересно, едва дочака вечерта, за да отиде отново в дискотеката. Тази нощ Людоедът се запозна с една весела компания и всички прекараха незабравимо, в бесни танци.

Две седмици изминаха неусетно и интересният гост тръгна за дома си. Той благодари на Управителя за приятната обстановка и за вкусните гозби и не споме на нито дума за супата от ушички...

Така и не стана ясно кога се разнесе новината, но едва самолетът с Людоеда отлетя и на плажа се вдигна неудържима олелия. До вчера кротки, децата се разлукуваха като отвързани. Те хукнаха към морето, скачаха в пенестите му вълни, замеряха се с мидички, пръскаха се с диви краставички, търкаляха се по пясъка с дрехите си, скачаха от кея и правеха какво ли не. Родителите им останаха без глас да викат подире им. Да не ви разказвам какво друго стана на обяд! Нищо от сервираното меню не бе изядено. Затова пък бяха погълнати купища порции сладолед, баклави, тулумбички, пасти,

шоколадени вафли и всякакви сладкиши, каквито можеха да се намерят в бюфета. Бяха изпити соковете и кока-колата, изядени близалките и сусамените десерти и не остана нито едно парче диня или някой друг плод в цялата столова. За довиждане, когато отиваха да почиват, се чуваха залпове от стотици дъвки-балончета, които палавниците надуваха с всички сили.

Персоналът на ресторанта разчисти масите, Главният готвач погледна към Управителя и каза с въздишка:

— Дали пък да не поканим онзи людоед още една смяна?...

— Сега не зная, но догодина може да го наемем за целия сезон! – отговори уверено Управителят.

Така че, деца, да внимаваме! Нали ни се ходи отново на море, въпреки всичко!...

МОМЧЕТО И ФЕЯТА

ЕЛЕНА НИКОЛОВА - ХЕЛИ

Иво седеше тъжно на тревата. Край него лежеше захвърлен сак за пеперуди. Той усети, че някой се приближава. Вдигна тъжните си очи и щом видя сините воали, се досети коя е. Беше Феята, онази приказна Фея, облечена в синьо, която неведнъж беше сънувал и която можеше да прави чудеса. И тя беше пред него.

— Можеш ли да ми върнеш пеперудата? Най-прекрасната пеперуда на света. Играехме си с нея. На нея ѝ харесваше. Тя размахваше крилца и танцуваше за мен. Не, не се заблуждавам. Танцуваше за мен, защото ѝ беше приятно да сме заедно... А после отлетя...

— И ти затова си толкова тъжен, нали? – попита с разбиране Феята.

— Да. Не разбирам какво стана. Толкова я обичах. Как може да ме остави!

— Но тя е пеперуда. Отлетяла е да си гледа пеперудешките работи.

— Ние се разбирахме. Беше ни хубаво заедно. Как може да си отиде? Как може да ме остави? Само исках да е до мен. Да сме заедно. Да ѝ се радвам.

— Но тя иска свободно да си лети. Нали е пеперуда. Опитай се да си на нейно място. Ами ако тя настояваше ти да отлетиш с нея?

— Но аз не мога да летя. Тя знае това.

— И ти знаеш, че тя е пеперуда, но не приемаш, че си има свой начин на живот.

— Но... беше толкова за малко с мен... Не можах да ѝ се нарадвам. Така ми се искаше да я занеса в къщи. Всички да я видят.

— Искаше да я уловиш със сака?

— Нищо лошо нямаше да ѝ направя. Искях само да е до мен и да се обичаме... Сигурно я уплаших.

— Не се обвинявай. Тя е просто пеперуда и иска да лети.

— Моля те, Фейо, направи вълшебство. Върни ми пеперудата.

— И да можех, не бих го направила. Никой няма право да взима решение вместо нея за нейния живот. Не мога да я върна против волята ѝ. Знам, че много я обичаш, знам, че би направил всичко за нея, но можеш ли да я оставиш свободно да си лети и да си гледа пеперудешкия живот?

— Искам да е с мен.

— А тя иска своя си живот.

Но сърцето на Иво беше изпълнено с толкова мъка и копнеж, че нямаше място за разбиране на пеперудешките проблеми. Тръшкаше се на тревата и си искаше пеперудата.

— Какво да направя, та да ми върнеш пеперудата?

— Разкажи ми за нея. Как летеше? Как общувахте? За какво си говорехте?

Фейта знаеше, че като разказва и разказва за своята хвърковата приятелка, момчето лека-полека ще попълни празнотата от раздялата. Той ще запази прекрасния спомен за общуването с пеперудата, а също ще успее да разбере нейните мечти и начин на живот.

Иво разказваше за своето приключение с приятелката си, а часовете минаваха. Фейта каза:

— Ще те оставя за малко, за да свърша нещо важно.

Когато се върна, Фейта завари момчето да се търкаля с плач по тревата и да нарежда:

— Защо, Фейо, защо и ти ме остави... Нали щеше да ми върнеш пеперудата... Всички ме изоставят... И Фейта не ме обича...

— Обичам те! Тук съм! Искам да ти помогна да се справиш с мъката си.

— Искам си пеперудата! – поглезе се Иво, който вече не беше наясно за кого тъжеше повече – за пеперудата или за Фейта. – Какво да направя за теб, за да направиш вълшебството?

Фейта знаеше, че момчето вече се е привързало към нея. Освен това беше започнал да разчита не на себе си, а на чужда помощ. Май нищо не можеше да направи, освен да го остави да изживее мъката си само, да страда за известно време и да порасне.

— Просто стани и се заеми с твоите си момчешки работи. Нямах ли уроци? Нямах ли домашни? Ще дойда пак при теб! Трябва да се справиш сам с мъката си.

И тя си отиде. Момчето не можеше да повярва. Как може Фейа да постъпва така? Нищо не направи! Никакво вълшебство! И отгоре на това го изостави! Той плачеше, риташе, тръскаше се на тревата, удряше с юмруци по земята до изтощение. Накрая се отпусна изнемощял. Затвори очи и усети, че в него не беше останала и капка тъга. Всичко беше изстрадано. Беше му някак празно отвътре. А после в съзнанието му се мернаха красивата пеперуда, фейта... Като сън. Хубав сън. Стана му някак ведро. Отвори очи. Небето все още се синееше, слънцето не беше залязло. Беше съвсем тихо. Той стана и се почувства по-голям, изпълнен с някакви нови сили. Досети се, че има да учи, и се запъти към къщи. А по пътеката, която излизаше от горичката на парка, вървеше неговата съученичка Фани. Той не я обичаше много, защото беше зубрачка, но сега му се видя по-различна.

— Здравей – извика звънливо момичето. – Научи ли таблицата за умножение по три?

— Ами... – смънка момчето.

— Знаеш ли, на мен ми е трудно да запомня три по девет.

— А, това е много лесно! Три по десет е трийсет. Трийсет без три е 27.

— Я виж ти, как го измисли! – възхити се момичето.

Момчето се почувства много поласкано и гордо.

— Хайде да се изпитваме – предложи той и двамата седнаха на тревата и започваха да се препитват. Беше по-забавно и от игра.

Измина лятото и момчето разказа на своята приятелка за мечтата си и за синята Фея. Каза ѝ също, че всъщност самата Фани е неговата сбъдната мечта – с нея може да си говори за всичко – и за футбол, и за уроци, и за филми...

Момичето стана неспокойно, огледа се и първа я видя – синята Фея отдалече им махаше с ръка.

— Фейо, щастлив съм да те видя пак – викна момчето. – Благодаря за урока, който ми даде. Пораснах, имам си прекрасна приятелка и истински момчешки живот.

Феята се усмихна щастливо и изчезна така, както се беше появила.

МЪКАТА НА МАЙСТОР ВЪЛЧАН

ГЕОЛИНА СТЕФАНОВА

Имало една иглолистна гора, високо горе под заснежените върхове на непристъпна планина. Наричали я Гората на тайните. В гъстите сенки на сребърните ѝ смърчове цъфтели румянките - цветята, които говорят. Те спели 3 дълги сезона - лято, есен и зима. Събуждали се само напролет, в месеца на капризната Баба Марта, за да заспят отново през юни. На всеки първи март разлиствали 3 дълги синьо-зелени листа и в средата им се разтваряли 5 дребни цветчета. Всяко от тях знаело по една тайна - за живота, за смъртта, за любовта, за омразата и за старостта. Когато братята пролетни ветрове се гонели сред високите треви и подръпвали фините им листа, цветчетата ги замеряли с думи. Всяка дума рисувала тайна и блестяла в собствен цвят. Сините думи казвали, че животът е море - бурно и опасно, карминените - че любовта е цвете, но с бодли, а белите - че смъртта е дълга, безкрайна зима. Черните вещаели разруха и скръб. Ветровете подхващали думите, издигали ги високо горе в небето и там ги изпридали и преплитали в магична пъстра дъга.

Един ден по дъгата слязла чудна хубавица – това била Милица - Дъщерята на пролетния дъжд. Меки и уханни били дългите ѝ аквамаринени коси, като цитрини святкали под гъстите ресници очите, стройно и леко било нежното ѝ тяло. Тя носела със себе си светлото усещане за радост и обещание за щастие.

Първият, който я срещнал, бил Майстор Вълчан, снажен левент, преселил се в Гората на тайните от далечно, разрушено от изпепелил всичко злобен пожар,

село. Той живеел в хралупата на вековен, ударен от гръм смърч, в която си бил издълбал уютен дом. Наричали го Майстор Вълчан, защото бил изкусен дърводелец и скулптор и от сухи клони, корени и от падналите скали и отронени камъни извайвал чудни фигури на животни и цветя. В близката до неговия смърч малка, слънчева полупещера с няколко сухи залички и плитко езерце било ателието му.

Влюбили се от пръв поглед младите, сърцата им затупкали в един ритъм, пръстите сами се преплели и отвел Вълчан Милица в своята хралупа. И заживели заедно, слепи и глухи за околния свят и за шепота на румянките, които казвали, че щастието е кратковременно, че Злото бързо кълни и избуява и че който върви със затворени очи, рано или късно се спъва.

В един хладен априлски ден Майстор Вълчан се бил затворил в своето ателие, за да извае от розов мрамор красиво каменно цвете-масичка за своята любима, а Дъщерята на Дъжда беряла диви маргаритки под плачещите иви край Реката, която никога не спи. Тогава до нея се спряла прегърбена стара бабичка, която носела за продан различни неща. Тя изглеждала мила и добричка, но всъщност била злобна грозна вещица, чиято любов Майстор Вълчан бил отхвърлил в миналото и тя се била заклела, че жестоко ще му отмъсти. Днес била решила да отнеме най-милото му – хубавицата, на чието място не можела да бъде.

— Добра среща, хубавице – заговорила вещицата с треперлив глас нищо не подозиращата Милица – красива си като маргаритките, които береш. Имаш ли си любим, на когото да ги подариш? Обича ли те той толкова, колкото заслужаваш?

— Добра среща, бабичко. Имам си любим и много се обичаме с него.

— Ех, момиче, нетрайна е любовта на мъжете, започнем ли да остаряваме и да погрозняваме, бързо ни разлюбват и се оглеждат за други млади хубавици.

— Моят Вълчан не е от тия, бабичко. Той ще ме обича всякаква и докато Смъртта ни раздели.

„Да, докато Смъртта ви раздели. Дори не подозираш, глупачице, колко близо е това време!“ – подсмихнала се наум злобната гадина, а на глас казала:

— Наивничка си ми ти. Всички мъже са от един корен. Като пух от глухарче е тяхната любов, духне ли по-силно вятърът, и се разпилява и отлита. Но има лек и за това твойт Вълчан да не те разлюби никога. Аз съм знахарка и мога да правя отвари за любов, за вечна младост и красота, за неумиращо щастие. Късметлийка си ми ти. Ето, останало ми е тук едно шишенце с най-силната отвара – три капки от нея да отпиеш и това, в което вярваш, ще си е вечно твое. Любовта ти ще е вечна, любимият ти никога няма да те остави, вечно млада и красива ще останеш. Давам ти я, вземи я!

— Не ми трябва отвари, бабичко. Благодаря ти. Не вярвам, че Вълчан ще ме остави и разлюби.

— Вземи я, момиче. Нищо не ти коства да я пробваш. Евтино ще ти я дам. Само за красивата ти кърпа, с която си завързала косите си.

Полъгала се Милица, а и за да не обиди бабата, приела кристалното шишенце с мътна течност и дала кърпата си. А в шишенцето нямало никаква отвара за красота и обич, а силна отрова от татул.

Капнала вещицата три капки върху устните на Дъщерята на дъжда и Смъртта долетяла с черни гарванови криле и я покосила с острата си коса.

Паднала красивата жена на майстор Вълчан сред маргаритките и там останала. А бабичката мигом се

преобрази на кльошава грозна вещица и отлетяла на метлата си надалече със злобен кикот: „На ти, Вълчане, хубавица! Нали аз не бях достойна за любовта ти. Радвай ѝ се сега!“.

Денят бързо превалил, като притъмняло и Милица не се прибрала, тръгнал Майстор Вълчан да търси любимата си. Знаел колко обича тя да бере маргаритки край реката. И там я намерил, във високата росна трева, бездиханна, красива и студена, със затворени очи. Опитал се да вдъхне живот в бледите ѝ устни, да накара любимото сърце отново да затупти, но всичко било напразно. Плакал и се молил на затвореното, тъмно небе и всичко видимо и невидимо да му помогнат и да върнат радостта му, да съживят нежната му обич, но никой не откликнал и Милица си останала мъртва, отпусната в прегръдките му.

Отнесъл я Вълчан в ателието си – пещера и я положил край езерцето. Красива била Милица, макар и мъртва – нежна и бяла като маргаритка. Цяла нощ останал майсторът до любимата си, сълзите му пресъхнали, душата му се свила като бездомно кученце и само тихичко проскимтявала в него, вярата и надеждата се стопили като дим.

На сутринта отишъл Вълчан до румянките да ги пита защо и кой му отнел любимата, нали те знаели всички тайни. Знаели, но не винаги казвали.

Посърнало и прашно му се видяло зеленото растение.

Цветчето, което говорело за смъртта, му изпратило бели думи - „Никой не може да избяга от Господарката. Има свят тук, но и от другата страна. Там Милица ще те чака и ще се срещнете отново“.

Цветчето, което знаело тайните на любовта, го загърнало в розовата прегръдка на думите си - „Остави

тялото на своята любима да спи вечния си сън под голямата ива край реката. Там ще порасне крехка трепетлика и когато задухат ветровете, Милица ще ти пее с нежните ѝ листенца и ще те прегръща с листопада. Любовта не умира. Тя е вечна“.

А цветчето на старостта му прошепнало със сивите си думи - „Ще остареееш и побелееш, Майсторе Вълчане, много красота ще създадат ръцете ти, много добро ще направиш и когато ти дойде времето, душата ти ще отлети при душата на Милица. Там отвъд реката, където няма време, старост и скръб, там като големи цветни пеперуди ще се реят душите ви и щастието ви ще еечно“.

Послушал Майстор Вълчан румянките, от тънък планински кристал направил сияен, прозрачен ковчег на любимата си, гравирал по него цветя, пеперуди и думи на любов, после го дал на голямата ива край реката. И наистина, не минало много време и там, където бил заровен ковчегът, поникнала нежна трепетлика. Растяла и пеели листенцата ѝ с гласа на Дъщерята на дъжда, трепкали и танцували, а когато наесен падали, кротко и мило галели привеждащите се под бремето на Времето плещи на Вълчан. И една нощ душата напуснала тялото му и отлетяла на другия бряг на реката, там, където се срещат душите. Верни били думите на румянките, дочакала го неговата Милица, намерил си я. И литнали големите пъстри пеперуди, волни и щастливи, за да не се разделят никога повече. Защото истинската любов не умира и нищо не може да я погуби.

НЕДОСТЪПНИЯТ БРЯГ

НЕЛИ КОЛАРОВА

Беше много висок. Бе красив, но студен и далечен.
Този каменен бряг беше сякаш на вечност обречен.
Малка синя вълна, от спокойната гръд на морето,
се надигна на пръсти и плисна щастливо в небето.
После гмурна се пак, пред скалистия бряг затанцува...
Той – във свои си мисли, изглежда, че беше отплувал.
Бе от някаква тъмна тревога денят му белязан –
сред вълните големи изобщо не я забеляза.
Проследила очите му, вдигнати в тая посока,
дето облаче бяло в небето кълбѝ нависоко
и усетила слънцето огнено пак да прежурия,
тя си спомни нощта на голямата, страшната буря.

В привечерния здрач прогърмя и притихна морето.
Разяреният вятър го дра на парчета, додето
се разцепи небето на две – сгромоляса звездите...
Рукна дъжд – отведнъж се надигнаха бясно вълните.
Към брега заприиждаха с ярост, на тъмни талази.
Той огъна гръбнак, но решен своята дума да спази,
се изправи пред тях величав и разби ги на пяна...
Ала тъй съкрушен се почувства от тази измяна.
Полудяла, да търси звездите се спусна луната.
Малка синя дъга се изви над брега в тъмнината.
Ах, нима тази глупава малка вълна бе решила
да премери с високия каменен бряг своята сила?
Беше мъдър брегът. Той протегна ръка, улови я
миг, преди да я блъсне свирепата морска стихия.
Тя отпусна глава на гърдите на своя Спасител
и ръцете му силни сега бяха нейна обител.

Но вълните в нозете му тъй и не падаха духом –
той посрещаше удар след удар, въздишаше глухо...
А в душата му, странно, спокойно и празнично беше.
На гърдите му малката синя вълна тихо спеше...
И сънуваше: В тяхната кухня със жълти пердета
как запрята ръкави и меси кайма за кюфтета.
После прави салата, старателно бели картофи,
а пред нея Брегът е щастлив в своите топли пантофи...
Той внезапно притисна вълната, със страст я целуна,
а в ръцете му парещи тя затрептя като струна.
Потушил и в гърдите си бурята – бавно я пусна...
И трепереше цял... Тя – засрамено хапеше устна...

Малка синя вълна пред скалистия бряг затанцува.
Той – във свои си мисли, изглежда, че беше отплувал.
Май тъгуваше, както морето – за мъртвите птици.
„Ще изпия тъгата!“ – тя вдигна солени ресници
и разплиска се. Толкова искаше той да я види,
че се стрелна до дъното чак, гребна шепичка миди,
по детински протегна ръцете си с поглед обиден,
но разбра, че ще трябва по-близо до него да иде.
И решително скочи, в стремеж своя път да проправи.
— Ей, фъстък, а къде ти останаха благите нрави?
— Май е влюбена, а? – Много малка е, не е заплах!
И вълните, с разпенени бели яки, се разсмяха.
Не отвърна. Заплува спокойно в посока на бриза.
Колко беше висок! Колко по-красив беше отблизо!
С подкосени колене, притвори очи от възхита
и почувства сърцето ѝ как като птица полита.
Грациозно се плъзна и гребенче върза на джувка...
Тя не знаеше никакви други игри и преструвки.
Бе използвала всички, познати ѝ, изразни средства –
топъл поглед, усмивка, вроденото женско кокетство...

Ах! Не беше... Не беше! Но как досега не се сети?
И сърцето ѝ бясно заудря в нестройни куплети!
А в нощта, под звездите големи – когато най-тихо е,
тя прошепна на тъмния бряг своите влюбени стихове.
Той остана безмълвен, дълбоко замислен, а в мрака
тя наведе чело и за пръв път горчиво заплака.
На морето в пегръдката ласкава бавно притихна,
а когато заспа, в тъмнината брегът се усмихна.

Разлюляха вълните гърдите си с трепет, когато
хвърли слънцето първата шепа монети от злато.
Уловило далече познатия шепот на бриза,
с вещи пръсти морето монетите златни наниза.
Над вълните понесе се прелестна златна каляска.
Те не бяха го виждали никога толкова бляскав.
Беше много висок. Беше много красив в бяла риза.
И за пръв път го чувстваха толкова топъл и близък.

ПРИКАЗКА ЗА КНИГАТА НА ЩАСТИЕТО ДИЛЯНА ЙОРДАНОВА

Много далеч и много отдавна имало голямо царство – богато, мирно и управлявано от мъдър цар. Едно единствено нещо помрачавало щастието на царя – принцът, който бил умен, храбър и красив, страдал от коварна болест. Какви ли не лечители и знахари се опитвали да го излекуват, но никой не успявал дори да разбере каква точно е болестта му. Сутрин не можел да стане от леглото, през деня не желал да се храни и говори, а вечер не успявал да заспи. Нощем той будувал и си мислел: “Имам всичко, което един човек може да иска: богатства, слава, тронът ме очаква. Но защо ми е притрябвало всичко това, щом то не ме радва и не ме прави щастлив?”. Принцът не можел да сподели с никого своята мъка – щели да му се присмееят или да го намразят – затова мъката се трупала в сърцето му и го задушавала. Една нощ, докато стоял буден и се чудел какво ли на този свят може да го зарадва, едно малко синьо птиче кацнало на прозореца му.

— Аз знам! – изчуруликало то.

— Какво знаеш пък ти? – погледнал го принцът.

— Знам къде можеш да намериш своето щастие!

И птичето му разказало, че неговата майка, горската вещица, му е говорила за чудна Книга, в която пишло къде се крие щастието на всеки човек. Принцът се зачудил дали да му повярва, но си помислил: “Щом е възможно принц да е нещастен и недоволен от живота си, всичко е възможно!”.

— Води ме при майка си! – казал той и бързо се приготовил за път. Вървели през гората цяла нощ, без

път и пътека, а на сутринта стигнали до поляна с дървена къща. Момъкът почукал на вратата, тя се отворила и той се озовал в спретната стаичка с огнище, пред което седяла дребна старица.

— Добро утро, бабо! – поклонил се той.

— Добре си дошъл! Сигурно идваш по важни дела, тук не стъпва често човешки крак.

Принцът ѝ разказал своята история, а бабата му за разправяла:

— В центъра на земята има кръстопът – Кръстопътят на живота. В него се срещат четири пътища, които водят към четирите посоки на света. Книгата се намира в Западната земя, владенията на великана Имам. Макар че в царството му има повече богатства, отколкото може човек да си представи, най-голямата ценност в него е Книгата. Великанът обаче не може да я отвори, защото кориците ѝ са заключени, а ключето виси като обеща на ухото на неговия брат, великана Искан. Той владее Южната земя – земята на вечното веселие. Дори да отключат книгата, братята не могат да разтворят кориците ѝ, защото те са много тежки. Единственият, който е достатъчно силен за това, е брат им Мога, който живее в Северното царство на вечната зима. Дори да я отворят, Книгата ще им бъде безполезна, защото е написана на дървен и тайнствен език, който те не могат да разчетат – на това е способен единствено брат им Знам. Той владее Източната земя – царството на книгите и разума. Най-голямата беда е, че братята великани са скарани жестоко – всеки един от тях е готов да погуби не само останалите свои братя, но и всеки човек, дръзнал да спомене дори имената им. Решат ли да се сдобрят, първото, което ще направят, е да отворят Книгата. Дотогава обаче никой, дори самите те, няма да знаят къде се крие щастието в този свят.

Принцът се отчаял и не знаел къде да се дене. Старицата му предложила да остане при нея, а на сутринта да реши какво да прави. Принцът спал цял ден и цяла нощ, а на сутринта синьото птиче го повело към Кръстопътя на живота. Вървели дълго и предълго, а щом стигнали Кръстопътя, принцът се усмихнал, защото знаел какво да направи.

На следващия ден той уверено тръгнал на изток. Вървял точно 11 дни и стигнал до владенията на Знамя. Чудни земи били те! В тях царяла вечна есен, която озарявала дърветата и сградите в огнени цветове. Хората се движели бавно и безмълвно, градът тънел в прозрачна тишина. Принцът се почувствал някак малък и тъжен, затова побързал да открие великана Знамя, който живеел в Библиотеката. Щом влязъл вътре, принцът ахнал – рафтовете с книги и свитъци се издигали от земята сякаш до небето и се простирали, докдето му стигал погледа.

— Кой си ти и какво те води насам, страннико? – силен глас прокътнал и извадил принца от опиянението. – Защо си дошъл в моите земи, щом познанието те смущава толкова силно?

Принцът се окопитил бързо и отговорил:

— Води ме възхищение и любопитство, господарю! Чух, че твоята земя е най-велика от всички: че в нея царуват мъдрост, по-дълбока от морето, и знания, по-широки от небето! Сега като съм тук, виждам, че това, което съм чул, е нищо, в сравнение с действителността.

— Сладки думи редиш, чужденецо! – отговорил великанът. – Но ми кажи откъде си ги чул?

— Не мога, защото ако ти кажа името на този, който ми разказа за теб, ти ще ме убиеш.

— Обещавам да не го правя – настоял Знам, – само ми кажи кой ти е разправял тези хубави неща за мен и за моето царство!

След дълго увещаване принцът казал, че е чул хвалбите от северния великан Мога, докато е гостувал в неговите владения. Като чул това, Знам ужасно се разгневил, но си спомнил обещанието си и пуснал принца да си ходи. После потънал в размисъл.

През това време момъкът се върнал обратно на Кръстопътя на живота и поел по пътя на север. Вървял 11 дни и стигнал до земи, в които вилнеела люта зима – извивала се страшна виелица и ледени късчета се забивали в телата на хората. Въпреки това всички вървели спокойно из града, а децата играели весело на улицата. Принцът бързал да открие великана Мога, който в този момент премествал една планина, защото му било омръзнало да я гледа. Със сетни сили принцът стигнал до планината и припаднал от немощ и студ. Когато се съвзел, бил в топла стая, а Великанът го попитал:

— Кой си ти и какво търсиш тук? Луд ли си да идваш на място, в което не можеш да оцелееш?

— Води ме възхищение и любопитство – отговорил младежът, когато се съвзел. – Чух, че твоите земи са най-възхитителните от всички, че тук живеят най-здравите и издържливи хора, с несломим нрав и непобедима сила. Но сега виждам, че това, което съм чул, е нищо пред реалността.

— Сладки думи ми говориш – казал великанът, – откъде си ги научил?

Принцът отново не искал да отговори, защото се страхувал за живота си, но след като Мога обещал да не го наранява, той казал, че е чул хвалбите от западния владетел Имам. Отначало Мога ужасно се разгне-

вил, но спазил обещанието си и пуснал принца да си отиде невредим. После станал мълчалив и замислен.

През това време момъкът се върнал на Кръстопътя на живота и тръгнал по западния път. Вървял 11 дни и стигнал до чуден град – пъстра пролет го красяла и в него всичко – от къщите до цветята - било отрупано със скъпоценни камъни, злато и сребро. Очите на принца го заболяли от блясъка и ярките цветове. Скоро той открил двореца на владетеля, но блясъкът му бил толкова силен, че принцът трябвало да затвори очи. Великанът Имам го видял и накарал да го доведат при него.

— Какво те води насам, чужденец? Защо рискуваш да ослепееш от блясъка на моите богатства?

— Води ме възхищение и любопитство – отговорил принцът. – Чух, че твоите земи са най-възхитителните, че те са по-богати от всички останали, взети заедно, че са по-блестящи от слънцето и по-пъстри от пролетта. Сега виждам, че това, което съм чул, е нищо в сравнение с истината.

- Хубаво ми говориш – казал Имам, – кой те е научил?

Принцът отново поискал уверение, че няма да загуби живота си, ако отговори на този въпрос, и казал, че е чул думите от южния великан Искан. Разбира се, Имам се ядосал, но пуснал принца да си ходи и потънал в размисъл.

През това време момъкът се върнал на Кръстопътя на живота и поел на юг. След 11 дни стигнал до странни земи – отвсякъде звучали песни и музика. Хората танцували и се смеели. Никой не работел, но защо ли им трябвало – в земята на вечното лято хората просто се пресягали към отрупаните дървета и градини и откъсвали, каквото им се прииска. Принцът открил великана

на най-шумното празненство, с най-богатите трапези и най-дивите веселби. Най-необуздано от всички празнувал великанът Искам. Той забелязал смутения принц и весело му подвикнал:

— Кой си ти и защо си дошъл, след като се срамуваш дори да наблюдаваш нашите забавления?

— Напротив – поклонил се принцът, – идвам тук с любопитство и възхищение. Чух, че твоите земи са най-изумителни от всички – че тук бушуват страсти, по-диви от природните стихии, че отеква смях, по-силен от всяка болка, че тук може да се срещне любов, по-силна от смъртта...

— Сладко ми е да те слушам, чужденецо, но ми кажи кой те е научил на тези думи?

След като се убедил, че няма да изгуби живота си, принцът излъгал, че е чул хвалбите от източния владетел Знам. Великанът Искам се намръщил, но пуснал момъка да си ходи, а той самият, за пръв път в живота си, се оттеглил от празненството и се усамотил в своите покои.

През това време принцът се върнал на Кръстопътя на живота, намерил скришно място и зачакал. Не след дълго се разнесъл грохот и се видели четири облака прах – от четирите посоки на света идвали великаните. Щом приближили Кръстопътя на живота, всеки един от тях забелязал братята си, загледали се объркано, без да смеят да продумат. Пръв заговорил южният великан Искам:

— Няма какво да стърчим с отворени уста. Ясно е, че сме тръгнали един към друг. Щом вече се срещнахме, по-добре да си кажем това, което имаме за казване. Преди сто века, когато се скарахме, вие ме нарекохте безотговорен и повърхностен, защото живея в безкрайни веселби и празници. Но къде е моята вина? Никого не съм насилвал да живее като мен, никому не

съм навредил, затова мисля, че имам право да живея така, както ми харесва!

След него заговорил западният великан Имам:

— Прости ни, братко! Ние ти завиждахме на безгрижния смях и невинната обич към живота. И вместо да те помолим да ни научиш, ние се отрекохме от теб. Но и аз имам какво да ви кажа. Преди сто века, когато се скарахме, вие ме нарекохте алчен и себичен, защото това, което ме радва и на което никога няма да се наситя, са богатствата и скъпоценностите. Но каква е моята вина? Красотата и блясъкът ме правят щастлив. От никого не съм откраднал, никому не съм отказал помощ. Затова мисля, че заслужавам да живея така, както ми харесва!

Тогава заговорил северният великан Мога:

— Прости ни, братко! Ние завиждахме на твоята страст да се бориш за това, което желаеш, и да пазиш онова, което си достигнал. Но вместо да те помолим да ни научиш, ние се отрекохме от теб. Само че аз имам и друго да ви кажа. Преди сто века, когато се скарахме, вие ме нарекохте глупав и простодушен, защото мускулите и силата ми са единственото нещо, което имам и използвам. Но каква е моята вина? В суровия свят, в който живея, това е шансът ми да оцелея, боря се всеки ден и излизам по-силен от всяка битка. Никому не преча и никого не съм наранил, затова мисля, че имам право да живея така, както ми харесва!

Едва сега се решил да заговори източният великан Знаи:

— Заслужаващ да те помолим за прошка, братко, защото ние ти завиждахме за силата да оцеляваш и да не се предаваш. Вместо да се научим от теб, ние ти се подиграхме. Но вие направихте същото и с мен. Преди сто века, когато се скарахме, ме нарекохте скупчен

и празнодумен, защото прекарвах дните си потънал в учение и размисъл, а когато говорех, говорех така, че не ме разбирахте. Но каква е моята вина? Намирам радост и утеха само в мъдростта. И след като не я използвам, за да вредя и преча на никого, мисля, че имам право да изживея живота си така, както ми харесва!

— Прости ни – казал южният великан, – но как да не ти завиждаме за ума и знанията, след като никой от нас няма упоритостта да ги постигне? И понеже е трудно да признаем нечие превъзходство, ние предпочитаме да го превърнем в недостатък и да му се подиграем.

Така великаните се разговорили, простили си обидите и се сдобрили. В знак на своето ново приятелство западният великан носел Книгата на щастието, а южният – ключа за нея. Станало им чудно обаче как така в един момент всички поели към Кръстопътя на живота. Тогава великаните разказали един на друг за чужденеца, който ги навестил. Разбрали, че са били измамени, и първо се ядосали, но после се засмели. "Хитрец е този младеж – рекли си те, – за сто дни той направи това, което ние не намерихме смелост да направим за сто века: да се сдобрим! Жалко, че го няма сега тук да го попитаме какво иска в замяна на своята добрина!".

Принцът само това и чакал. Той излязъл от своето скривалище и се изправил пред великаните:

— Сдобрих ви, защото бях сигурен, че страдате един за друг. Трудно виждаме обичта в сърцата си, когато сме заслепени от гордост. Затова укротих гордостта ви, отивайки най-напред при този, който най-бавно щеше да се пречупи, а последен оставих онзи, който най-лесно щеше да прости.

Братята го слушали с интерес и почуда. След това дълго го разпитвали за живота и дома му, той пък ня-

мал търпение да узнае за техните постижения и приключения. Петимата си разказвали истории край огъня цяла нощ, а на сутринта се сбогували сърдечно и всеки поел към дома си.

Принцът така и не поискал да отворят скъпоценната Книга – след всичките си приключения той разбрал къде се крие щастието му. А Книгата си стои там и до днес – на Кръстопътя на живота, на който всеки може да потърси своето собствено щастие.

СТРАШНАТА ГОРА ЧЕМБИ ЧЕМБЪРС

Във стара кръчма млад зевзек, изчакал мрака на нощта, на подбив взел бе рицар млад, разказвайки историята стара за Страшната гора.

— Там, където вещиците спят и птиците не смеят да летят, сред вятър и мъгла израснала е Страшната гора. През нея няма път, ни брод, и не един смелчак, поел по тясната пътека, не се е ни видял, ни чул. И тъй залутан сред дървета стари, протегнали прогнили клони като ръце на стадо великани, героят от страха ще вкуси. Ще тракат зъби, колене ще се тресат и той ще чува хихота на страшни твари. А само вятърът ще бъде засвирил на цигулка от прогнили клони. Ще се озърта и върти сред стволите на дървета сиви, съзрял потайни сенки, но няма да открие звяр, а само есенно листо, подето от ветрец нехаен. Това е Страшната гора, такава тя е само през деня. А за нощта... никой нищичко не ще да ти разкаже. Защото никой не е доживял да види как сред огнен лунен диск ще се събуждат вещици и огън ще кладат, където в стар омазнен съд ще врят и ще кипят: крило от прилеп, пача слюнка, око от жаба и от птица пух. Дървета черни от нощта с очи от огън на светулки ще гледат този странен ритуал и никой друг не е видял какъв ли страшен звяр закърмили са вещиците стари. А всяка нощ той тихо броди, души телета, вълци дави и кръв от раните им лочи. Затуй пазете се от пълната луна, тогава броди звяр из Страшната гора.

Присмехал се рицарят, подсилил смелостта си с ром.

— Нещастни селяни, във своята дрямка треперещи от всяка сянка, това брътвежи са на стар пиан дър-

вар, залутал се сред прашни сенки, дорде е дирил пътя към дома.

— О, благородни рицарю със меч блестящ, защо тогаз не ни избавиш от злината? - подметнал младият зевзек.

— Защо пък не? - ударил се в гърдите подпийналият рицар. - Ще ида в Страшната гора да гоня вещиците с техните метли, ще кълцам и ще режа тоз незнаен звяр, докле не ви избавя!

И замъглил умът си с ром, възседнал криво-ляво кон стъписан, нахаканият рицар поел към Страшната гора. Останал сам сред мрака и ехото на конските копита, изправен пред гора от страх, изпълнена с очи от огън, съзрял е вещиците три, напаяващи незнайни думи край съд със вариво. Нахаканият рицар онемял, пиян ли бил, сега ли изтрезнял, така и не разбрал. Обърнал клетото добиче и шпори в хълбоците вбил. Незнаен звяр над него хвърлил сянка – луна, погълната от облак чер. От страх езика си да глътне щял. Зад него вещиците заклинания крещели - разквакали се жаби в плитък гьол. Нападнали го три метли хвъркати - откъснати от буен вятър храсти. Чудовище ужасно, не с две, не с четири, а с хиляди ръце катурнало го от седлото - дървесен нисък клон съборил го от клетото добиче, но той не знаел за това. Омазан с кал и с поглед, замъглен от ром и страх, той виждал вещици в скали чудати, дърво, от вятъра развяло клони, за него звяр свиреп било. Пинии рицар меч извадил, нахвърлил се на клетото дърво. Сякъл, кълцал клони вместо ръце на великани, а те дерели го със остри клони. До сутринта проточила се тази страшна сеч. Накрая, уморен и мъничко ранен, решил, че победил е. Отпуснал се сред храсталака да си почине нашият герой.

Така намерили го селските момци, открили там на пътя уплашения кон със рани страшни. Край огъня кръчмарски рицаря отнесли, напръскали го с ром и той съвзел се. И още мрак навън не е било, а той подел историята страшна.

— Възседнал своя храбър кон, навлязох аз във Страшната Гора. И беше мрак, и беше тъмнина, тогаз съзрях от вещерския огън светлина. Старици три, по-грозни от Смъртта, край сребърен казан стояха и злобни думи само кат мълвяха, насъскаха метлите си крилати. Ей тук прониза ме една! - посочил рицарят ожулено от храст летящ. - Дори не трепнах аз, посякох ги със меч блестящ. Тогава те чудовището призоваха, сторъко и стооко, и като дърво чепато. Нападна ме със рев на буен вятър и беше сеч и тежичка борба, ей где раздрал ми е крака. Но аз го победих, отсякох кривите ръце и грозната глава, търкаля се тя нейде из леса. А вещиците аз далеч прогоних!

И гледаха го селските зевзеци със възхита, наливайки му ром и бира. Три дни те яли, пили, за сметка там на рицаря се веселили, празнувайки избавата от суеверни страхове.

А каменните вещици все още там си спят и птиците не смеят да летят, и само вятър и мъгла минава там, през Страшната Гора.

ЮНАКЪТ ЧАРОДЕЙ

ПАВЛИНА НИКОЛОВА

Здравейте, мили деца,

В приказките има много мъдрост от народознанието – т.е. от народния фолклор, от песните, поговорките, умотворенията. Приказката е пленителна, защото в нея винаги доброто побеждава и ние трябва да вярваме в него и да се борим за НЕГО!

И така...!

Имало едно време едно царство. Хората в него били добри и трудолюбиви. Сеели златно жито. Прибирали богата реколта. Пеели весели песни. Обичали се, раждали деца... Живеели мирно и сговорно!

Ала един ден кладенците, реките и изворите в това царство пресъхнали. Жажда започнала да мори хора и животни. Птиците в полет падали на земята и умирали. Разчуло се за страшния мор надлъж и нашир.

Събрали се старейшините на съвет. Какво да сторят, как да спасят живота? Те били видели и преживели и хубаво, и лошо, и били мъдри. Разбрали, че злото се крие в гората. Мислили, мислили и накрая най-възрастният казал:

— Да изпратим един юнак в гората. Гората е помъдра от нас, тя ще го научи как да се спасим.

Пред мъдреците се явили много смелчаци, кой с боздуган, кой с меч, с копие и остър нож. Всеки се хвалил, че ще издири злото и ще го накаже за голямата беда, сполетяла мирните хора и плодородната им земя, но старейшините все не ги одобрявали.

На третия ден се явил синеок момък. Поздравил,

свалил калпака си, а златистите му коси се разпилели на раменете му. От пояса си извадил кавал.

— Как ще ни помогнеш? Какво е твоето оръжие? Как смяташ да победиш злото? - питали един през друг мъдрите старци. Момъкът се усмихнал:

— Нямам оръжие. Имам писан меден кавал. Силата ми е в него.

— Дай да го видим? – разглеждали го с любопитство, пипали го, смеели се.

— Твоят кавал може да весели народа, не да убива. Какво си изрисувал на него?

— Моята любима. Когато свиря, да я гледам. Тя ми дава сила.

— Я ни посвири! - казал най-старият. Да чуем дали наистина е меден кавалът ти.

Засвирил момъкът и всички се заслушали. Били като омагьосани. Чудната мелодия ги върнала във времето на младостта и в дните на щастие. Сълзи мокрили очите им, а следващата мелодия ги подмладила и краката им сами заиграли.

— Добре свириш! Върви в гората и нека Бог те пази! – благословили го старците. Те повярвали, че не с оръжие, а с чародейство, с възшебна музика ще се победи злото.

Настанала нощта и само луната като бяла погача огрявала пътя на момъка. Той достигнал гората, която призрачно поклащала сухите си клони.

Засвирил момъка тъжна песен. Гората въздъхнала и му прошепнала:

— Юначе, загивам! Тревите, цветята и билките по поляните ми увяхват! Всичките ми обитатели – птичките и животните, са пред гибел. Зла сила - вила Самовила заключи изворите ми с дванайсет катинара и ги

потули в хралупата на сухото дърво. Ето го пред теб, зеленее само на върха. Помогни ми... но внимавай! Самовилата е зла и коварна. Красива, но без капка милост в сърцето си. Тя ще долети. Вече лъха вятър от крилата ѝ. Пази се!

Отново засвирил момъкът в ясната нощ, а кавалът му свирил и говорил:

„Излез, зло, излез, облог да правим.

Аз ще свиря, ти ще играеш.

Ако ме ти надиграеш,

ще ми вземеш кавала, кавала и очите.

Ако аз те надсвирия,

ще се продъниш вдън земя!”

Изведнъж пред момъка застанала вилата Самовила. С разпилени коси и разперени ръце. Разгневена и страховита. Фучала и трещяла:

— Как смееш да ме безпокоиш посред нощ! Гората е моя и скоро и цялото царство ще бъде мое, но искам този кавал и сините ти очи, и приемам облога!

Като призрак заиграла Самовилата. Кършила снага в буен танц под звуците на кавала. Не стъпвала на земята, а с разперени крила играела своя чуден танц. Загледал се момъкът в нея и щял да изпусне кавала, но любима, която бил изрисувал на него, му прошепнала:

— Аз съм първото ти либе. Мене гледай! Свири!

Момъкът се съвзел. С него засвирили щурците, гората зашумяла с последните листи по клоните си. Лъхала хлад и пиела умората му, а Самовилата играе ли, играе...

— Аз съм непобедима! Напразно се надяваш да ти дам ключовете, с които заключих изворите! Силите ти те напускат! Спри! Ще ти подаря живота – казала коварната юда Самовила, която само чакала да избодне очите му.

— Няма да ти се дам! Ще отключа изворите и ще запее отново живота! – отговорил свирецът, като гледал любимата си.

Свирили са и са играли три дни и три нощи. Ни юда надиграва, ни юнак надсвирва.

На четвъртия ден гората изпратила росна роса. Тя паднала и не се вдигнала. Намокрили се крилата на Самовилата. Намокрили се и натежали. Замолила горската дива за пощада.

Доброто сърце на юнака щяло да отстъпи, но любимата от кавала пак му продумала: „Не ѝ вярвай! Тя ще избодне очите ти, ако спреш да свириш!“.

Продължил да свири момъкът с нови сили, а Самовилата започнала да се смалява, смалява. Надала див вик! Отворила се дълбока пропаст и тя потънала в нея. Изчезнала вдън земята.

От злата Самовила останали само ключовете на заключените извори.

Момъкът не губил време. Намерил в хралупата на сухото дърво, което се зеленеело само на върха, дванадесетте катинара. Отключил ги и мигом станало чудо!

Потекли изворите! С първите слънчеви лъчи гората се разлистила! Цветята вдигнали клюмналите си главички, а билките замирисали. Птичките запели. Гората оживяла. Зарадвал се юнака. Засвирил, а гората запяла...!

Чародееят набрал най-хубавите цветя и билки – здравец и босилек, перуника и иглика, и червено омайниче. В къщи го чакала милата му майчица и любимата Биляна. Биляна, на билките кръстена.

Прегърнал момъкът любимите си жени и им поднесъл красивите букети. Засвирил с кавала хороводна мелодия. Мало и голямо дошло да му благодари! Всички весело заиграли! Стигала му тази награда!

Царството било спасено!

Изворите утолили примрялата от жажда земя. Птиците свили гнезда. Хората отново засяли златно жито и си върнали щастливите дни!

Вълшебните мелодии на момъка като ромон на река често се чували в тихите нощи, съпроводжани от песента на любимата му Биляна.

И както се очаква, вдигнали голяма сватба! Старейшините, разбира се, били поканени. Заиграли като момци на витото хоро и всички много се смели.

И още нещо: На поляната, в която се продънила злата сила – Самовила, поникнали големи тръни. Магаретата и козите налитали и хрупали синкавите им цветчета. После тичали да пият вода от бистрата река.

Е, народът е казал: „Който зло търси, зло намира.“

ЗЛАТНАТА ЦАРСКА ДЪЩЕРЯ

КРИСТИЯНА ДАМЯНОВА, V КЛАС

Имало едно време красиво момиче. То било царска дъщеря. Един ден отишла в гората, за да си играе със своите горски приятели. В далечината тя видяла бабичка, която се опитвала да си напълни вода от кладенеца, но не можела да вдигне менците. Момичето отишло при нея и я попитало:

— Искаш ли помощ, бабо?

Старицата се обърнала към нея и се смаяла от красотата на момичето. След това ѝ отвърнала:

— Мило мое дете, какво правиш само в тази страшна гора?

— Гората не е страшна! - отговорило момичето – Тя е толкова голяма и е пълна с предизвикателства. А ти, имаш ли нужда от помощ? - попитало момичето още веднъж.

— Всъщност... Имам нужда от помощ. - отговорила бабичката – Не мога да вдигна менците, за да си наля вода.

— Спокойно, аз ще ти помогна! - успокоило я момичето.

То вдигнало менците и един по един ги напълнило с вода.

— А сега как ще ги пренесеш до дома си сама? Прекалено са тежки, затова ще ти помогна!

— Много ти благодаря, дете! Нямахте да мога да се справя сама. - отвърнала бабичката и посочила пътя на момичето.

Лека-полека то занесло тежките менци с вода до къщичката на бабичката.

— Заповядай! - поканила я старицата - За това, че ми помогна, сега ще те нахраня.

Момичето се съгласило, но не знаело, че бабата била магьосница, и че я дебне опасност. Старицата сложила отвара в супата на девойката.

— Да ти е сладко! - казала домакинята, като подала чинията на момичето. Девойката много харесала супата, затова я изяла цялата. След време момичето се стропило на земята, като се превърнало в златна статуя. В този момент около къщата се издигнал огромен жив бодлив плет, който станал затвор за момичето.

През това време бащата на принцесата не спирал да я търси. Накрая царят обявил голяма награда за този, който я намери и му я върне жива и здрава.

Момци от цялото царство тръгнали да дирят принцесата, но без успех. Защото тези, които открили горската къщичка, не успели да преминат препятствието и да стигнат до момичето.

Един ден дошъл принц от далечно царство да премери силите си. Владетелите на двете царства били сключили договор, който гласял, че когато децата им пораснат, трябва да се оженят. Затова магьосницата от царството на принца му направила меч, с който да пребори всяко изпитание по пътя си. Момчето отишло при плета и го разсякло на мига.

Така стигнал до къщата, в която била заключена принцесата. Влязъл вътре, убил вещицата и започнал да търси момичето из цялата къща. Когато зърнал златната фигура, в която била превърната царската дъщеря, той веднага се влюбил в облика ѝ. В този момент веднага му се приискало да я целуне. Направил го и... О, чудо! Момичето отворило очи.

— Кой си ти, страннико? - попитала тихо тя.

— Аз съм този, който е дошъл, за да те освободи - казало момчето.

Взел я в ръцете си и я отвел в царския дворец. Всеки, който я видел, ахвал, защото след развалянето на магията момичето останало златно. Когато стигнали в залата, в която притеснен чакал царят, той ахнал, когато видял дъщеря си цялата златна.

— Дъще, - казал той – добре ли си?

— Да, тате. Благодарение на този момък, който ме измъкна.

— Синко, много ти благодаря, че спаси дъщеря ми и я върна жива и здрава у дома! Кажи ми как да ти се отблагодаря?

— Не искам нищо друго, освен ръката на дъщеря Ви.

Царят склонил, че вече е време да омъжи щерката си. Не след дълго вдигнали сватба за чудо и приказ. Юнакът и златното момиче заживели дълго и щастливо.

СЪДЪРЖАНИЕ

РИМУВАНИ ИСТОРИИ

Поезия

Анета Петкова

Зимна приказка	5
Пролетно утро	6
Лятна ваканция	7
Буболечка	7
Есенна балерина	8
География	9
Владко.....	10
Искам да виждам	10

Борис Борисов

Бой.....	11
Крокодилче.....	12
Без татко	13
Таралеж	13
Прежда.....	14
Почивни дни	14
Баба.....	15
Сестричета ли, братчета.....	16

Вергиния Илиева

Прегърни ме, море!	17
С очите на дете	18
На момчето с черните очи.....	19
Поема за моите четириноги любимци	20
Дядо Коледа!	21
Сън с мама	22

Геолина Стефанова

Репортаж от зоопарка.....	23
Росомахата Павлиша.....	24
Мигът е орехче от приказка вълшебна	25
Ода на суетата	26

Георги Сталев

Гатанки	27
---------------	----

Дорияна Маджарова

Недоволство	33
Нов приятел.....	34
Запознанство	35
Люлка.....	36

Елена Динова

Художник	37
Медунчо	38
Зайко	39
Магаретомарко.....	40
Сладки	41
Кос	42

Иваничка Колева

Калинки.....	43
Конче	44
Костенурчо - съдия.....	45
Къртиче.....	46

Йорданка Калистрина

Новият ден	47
Слънцето художник	48
Митко и Иван	49
Сняг	50

Блага вест	51
Чудо	52

Милена Миткова

Шепне гората	53
Лиска болна	54
Ранна рожба	56

Миглена Каменова

Щурчо	57
Крава	57
Баба Меца.....	58
Зима в гората	58
Зайо Байо.....	59
Зоо акростих.....	60

Павлина Петкова

Дете и пчела.....	61
Любопитко	62
Зима.....	63
Болен Заю.....	64
Щастие.....	65
Безкрайно детство.....	66

Светлана Каменова

Паячето.....	67
Игрословица	68
Зайко и костенурчо	69
Нощна приказка	70
Светулките	70

Светланда Рашкова

Пролет	71
Добре дошла, пролет.....	72

Предесенно.....	73
Училище	74
Вълшебство.....	75
Наричане	76

Таня Танасова

Най-хубавият подарък	77
Първият ден.....	78
Детска радост.....	79
С краката нагоре	80
Пролетта в София	81
Пролет	81
Пролетен подарък.....	82
Куче призрак.....	82

Хари Спасов

Селска къща.....	83
Сватба в саваната	84
Храбрата Чернушка	86

ДРАСКИ И ШАРКИ ПРОЗА

Анета Петкова

Приятели	91
----------------	----

Благой Ранов

Децата са си деца	96
Сърдита рисунка	97
Юнаци с мустаци!	98
Отсичане на старата ябълка	99
Я, колко ранобудници	101
Първият учител	102

Валентин Виденов

Приказка за един лешник	103
Какво се случило на коня?	106
Горска история с хубав край	109

Детелина Стефанова

Шарлот и всички останали	112
Новите ангели на Бог	122

Елена Николова - Хели

Ежко, който искаше да промени света	126
---	-----

Емили Михайлова

Пързалка за облаче	131
Да уловиш звезда	135

Катина Георгиева

Виртуоз и песнопойка	139
Меча горест	149

Мари Марина

Вълшебната кутийка	165
Влюбеният щъркел	168
Теменужената поляна.....	172
Сара	175
Дяволчето и трите лами	176

Рая Вид

Случки с малкия Стефчо.....	179
Ряпа.....	183
Разговор в автобуса	184
Никола	186
Габи и парите.....	193

Татяна Йотова

Приказка за случката	195
----------------------------	-----

Христо Каменов

Еленчето Цветоноско	202
Цветоноско и призраците	204
Последните дни на лятото.....	205
Цветоноско, Феликс и малините	207
Подаръкът за Цветоноско	208
Цветоноско, феликс и мечето Ким	209
Време е за сън	209
Цветоноско и пеперудата.....	210
Разказът на Хилда	211

ТРЕТИ ПРИКАЗЕН КОНКУРС

Аджерина поляна - Иван Янакиев	215
Гост - Сесил Костадинова	220
Лошата ламя - Gear Ghost.....	222
Любимата супа на людоеда	
Димитър Димитров.....	225
Момчето и феята - Елена Николова - Хели	228
Мъката на майстор Вълчан - Геолина Стефанова...	232
Недостъпният бряг - Нели Коларова	237
Приказка за книгата на щастието - Диляна Йорданова	240
Страшната гора - Чемби Чембърс	249
Юнакът чародей - Павлина Николова.....	252
Златната царска дъщеря	
Кристияна Дамянова, V клас	257

МЕЧТА ЗА КНИГА

„Мечта за книга“ (www.dreambook.bg) е онлайн спомоществователна (краудфъндинг) платформа за създаване и реализиране на проекти в областта на литературата.

„Мечта за книга“ се осъществява от Фондация „Български издател“ и предоставя възможност за набиране на средства и друга нефинансова помощ чрез доброволни дарения, в полза на проекти в областта на литературата.

Тази платформа ще Ви помогне да сбъднете своята мечта за книга!

Какво предлага платформата:

„Мечта за книга“ предлага на българските автори възможности да намерят финансиране на книгите си от частни лица и обществени организации.

За разлика от другите подобни платформи, „Мечта за книга“ е специализирана точно във финансирането на книги и има множество инструменти, улесняващи това.

Вие ще можете да продавате „на зелено“ екземпляри от книгата си на отделни лица, както и да търсите по-мощабно финансиране за проекта.

Фондация „Български издател“, като издателство, специализирано в издаване на български автори, поема ангажмента и гаранцията, че събраните средства ще бъдат вложени в издаване на книга, а не усвоени от автора.

Как работим:

За да можете да участвате в платформата, трябва да имате готова, завършена книга. Частично готови проекти не се допускат.

Може да се кандидатства с вече издадени книги, стига авторът да има права над тях.

Авторът кандидатства с книгата си на адрес book@dreambook.bg. Ако книгата бъде одобрена, му се предлагат офери за различни тиражи, както и експертна оценка какъв реален тираж би могъл да се продаде.

След уточняване на условията се сключва договор между автора и Фондация „Български издател“.

За да може да бъде въведен проектът в платформата, авторът трябва да има валиден фейсбук профил с истинско име и реална снимка.

В платформата авторът публикува следните материали:
Рекламно представяне на себе си и проекта, плюс части от текста в размер на 4 страници А4;
Подбрани части от текста – до 20 страници А4, които ще бъдат представени в сайта като PDF файл;
Примерна корица и/или други илюстрации към книгата;
Рекламен видео клип;

Началната такса за участие в проекта е в размер на 50 лв, срещу което авторът получава редакция/корекция на рекламния текст, рекламен банер и една седмица реклама на първа страница на проекта

Срокът на един проект е два месеца. Ако в рамките на този срок авторът е набрал 50% от финансирането, то му се дава още един допълнителен месец за донабиране на липсващата сума.

Авторът ще има възможност – основно, да продава единични бройки от своята книга, както и да приема дарения.

Ако в рамките на проекта не се набере 50% от исканата сума, то парите се връщат на закупилите книгата.

Ако се набере над 50%, но под общата сума за проекта, то е възможно предоговаряне на условията с Издателство „Български писател“, така че да се издаде тираж, отговарящ на набраната сума.

Закупуване на книги / получаване на суми по проекта ще е възможно чрез:

Банков превод
Пощенски запис
Ерау/Easyraу
Раурal

На всеки три месеца Фондация „Български издател“ ще осигурява липсващото финансиране на един или няколко проекта, които са показали отлични показатели.

Платформата „Мечта за книга“ предлага различни рекламни площадки на своя сайт, на другите сайтове на Фондацията „Български издател“, както и в различни фейсбук страници, но основната реклама се очаква да дойде от личната инициатива на авторите.